Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo Biblio:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (1377) 1976 BIRŽELIS - JUNE 24 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Lygioje rikiuotėje

Visos trys seserys — baltiečių tautos yra ištiktos vienodo likimo: yra okupuotos Sovietų Sąjungos, ir dalis jų žmonių atsidūrė už savo kraštų ribų. Ir estai, ir latviai, ir lietuviai toje pačioje rikiuotėje kovoja už savo tautų išlikimą ir jų išlaisvinimą. Tiesa, toje rikiuotėje yra žymiai daugiau pavergtų tautų, tačiau skirtumai tarp jų yra žymiai didesni. Dėlto ir bendros rikiuotės glaudumas yra mažesnis. Baltiečiai gi nuo pat okupacijos pradžios yra suėję gana glaudžion rikiuotėn, ypač politinėje srityje. Visuose kraštuose bendroji veikla yra derinama ir nekartą susilaukia gerų rezultatų. Pvz. ji buvo sėkminga Australijos atveju. Sėkmingai ji reiškiasi ir Kanadoje, ypač bendrais baltiečių vakarais parlamento rūmuose. Gerų ženklų matyti Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir net Jungtinėse Tautose, kur veikia baltiečių organizacija BATUNAS. Politinėse viršūnėse taip pat yra koordinacija. Mokslinėje srityje sėkmingai veikia baltistikos studijų draugija. Trūksta koordinacijos nebent informacijos srityje. Baltiečių visuomenė mažai ką žino apie vieni kitų veiklą. Pvz. latviai Toronte š.m. birželio 25 — liepos 4 dienomis rengia Pasaulio Latvių Dienas ir dainų šventę, bet estai ir lietuviai mažai ką žino apie tai, nes rengėjai nepasirūpino atitinkama informacija. Estai š.m. liepos mėnesį Baltimorėje rengia Pasaulio Estų Dienas, bet plačiau neinformuoja kitų baltiečių. Turbūt panašiai yra ir su lietuvių taut. šokių šventė.

* * *

Jau iš informacinės srities spragų matyti, kad vienodo likimo išeivinės bendruomenės, būdamos lygioje rikiuotėje, turi ne tik koordinacinių trūkumų, bet ir savitumų, kurie skirtingai reiškiasi organizacinėje sąrangoje ir visame kultūriniame bei visuomeniniame gyvenime. Jei bendroje veikloje pasireiškianti koordinacijos stoka yra trūkumas (įskaitant informaciją), tai kultūriniame gyvenime iškylantys savitumai yra tautinio originalumo pasireiškimas. Tai pozityvioji pusė, rodanti baltiečių tautų gyvastingumą bei kūrybinį pajėgumą. Atsirėmusios į tautines tradicijas, jos toliau puoselėja savo kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą įvairiuose kraštuose. Pvz. vienaip organizuojasi estai, kitaip latviai, dar kitaip lietuviai. Net skirtingai rikiuoja švetimą ir kultūrinius renginius, nors vieni į kitus dairosi ir kartais mokosi. Antai, estai pirmieji suskato žvelgti į savo renginius pasaulio mastu. Prieš keletą metų Toronte jie sutelkė visas savo kultūrines bei menines pajėgas ir surengė Pasaulio Estų Dienas, trukusias ištisą savaitę. Sutraukė apie 20.000 asmenų ir iškilo kaip pranašiausia tautinė grupė. Panašų darbyką jie rengia ir šiais metais Baltimorėje. Latviai, turbūt įkvėpti tos pačios idėjos, rengia Pasaulio Latvių Dienas Toronte, kurių programa apima visą savaitę. Į tas dienas jie sutelkė visas galimas savo pajėgas iš viso pasaulio ir paruošė reprezentacinius renginius įvairiose srityse — dramos, dainos, taut. šokių, muzikos, poezijos ir t.t.

* * *

Kitaip tvarkosi lietuviai. Jie įvairius savo renginius išdėsto ilgesniais tarpais. Jei kuriais metais rengiama tautinių šokių šventė, nerengiama dainų šventė. Taip pat atskirai rengiami teatrų festivaliai, kultūros kongresai. Tai turi pliusų ir minusų. Pliusas yra tas, kad tokiu būdu lengviau paruošti plataus masto renginį, galima visą dėmesį skirti tiktai jam. Sutelkiant du ar tris didelius renginius, jau komplikuojasi dalykai visais atžvilgiais. Tada reikia žymiai didesnio apdairumo bei judrumo iš rengėjų pusės, kad sudėtingas mechanizmas nesutriktų. Pliusas yra tas, kad sutelkiant visą eilę renginių į vieną savaitę pasirodoma žymiai didesniu bei platesniu pajėgumu. Jei suvažiuoja žmonės iš viso laisvojo pasaulio, nori pamatyti kiek galint daugiau. Juo daugiau įvairių renginių, juo daugiau sutraukia žmonių. Tokios kultūrinės savaitės surengimas pasaulio mastu yra stiprus kultūrinis proveržis, gaivinąs visą išeiviją ir net visą tautą. Jei estų ir latvių eksperimentas pasirodys tikrai vertingas, galbūt vertėtų šią iniciatyvą pastudijuoti ir lietuviams. Akstiną tokiai kultūrinei savaitei pasaulio mastu galėtų sudaryti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimai. Praeityje jų proga buvo ruošiami kultūriniai renginiai, bet daugiau vietiniu mastu. Jie galėtų būti išplėsti ir atitinkamai suderinti. Bet tai idėja, kuri yra reikalinga apdairių studijų, nes lietuvių išeivijos gyvenimas daugeliu atvejų skirtingas. **Pr. G.**

Brazilijos lietuvių imigracijos penkiasdešimtmetis buvo iškilmingai paminėtas Sao Paulo mieste š.m. gegužės 30 d. Nuotraukoje — L. K. Bendruomenės choro dirigentas Viktoras Tatarūnas su jungtiniu 75 asmenų choru dalyvauja šventės programoje Nuotr. A. Saulaičio

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Du faktai -- du kaltinimai

Helsinkio susitarimą pasirašiusios valstybės, be kitų įsipareigojimų, pasižadėjo palengvinti galimybes aplinkybių išskirtoms šeimoms susijungti. Prie tų, kurie nekantriai laukia tokio pažado išpildymo, priklauso ir buvusio jūreivio **Valentino Agapovo** šeima. Savo metu pasišalinęs iš sovietinio laivyno ir dabar pastoviai Švedijoje apsigyvenęs Agapovas iki šiol nesėkmingai reikalavo, kad jo šeimai būtų leista išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos ir pas jį apsigyventi.

Švedų spauda

Šiomis dienomis, kaip praneša Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter", gauta žinių, jog Agapovų šeimos viltys gali išsipildyti ateinančią žiemą. Agapovo teisiniam patarėjui Pavelui Veselovui po gero pusmečio pavyko telefonu vėl susisiekti su Agapovo motina Antonija ir jo žmona Liudmila, kurios sako gavusios Oviro (pasų reikalus tvarkančios įstaigos) pranešimą, kad rugsėjo mėnesį jos galėsiančios įteikti naują pareiškimą išvažiavimo vizai gauti. Prileidžiama, po kelių mėnesių jų pareiškimas galėtų būti patenkintas. Pats Agapovas tuo tarpu, kaip rašo "Dagens Nyheter" korespondentas, nenori tikėti, jog tai tiesa, kol visa šeima neatsiras Švedijoje.

Kai neseniai Maskvoje lankėsi Švedijos min. pirmininkas Palme, buvo pakartotas švedų prašymas, kad Agapovo šeimai būtų leista išvykti iš Sovietų Sąjungos ir susijungti su Švedijoje gyvenančiu šeimos tėvu. Ar Maskva šiuo atveju davė kokį nors pažadą Palmei, nežinoma, tačiau netrukus paaiškėjo toks faktas: tuojau po Palmės vizito Maskvos priemiestyje, kur gyvena Agapovų šeima, vietinė valdžia iškabino plakatus, kuriuose Agapovai paskelbti "liaudies priešais" ir gyventojai perspėti su jais nebendrauti . . .

Nesėkmingas iškvietimas

Valentinas Agapovas išsiuntė nedelsdamas iškvietimą, kaip reikalauja Oviras. Iškvietimą patvirtino notaras ir Švedijos užsienio reikalų ministerija. Oviro atidėliojimai kelia šeimai daug nerimo dar ir dėlto, kad serganti Agapovų duktė Lilija turėtų būti neatidėliotinai gydoma Švedijoje.

Tuo tarpu šeimai Maskvoje tenka kovoti su labai sunkiomis pragyvenimo sąlygomis. Agapovo žmona Liudmila — inžinierė, bet vyrui pasišalinus iš laivyno buvo tuojau atleista iš darbo. Net tris kartus jai teko važiuoti į Estijos sostinę Taliną, kad iš ten galėtų paskambinti vyrui į Švediją, nes Maskvoje to padaryti jai neleidžiama. Agapovo motina badavo beveik 50 dienų ir buvo arti mirties.

Štai vienos šeimos patirtis, kuri iškalbingai liudija, kaip Sovietų Sąjunga vykdo savo iškilmingai Helsinkyje pasirašytus įsipareigojimus palengvinti aplinkybių išskirtų šeimų susijungimą.

Uždrausta laisvė

Įtakingasis Londono dienraštis "Times" neseniai paskelbė kiek žinių apie Mordovijos lageriuose kalinamą ukrainiečių laisvės kovotoją **Oksaną Popovič**. Verta ir mums susipažinti su jos likimu, kuris taip vaizdžiai primena daugelio, deja, bevardžių Lietuvos laisvės kovotojų likimą.

Oksana Popovič įsijungė į ukrainiečių tautinės pasipriešinimo kovos sąjūdį būdama mokinė. Mokyklos suolą ji paliko anksti, kai buvo drauge su vienu klasės draugu saugumiečių suimta. Jaunuolis buvo netrukus sušaudytas (ukrainiečių partizanai buvo naikinami tokiais pat žiauriais būdais, kaip ir Lietuvos partizanai), o Oksana buvo ilgus metus kalinama. Kalėjimuose ir lageriuose neteko sveikatos. 1955 m. paskelbus amnestiją, ji buvo paleista be teisės sugrįžti į gimtąją Ukrainą. Kurį laiką gyveno ištrėmime drauge su savo sena motina — įžymia ukrainiečių rašytoja Liese Martovič vargingoje žeminėje (zemliankoje).

Atgavusi laisvę, Oksana Popovič užbaigė vidurinę mokyklą ir dvimetį vokiečių kalbos kursą, tačiau į universitetą jai durys buvo uždarytos. Ji mėgino savomis jėgomis tapti istorike. Kalėjime suardyta sveikata tolydžio blogėjo. Nei gydymas ligoninėje, nei operacija nieko nepadėjo, bet išsekusiame kūne toliau reiškėsi tvirta dvasia. Vaikščiodama su ramentais, invalidė moteris nesiliovė ryžtingai kovojusi už savo tėvynės Ukrainos laisvę ir nepriklausomybę.

Popierinė konstitucija

SSSR konstitucijos 17-sis straipsnis įsakmiai pripažįsta visoms sąjunginėms respublikoms teisę atsiskirti ir iš sąjungos išstoti. Todėl kiekvienas pilietis, pasiremdamas šiuo nuostatu, gali reikalauti tokio atsiskyrimo. Taip teorijoje, bet ne praktikoje. Kiti tarybiniai įstatymai pasirūpina, kad piliečiai savo "plačiausiomis" teisėmis "nepiktnaudžiautų". Be to, visi politiniai nusikaltimai laikomi kriminaliniais. Tokiu būdu kiekvienas mėginąs pasinaudoti konstitucijos numatyta respublikos atsiskyrimo teise baudžiamas kaip kriminalinis nusikaltėlis. Tai pavaizduoja pačios Oksanos Popovič atvejis.

Vėl nubausta

Besiruošdama antrajai operacijai, ji buvo 1974 m. lapkričio mėnesį vėl suimta ir teisiama už vadinamą "antisovietinę agitaciją ir propagandą" — iš tikrųjų už ukrainiečių pogrindinės spaudos platinimą. Savo raštuose ji nieko kito nereikalavo, kaip tik laisvo apsisprendimo teisės Ukrainai. Už tai jai buvo iškelta baudžiamoji byla, kaltinant, kad ji griaunanti sovietinę santvarką ir "šmeižikiškais prasimanymais" ją juodinanti. Vietoj naujos operacijos invalidė moteris buvo pasmerkta aštuoneriems metams griežto režimo pataisos darbų kolonijoje (lageryje) su papildomais 5 metais ištrėmimo.

Oksanai Popovič dabar 47 metai. Šiuo metu ji atlieka bausmę

(Nukelta į 7-tą psl.)

Brazilijos lietuviai plačiai paminėjo 50 metų imigracijos sukaktį. Nuotraukoje: pasipuošusios auksiniais sukakties ženklais seka šventės programą Sao Paulo mieste — Marija Ambrozevičiūtė-Catafay, Marija Jakliūnienė, Anelė Uckaitė-Dutkienė ir kitos Nuotr. A. Saulaičio

Pasaulio įvykiai

RASINES RIAUŠES P. AFRIKOS RESPUBLIKOJE SUSTABDĖ automatiniai policijos ginklai ir šarvuočiai. Žuvusių yra daugiau kaip 100, sužeistų — apie 1.000. Pagrindine riaušių priežastimi tenka laikyti premjero J. Vorsterio vyriausybės įsakymą įvesti afrikiečių kalbos dėstymą į negrų gimnazijas. Negrai šią kalbą laiko baltųjų rasistų simboliu ir nori mokytis anglų kalbos, kuri šiandien yra paplitusi po visą pasaulį. Apie 10.000 negrų studentų ir moksleivių pradėjo protesto demonstracijas negrams rezervuotame Johannesburgo priemiestyje Sowete. Policijos šūviai demonstracijas pavertė riaušėmis, kurios persimetė ir į kitus negrų priemiesčius, supančius Johannesburgą. Įtūžę negrai degino automobilius, savivaldybinius bei valdinius pastatus. Premjeras J. Vorsteris kaltę suvertė juodiesiems nacionalistams, riaušėmis bandžiusiems sutrukdyti šią savaitę V. Vokietijoje įvykstantį jo susitikimą su JAV valstybės sekr. H. Kissingeriu. P. Afrikos respublika pastaruoju metu bando įtikinti pasaulį, kad jai pavyko išspręsti rasines problemas griežtu baltųjų ir negrų atskyrimu. Respublikoje yra 4 milijonai baltųjų ir 18 milijonų negrų. Nors pastarieji sudaro net 70% visų gyventojų, juos planuojama įkurdinti dešimtyje valstijų, kurioms paskirta vos 13% visos P. Afrikos teritorijos. Negrai, apgyvendinti genčių pagrindu tose valstijose, praras P. Afrikos respublikos pilietybę. Taigi, baltųjų mažuma savo visiškoje kontrolėje tada turės 87% P. Afrikos teritorijos. Diskriminacija jaučiama ir nevienodame dirbančiųjų atlyginime. 1971 m. baltieji gaudavo šešis kartus didesnį atlyginimą už negrus, o dabar jų atlyginimas vis dar yra 5,5 karto didesnis. Baltieji gyvena normaliuose miestų pastatuose su visais patogumais, negrų priemiesčiuose vyrauja skardinės bakūžės. Riaušės gali būti tik pradžia naujų kruvinų susikirtimų. Negrai atmeta valdžios statomas alines, futbolo stadijonus ir reikalauja daugiau mokyklų, geresnės švietimo sistemos.

NUŽUDĖ DIPLOMATUS

Ginkluota gauja pagrobė ir nužudė du JAV diplomatus Beirute — ambasadorių F. Meloy, ekonomijos patarėją R. Warringą ir jų libanietį šoferį Z. Moghrabį. Amerikiečiai vyko į pasitarimą pas naujai išrinktą prez. E. Sarkį. Y. Arafato vadovaujama palestiniečių partizanų PLO organizacija suėmė tris libaniečius, įvykdžiusius šį nusikaltimą, bet nepateikia jų pavardžių. Teigiama, kad du iš jų yra arabų komunistų organizacijos nariai. Atrodo, šia žmogžudyste buvo planuojama į Libano pilietinį karą įtraukti ir JAV. Prez. G. Fordas betgi atsisakė pasiųsti kariuomenę JAV piliečių saugumui užtikrinti. Libane šiuo metu dar yra apie 1.400 amerikiečių. Britanijos ambasada organizavo specialų europiečių konvojų į Sirijos sostinę Damaską, tačiau sumanymo teko atsisakyti, negavus kariaujančių pusių saugumo garantijos. Dalį amerikiečių, britų ir kitų europiečių išvežė į Beirutą atsiųstas JAV laivas.

RAKŠTIS MASKVAI

Italų kompartijos vadas E. Berlinguer, užbaigdamas rinkiminį parlamento vajų, laimėjimo atveju pažadėjo Italiją palikti S. Atlanto Sąjungoje. Pasikalbėjime su Milano dienraščio "Corriere della Sera" atstovais jis pabrėžė: "S. Atlanto Sąjunga man yra garantija, kad manęs neištiks toks likimas, kokio susilaukė čekoslovakų kompartijos vadas A. Dubčekas . . ." Šie jo žodžiai buvo sąmoninga rakštis Maskvai, siekianti paveikti rinkėjus. E. Berlinguer taipgi įsipareigojo vengti privačios pramonės suvalstybinimo, gerbti žmogaus teises, parlamentinę demokratiją ir laisvus rinkimus.

MARSO NUOTRAUKOS

Amerikiečių automatinis erdvėlaivis "Viking", artėdamas prie Marso planetos, atsiuntė keletą spalvotų nuotraukų. Jose pietinė Marso dalis yra padengta ledu, o šiaurinė — rūku. Mokslininkams šios nuotraukos patvirtino jų teoriją, kad Marso atmosferoje yra pakakamai vandens garų. Šį kartą Marso paviršiaus nebuvo padengusios smėlio audros, prieš penkerius metus užregistruotos "Mariner IX" erdvėlaivio. Tada "Mariner IX" ištisą mėnesį negalėjo daryti nuotraukų. "Vikingo" erdvėlaivis, sveriantis 2.600 svarų, liepos 4 d. nusileis Chryso slėnyje, apie 20 laipsnių į šiaurę nuo Marso pusiaujo, kur yra didelis tarpeklis, primenantis išdžiūvusios upės vagą. Erdvėlaivio aparatūra stengsis surasti gyvybės ženklus.

NESILAIKO GAIRIŲ

Maskvoje veikianti disidentų grupė paskelbė pranešimą, liudijantį sovietinius Helsinkio gairių pažeidimus. Tarptautiniai nuostatai draudžia kalinių kankinimą, žiaurumus, žmogų žeminančias bausmes. Pranešimo autoriai atkreipia pasaulio dėmesį į sovietinių kalėjimų bei stovyklų baudžiamąsias celes, kuriose kaliniai laikomi šaltyje, drėgmėje, tamsoje. Jų vienos dienos maisto davinys turi tik 1.100 kalorijų, yra dvigubai mažesnis už normalų davinį nedirbančiam asmeniui. Šimtai žydų šeimų vis dar negauna vizų išvažiuoti užsienin, nors Helsinkio gairės užtikrino šeimų narių sujungimą. JAV valstybės departamentas susilaukė oficialaus Sovietų Sąjungos protesto prieš kongreso sudarytą komitetą sekti sovietiniams Helsinkio gairių pažeidimams. Pasak notos, tokio komiteto veikla esanti nelegali ir neleistina.

VARŽTAI DOVANOMS

Nuo š.m. sausio 1 d. Sovietų Sąjunga suvaržė pinigų siuntas iš užsienio. Seniau doleriai būdavo iškeičiami į kuponus, už kuriuos gavėjas viską galėdavo pirkti dolerinėse krautuvėse. Dabar doleriai iškeičiami į rublius pagal dirbtinį oficialų kursą — už $1.25 duodamas vienas rublis. Už šią paslaugą pridedamas specialus mokestis, pusiau sumažinantis dolerių siuntą. Sovietų Sąjungos pilietis iš atsiųsto $100 į rankas tegauna apie 50 rublių. Spėjama, kad šiais suvaržymais bandoma sustabdyti užsieniečių paramą disidentams ir norintiems išvažiuoti žydams, kurie tokiais atvejais praranda savo darbus. Jiems yra skirtas ir dovanų siuntinių gerokai padidintas muitas, nors praktiškai jis liečia visus Sovietų Sąjungos gyventojus. Pvz. kailiniams tas muitas buvo padidintas dešimteriopai ir pasiekė $150. Muito padidinimas palietė beveik visus drabužius ir avalynę. Jo padidėjimas dažnais atvejais yra dvigubas. Dėl perdidelio muito bus sumažintas siuntinių skaičius, o su juo sumažės ir užsienio parama, kurią labiausiai pajus iš darbų atleisti disidentai bei kiti į kompartijos nemalonę patekę asmenys. Nukentės ir eiliniai piliečiai, turintys giminių užsienyje. Muito padidinimas taip pat laužo Helsinkio gaires. Laisvojo pasaulio valstybės, turinčios demokratinę santvarką, dovanų siuntinius įsileidžia be jokio muito.

KANADOS ĮVYKIAI — Olimpiados apsauga

Montrealio olimpinį stadijoną premjeras R. Bourassa ir olimpinių įrenginių statybą tvarkęs ministeris V. Goldbloom perdavė rengėjų komitetui bei jo vadovui R. Rousseau. Stadijone dar tebetvarkomi suolai, apšvietimas, tačiau dabar jau nėra jokios abejonės, kad jis bus pilnai užbaigtas iki žaidynių pradžios liepos 17 d. Provincinė vyriausybė olimpinių įrenginių statybą perėmė savo kontrolėn iš Montrealio miesto pernai lapkričio mėnesį, kai išryškėjo bilijoninės išlaidos. Stadijono perdavimo iškilmėje dalyvavo ir Montrealio burmistras J. Drapeau, olimpinių žaidynių iniciatorius, bet atsisakė tarti žodį. Stadijono išlaidos jau yra prašokusios $800 milijonų, o speciali salė dviratininkų lenktynėms pareikalavo $62 milijonų. Olimpinėse žaidynėse dalyvaus apie 12.000 sportininkų bei jų palydovų. Jų apsaugai bus sutelkta 16.000 karių ir policininkų. Kanados karinės pajėgos Montrealin atsiųs 5.650 fronto linijos karių ir 3.350 pagalbinio personalo. Spėjama, kad kiekvieno atleto apsaugai teks išleisti po $8.000. Per visą olimpiadą tos išlaidos pasieks net $100 milijonų. Atvykusieji sportininkai į olimpinį miestelį bus vežami autobusais su ginkluotais palydovais. Izraelio atstovai bus apgyvendinti atskiroje patalpoje su sustiprinta apsauga, kad nepasikartotų Muenchene įvykusios žudynės. Saugumas bus sustiprintas aerodromuose, o svečiai, atvykstantys iš Artimųjų Rytų per JAV, turės gauti specialias Kanados vizas.

Kanados premjerų konferencijoje Otavoje ministeris pirm. P. E. Trudeau pasiūlė paramos sveikatos draudai, ligoninėms ir universitetams pertvarkymą. Lig šiol provincijos šių paslaugų tarnybai turėdavo parūpinti pusę sumos, o kitą pusę padengdavo federacinis iždas. Kadangi išlaidos kasmet didėja sparčiais žingsniais, premjeras P. E. Trudeau nori sumažinti federacinę paramą ir leisti provincinio pajamų mokesčio padidinimą. Tokiu atveju didžiąją pinigų dalį turės susirinkti pačios provincijos. Federacinis iždas duos mažesnes pašalpas pagal kiekvie-

(Nukelta į 6 psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti ,straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **JUNGTINĖS KANADOS BENDRIJOS (United Church) vardu kreipėsi į Sov. Sąjungos ambasadorių Otavoje W. C. MacDonald, tarptautinių rekialų komisijos sekretorius, atkreipdamas dėmesį į latvio Gunars Rode likimą. Pastarasis esą laikomas koncentracijos stovyklose bei kalėjimuose jau 14 metų, žiauriai kankinamas, nepaisant tarptautinių žmogaus teisių chartos. G. Rode yra biologijos studentas, suimtas Rygoje už tariamas pastangas organizuoti Baltijos kraštų federaciją.**

★ **APIE RELIGINĘ BŪKLĘ pavergtoje Lietuvoje ilgoką rašinį ("Litauische Realitaeten") išspausdino Koelno arkivyskupijos laikraštis "Kirchenzeitung Erzbistum Koeln" 1976 m. balandžio 16 ir 19 d. laidose. Jo autorius Johannes S. Brehm, remdamasis daugiausia lenkų turistų žiniomis, daro išvadą, kad Lietuvoje K. Bendrija yra prispausta, tačiau nėra sužlugdyta. Jos būklę Vatikanas išmintinga politika esą galėtų pagerinti. Valstybinis ateizmas visur viešpatauja, tačiau jo įtaka ribota. Pvz. ateistinis muzėjus Šv. Kazimiero šventovėje toks primityvus, kad beveik nereikšmingas. Kunigams vaikų religijos mokymas uždraustas, tačiau apie 80% vaikų priima pirmąją Komuniją. Tarp vyskupų, kunigų ir pasauliečių esą daug nepasitikėjimo. Berlyno kardinolas Bengsch gavo leidimą aplankyti Lietuvą, nes Maskvai jis pažįstamas kaip žmogus, kuris nesiduoda išnaudojamas propagandai, be to, jis palaiko ryšius su Maskvos ortodoksų pareigūnais. Dabartinę Lietuvos tikinčiųjų būklę esą simbolizuoja kun. seminarijos rektorius kun. dr. V. Butkus, dalyvaująs sovietinės valdžios diriguojamose organizacijose ir stengiasis išlaikyti seminariją. Dauguma kunigų esą apie 70 m. amžiaus. Kremliaus tikslas — išnaikinti "buržuazinės pasaulėžiūros likučius". Taktika keičiasi, o tikslas — ne.**

★ **KONSISTORIJOS METU, kai buvo paskirti naujieji kardinolai, Paulius VI pasakė kalbą konsistorijos dalyviams-kardinolams. Iš vienos pusės jis išreiškė džiaugsmą Šventųjų Metų atneštąja atgimimo dvasia, kuri pamažu pradeda reikštis pašaukimu į kunigystę ir vienuolinį gyvenimą. Iš kitos pusės jis išreiškė liūdesį dėl kaikurių reiškinių K. Bendrijoje. Pirmiausia jis paminėjo tuos, kurie tariasi vykdą II Vatikano santarybos nutarimus, o iš tikro jų nesilaiko ir viską kritikuoja. Jie esą susikuria savo liturgiją, nuvertina arba iškreipia tikėjimo tiesas, nesirūpina kunigiškuoju sielovados darbu ir nusikalsta įvairiems K. Bendrijos įstatymams. Popiežius taipgi pasisakė prieš tuos, kurie bando įpinti marksizmą į katalikų galvoseną bei politinę veiklą. Tai esąs sumaišymas Kristaus evangelijos su ideologijomis, kurios iš pagrindų ją neigia. Galiausiai popiežius apgailestavo arkiv. Marcel Lefebvre ir jo pasekėjus, kurie atsisako priimti po II Vatikano santarybos liturginius pakeitimus. Jis pareiškė: kokie bebūtų arkivyskupo motyvai, jis savo nepaklusnumu pamažu pradeda atskilti nuo Šv. Petro įpėdinio bendrystės ir kartu nuo Katalikų Bendrijos. Atskilimas esanti logiška tolimesnė tokios laikysenos pasekmė, jeigu jis ir toliau atsisakys paklusti popiežiui.**

★ **ARKIV. MARCEL LEFEBVRE, 70 m. amžiaus, yra daug įvairių pareigų turėjęs asmuo per savo ilgą tarnybą K. Bendrijoje. Pirmiausia jis buvo pasauliečiu kunigu, paskui tapo Šv. Dvasios kongregacijos nariumisijonieriumi, kunigų seminarijos profesorium, Dakar miesto (Senegalijoje) arkivyskupu, prancūziškai kalbančiai Vakarų Afrikos daliai apaštališkuoju delegatu, Tulle (Prancūzijoje) vyskupu ir pagaliau vyriausiu Šv. Dvasios kongregacijos vadovu. II Vatikano santarybos metu jis buvo konservatyviosios vyskupų grupės vadovu. Vėliau jis atsistatydino iš Šv. Dvasios kongregacijos vadovo pareigų ir Šveicarijoje įsteigė bendrabutį Friburgo universitete studijuojantiems klierikams. Jis subūrė juos į Lausanne, Ženevos ir Friburgo vyskupų aprobuotą diocezinę kongregaciją, kurią pavadino Kunigiškąja Šv. Pijaus X Brolija. Vėliau jis įsteigė tai brolijai seminariją Econe mieste. Į tą seminariją profesoriauti atvyko asmenys iš įvairių kraštų ir įvairių vienuolijų. Problema iškilo, kai buvo pradėti įvesti liturginiai Mišių pakeitimai. Econe seminarijos vadovybė, su arkiv. Lefebvre priešakyje, atsisakė tuos pakeitimus įvesti savo seminarijoje. Tos apylinkės vyskupai atėmė seminarijai ir brolijai kanonišką egzistavimo teisę, tačiau ir dabar ten studijuoja 100 klierikų. Šiais metais ateina laikas šventinti kunigais 12 klierikų. Arkiv. Lefebvre yra pasiryžęs juos šventinti. Pagal kanonišką teisę kunigais galima šventinti asmenis tik kuriai nors vyskupijai ar vienuolijai, jei tos vyskupijos ar vienuolijos vadovas duoda sutikimą. Kadangi pats arkiv. Lefebvre jokiai vyskupijai ar vienuolijai dabar nevadovauja, tai jis, pagal K. Bendrijos teisę, nei pats negali jų šventinti, nei kitiems leisti juos šventinti. Jeigu tai darys, gresia jam suspendavimas nuo kunigiškų pareigų.**

★ **PRIEŠ KOMUNIZMĄ ITALIJOJE griežtai pasisakė Paulius VI net keletą kartų paskutiniu metu. Vienos audiencijos metu 7,000 žmonių miniai jis nusiskundė, kad net geriausi draugai ir patikimi bendradarbiai atsisuka prieš jį. Jis mintyje turėjo kelis praktikuojančius žymius katalikus, kurie kandidatuoja kaip komunistų partijos atstovai. Tai buvęs popiežiškojo Laterno universiteto profesorius Paolo Brezzi; Italijos vyskupų konferencijos paskirtasis suaugusiems katechizmo parengėjas Mario Gozzini; buvęs katalikiško "Avvenire" laikraščio redaktorius Raniero La Valle; to paties "Avvenire" bei krikščionių demokratų partijos laikraščio "Il Popolo" buvęs viceredaktorius Pier Pratesi. Italijos vyskupų konferencijos suvažiavimo metu popiežius vėl skatino vyskupus aiškiai ir griežtai pasisakyti prieš komunizmą ir nurodyti, kad krikščionis negali balsuoti už partiją, pasisakančią prieš katalikų tikėjimą. Anot jo, negalima daryti kompromisų tikėjime.**

★ **LENKIJOJE LANKĖSI du JAV vyskupų konferencijos atstovai: konferencijos pirm. arkiv. Joseph L. Bernardin ir konferencijos sekretorius vysk. James S. Rausch. Jiedu aplankė visus didžiuosius Lenkijos miestus ir buvo priimti kaip Lenkijos vyskupų svečiai. Pagarbos ženklan lenkai leido arkiv. Bernardin būti pagrindiniu celebrantu Mišiose vienoje Krokuvos aikštėje, minint Šv. Stanislovo, Lenkijos globėjo, šventę. Dalyvavo apie 100,000 tikinčiųjų. Primindamas 11 šimtmečio kankinį vyskupą Stanislovą, kuris buvo Lenkijos karaliaus Boleslovo nužudytas, kard. Wyszynski pasakė labai smarkų, prieš komunistus nukreiptą, pamokslą. Jis pabrėžė kiekvieno pareigą išpažinti savo tikėjimą, reikalui esant, net gyvybės paaukojimu ir drąsiai kalbėti tiesą bei priešintis kiekvienai valdžiai, kuri netarnauja žmonėms. Po pamaldų buvo procesija, kuriai vadoavvo Vatikano pareigūnas arkiv. Luigi Poggi su vyskupo-kankinio Stanislovo relikvijom. Arkiv. Poggi tuo metu kaip tik buvo atvykęs vesti derybų su komunistine Lenkijos valdžia, bandant sunormalinti diplomatinius santykius su Vatikanu. Lenkijos vyskupai išreiškė abiems JAV vyskupų konferencijos atstovams padėką ir užtikrinimą, kad jų parodytas solidarumo mostas Lenkijos vyskupams turės teigiamo atgarsio Lenkijos valstybės ir K. Bendrijos santykių išlyginime. JAV vyskupai vėliau posėdžiavo su Lenkijos vyskupais ir tarėsi, kaip geriausiai aprūpinti Lenkijos kunigais JAV gyvenančius lenkus tikinčiuosius. Liublino universitete, kuris, anot universiteto rektoriaus, yra vienintelis katalikiškas universitetas "socialistinėje" valstybėje, abu JAV vyskupai pasakė kalbas, pabrėždami religijos laisvės reikalingumą. Šiuo metu universitetui valdžia leidžia priimti kas metai tik 2,000 studentų ir cenzūruoja universiteto leidinius.**

★ **JAV VYSKUPŲ KONFERENCIJOS pirm. arkiv. Joseph L. Bernardin ir gen. sekr. vysk. James S. Rausch lankėsi Vatikane po savo kelionės Lenkijoje. Jiedu matėsi su pop. Paulium VI ir painformavo jį apie Čikagoje įvykusį JAV vyskupų konferencijos suvažiavimą.**

★ **LOTYNIŠKOSIOS LITURGIJOS DRAUGIJA — tai neseniai įsisteigęs vienetas JAV-se, kuriam vadovauja St. Louis universiteto prof. dr. James Hitchcock. Draugijos užmojis yra atgaivinti lotynų kalbą liturgijoje, skatinant kartas nuo karto Mišių atnašavimą lotynų kalba ir gregorinį giedojimą. Tai jokiu būdu, pasak jų, nesipriešina II Vatikano santarybos dvasiai ir liturginiams potvarkiams. Pagal Vatikano potvarkius, lotynų apeigų oficialioji katalikų liturginė kalba ir dabar tebesanti lotynų. Sava gimtąja kalba tik leidžiama, bet neverčiama atlikti liturgines apeigas. Daugelyje JAV vietovių tai nebuvo tinkamai suprasta ir kaikurie vyskupai savo vyskupijose uždraudė lotynų kalbą ir įsakė Mišias kunigams laikyti angliškai net kitokių tautybių tautinėse parapijose.**

KUN. J. STŠ.

Neišleidžia brolio Kanadon

Kanadoje gyvenantis tautietis J. Jokubynas jau seniai stengiasi atsikviesti iš okupuotos Lietuvos savo brolį Kęstutį Jokubyną, 17 metų kalėjusį Sibire, o dabar gyvenantį Vilniuje. Deja, š.m. gegužės mėnesio pabaigoje gavo telegramą, kad jo broliui sovietinė valdžia neleidžia emigruoti. Tuo būdu ji nesiskaito nei su žmogaus teisių deklaracija, nei su Helsinkio baigiamuoju aktu, nei pagaliau su pačiu žmogumi. Čia spausdiname K. Jokubyno raštą Sov. Sąjungos prezidentui N. V. Podgornui. Jame autorius atskleidžia lietuvio dramą ir diskriminaciją, praktikuojamą sovietinės valdžios pavergtoje Lietuvoje. Šis raštas su atitinkamu paaiškinimu buvo paskelbtas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje" 19 nr. RED.

1974 gruodžio 23 Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose vyko kratos. Tarp kitų, krata buvo padaryta ir pas buvusį ilgametį politinį kalinį Kęstutį Jokubyną. Netrukus po to K. Jokubynas kreipėsi į valdžią, prašydamas leidimo emigruoti iš Tarybų Sąjungos. Vizų skyriuje jo dokumentų nepriėmė, nes pase yra daugiareikšmė atžyma "pasų nuostatai". Sąjunginė Vidaus reikalų ministerija šį atsakymą patvirtino. Tada Jokubynas pasiuntė TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininkui atvirą laišką. 1975 balandžio 25 Jokubynui buvo pranešta, jog dokumentai priimami svarstymui, tačiau po dviejų mėnesių buvo gautas neigiamas atsakymas.

K. Jokubyno emigracija rūpinasi taip pat jo draugas, Sorbonos universiteto profesorius, rašytojas A. Siniavskis.

Pateikiame K. Jonyno laišką N. V. Podgornui:

Aukščiausios Tarybos
Prezidiumo Pirmininkui
N. V. Podgornui

Jokubyno Kęstučio, g. 1930 m., gyv. Vilniuje, V. Putnos g. Nr. 10 (bendrab., 125 k.), dirbančio LTSR Respublikinėje mokslinėje techninėje bibliotekoje vyr. bibliotekininku

Atviras laiškas

Būdamas septyniolikametis gimnazistas aš įsijungiau į pokario metais visą Lietuvą apėmusį pasipriešinimo tarybų valdžiai judėjimą., 1948, vos pradėjęs studijuoti Vilniaus universitete, buvau areštuotas ir už kelių mašinraščiu pagamintų pogrindinio laikraščio numerių redagavimą bei išleidimą, t.y. "už dalyvavimą antitarybinėje nacionalistinėje organizacijoje" OSO nuosprendžiu buvo nubaustas 10 m. pataisos darbų stovyklos. Netrukus tėvams buvo pranešta, jog jie ištremiami į Sibirą iki gyvos galvos už tai, kad "vienas sūnus nubaustas 10 m., o kitas nežinia kur" (mano brolis 1944 vasarą buvo išvežtas darbams į Vokietiją, o iš ten, kaip vėliau paaiškėjo iš laiškų, jis išvyko į Kanadą, kur tebegyvena ir dabar). Tėvai, neturtingi ūkininkai, visuomet buvo tolimi nuo politikos ir, gyvendami kitame Lietuvos krašte, nieko nežinojo apie mano užsiėmimus. Nepaisant to, jiem leido tik dvi valandas pasiruošti ir gyvulių vagonuose išvežė į tremties vietą Krasnojarsko krašte. Mane nugabeno į Intos miestelį tolimoje šiaurėje. Septynis metus praleidau ten speclageryje, kur aš brendau, mokiausi pažinti gyvenimą ir mirtį.

Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaku 1954 mane paleido prieš laiką, nes "nusikaltimo" įvykdymo metu aš dar buvau nepilnametis. Gavau pasą su atžyma "pasų nuostatai", kuri ir šiandien įrašoma visiems, pabuvojusiems kalėjime už taip vadinamus valstybinius ir kai kuriuos kitus nusikaltimus. Ši atžyma neleidžia apsistoti dideliuose ir mažuose "režiminiuose" miestuose (nekalbant apie nuolatinį priregistravimą) ir sąlygoja dar kitus apribojimus. Palikęs šiaurę, nuvykau į tėvų tremties vietą Sibire.

Gyvenimo ir darbo sąlygos Sibiro užkampio miestelyje buvo nepavydėtinos, ypač buvusiems "zekams". Čia jų laukė pastovūs sekliai, judėjimo suvaržymas, diskriminacija. Įtemptai dirbdamas, dažnai viršvalandžiais, tesirūpinau savo egzistencijos palaikymu ir priklausiau prie tyliųjų bei nežinomųjų. Vis dėlto tai negelbėjo nuo visaregės KGB akies, neapsaugojo nuo įtarinėjimų ir įvairių formų diskriminacijos. Vis dažniau ateidavo mintis, jog buvusiam "zekui" neįmanoma išsivaduoti nuo šių grandinių, kad vienintelė išeitis — palikti šią šalį. Moralinis ir buitinis netikrumas ypač padidėjo 1956, kai Jeniseijsko rajono KGB nusprendė užverbuoti mane į savo agentų eiles. Dažnai dėl to kviesdavo, gąsdindavo, pateikdavo provokacinius kaltinimus. Apie legalų išvykimą tais laikais negalėjo būti nė kalbos, nes vien tokia mintis buvo nusikaltimas. Todėl sulaukęs navigacijos Jenisiejaus upe, 1957 rugpjūčio 8 pasiryžau nutrūktgalviškam ir beviltiškam žingsniui — Igarkos uoste bandžiau prasmukti į užsienio laivą. Prisiartinęs prie pirmo pasitaikiusio užsienietiškai apsirengusio žmogaus (tai būta graikų garlaivio "Anula" mechaniko), kreipiausi pagalbos. Tačiau ėjęs šalia jo KGB agentas, apsirengęs užsienietiškai, griebėsi priemonių mane areštuoti.

Per ištisus metus varginančio tardymo KGB bandė įrodyti, jog aš priklausąs Anglijos žvalgybai. Pagrindinis "įrodymas" buvo mano anglų kalbos mokėjimas ir pora laiškų, kuriuose aš dalinausi buitinėmis naujienomis su savo lagerio draugu — anglu. Ši "špionažo" byla buvo persiųsta TSRS Aukščiausiajam Teismui, bet iš ten ją grąžino svarstymui Krasnojarsko krašto teismui, pakeitus jo sąstatą. Uždarame posėdyje už "mėginimą pabėgti iš TSRS ir atsižvelgiant į pavojingą visuomenei mano asmenybę" buvau nubaustas laisvės atėmimu 10 metų.

Antrą kartą atsidūręs lagerių karalystėje, neradau ten esminių pasikeitimų. Kaip ir Stalino laikais, jie garsėjo alinančiu darbu, menku maisto daviniu ir, gal būt, dar labiau patobulinta kalinių engimo sistema.

Bastydamasis po lageriùs ir apmąstydamas praeitį bei dabartį, aš neturėjau ko sau prikišti dėl pagrindinių sprendimų teisingumo, neradau priežasčių "atgailauti už įvykdytą" nusikaltimą, kaip paskutiniais metais versdavo daryti lagerių administracija. Aš stengiausi tik išlaikyti žmogiškąjį orumą, o visas laisvas nuo lagerio prievolių minutes skirdavau savišvietai — elektrotechnikos ir kelių užsienio kalbų mokymuisi.

Atlikęs 10 m. bausmę, aš nelaukiau malonės ir nesistebėjau dėl sunkumų, kurie užgriuvo mane šiapus lagerio tvoros. Po kelių nevykusių bandymų įsikurti, pagaliau grįžau į Vilnių, kurį buvau priverstas palikti prieš 20 metų. Mano techninės žinios ir užsienio kalbų mokėjimas tapo reikalingi mokslinėje techninėje bibliotekoje, kur pradėta organizuoti informacinių užsienio leidinių fondą. Mane priėmė bibliotekininku. Tuo pat metu įstojau į Vilniaus universiteto neakivaizdinį skyrių (bibilotekininkystės specialybę), kurį baigiau 1974 m.

Kaip ir anksčiau, likau tylių jų ir nežinomųjų tarpe, bet tai neišgelbėjo nuo visaregio KGB. Jo akis lydėdavo mane ne tik iki universiteto vartų, bet ir į duonos parduotuvę, nekalbant jau apie tolimesnes keliones. Praėjusiam lagerius ši situacija labai primena praeitį. Rodos, tik praplatėjo zonos ribos ir pasikeitė dienotvarkė. Vietoje lagerio prižiūrėtojų laikas nuo laiko išnyra įpėdžiui seką agentai (kaip gi kitaip tardymo metu duosi suprasti, jog žinomas kiekvienas žingsnis?). Mano likimas daug priklauso nuo jų nuotaikos, stropumo ir kitų savybių, nes pagal jų ataskaitas, tikriausiai, daro išvadas "viršūnėse". Tai rodo ir visai naujas faktas. 1974 gruodžio 23 Vilniaus universitete vyko konferencija "Biblioteka mokslinės techninės revoliucijos amžiuje", kur buvau pakviestas ir aš. Trys minutės prieš atidarymą prisistatė toks civilis ir, parodęs vienam konferencijos organizatorių — doc. L. Vladimirovui pažymėjimą, liepė pašaukti mane iš salės. Pasigirdo gerai žinoma frazė "Einam su mumis" (nors jis buvo vienas) ir KGB automobilyje mane nuvežė namo. Ten jau laukė kiti su patvirtintu nutarimu padaryti kratą mano bendrabučio kambaryje. Šešetas, vadovaujamas papulkininkio Kovaliovo, tris valandas plušo 6 kvadratinių metrų kambarėlyje! Pagal nutarimą jieškojo "šmeižikiškos antitarybinės medžiagos bylai Nr. 345". Kaip paaiškėjo iš KGB pokalbių, byla sukosi apie pogrindinį leidinį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir dar kažkokią literatūrą. Neradę tokių leidinių, pasigrobė mano guminį kostiumą, kurį buvau įsigijęs žūklei. Pasirodo, jie mano, jog apsivilkus tokiu kostiumu galima bėgti į užsienį! Vėliau per tardymus KGB reikalavo iš manęs "prisipažinimų" ir parodymų prieš draugus Lietuvoje ir Maskvoje. Kaip ir anais laikais, vertė net pasirašyti popiergalį, įsipareigojant negarsint šių pokalbių. Aš atsisakiau.

Šis pavyzdys, kurio bet kada turiu laukti pasikartojant, parodo tik dalelę tos netikrumo atmosferos, kurioje nuolat tenka gyventi net ir tyliam bei nežinomam, bet įrašytam į "juodus" sąrašus.

Man 44 metai. Septyniolika iš jų praslinko kalėjimuose ir lageriuose. Koks ten buvo gyvenimas — žino pabuvojęs! Aš nesukūriau šeimos, nes nenoriu, kad dėl mano praeities jai būtų kliudoma. Aš nesukaupiau jokio turto, nes už darbą man mokėjo tik minimumą. Nežiūrint septynių bepriekaištingo darbo metų, aš neturiu net buto, nes mane įvairiais pretekstais apeina. Dėl praeities man visam laikui atimta bet kurios kitos šalies piliečiui atrodanti nereikšminga teisė aplankyti gimines ir artimuosius užsienyje. Aukštas Lietuvos KGB valdininkas tiesmukiškai pareiškė, kad apie panašias keliones negali būti ir kalbų. Pasitvirtina lagerio patarlė: "Gyvenime atsivėrė praraja, kurios neperšoksi", nes Maskva neleidžia tiems, kurie nors kartą išdrįso stoti prieš.

Neįžvelgdamas tokiame gyvenime perspektyvos, aš antrąkart (dabar jau legaliai) ryžtuosi palikti Tarybų Sąjungą. Kviečia mane Kanadoje gyvenąs brolis, gavau iškvietimą ir nuo draugų Izraelyje. 1975 sausio 29 su dokumentais kreipiausi į Vilniaus vizų ir registracijos skyrių. Tačiau šios įstaigos darbuotojas atsisakė juos priimti todėl, kad mano pase yra įrašas "pasų nuostatai".

Bet juk, galų gale, dėl tos diskriminacinės atžymos (plačia prasme) aš ir noriu išvykti iš šios valstybės. Kadangi aš esu nepilnavertis pilietis, kam gi mane prievarta čia laikyti?

"Kiekvienas žmogus turi teisę palikti bet kurią šalį, taip pat ir savo, ir grįžti atgal", — skelbia visuotinė žmogaus teisių deklaracija. Juk prie šios deklaracijos prisijungė ir Tarybų Sąjunga!

Prašau Jus nurodyti atitinkamoms Lietuvos TSR instancijoms, kad man būtų leista išvykti į užsienį.

Vilnius, 1975. II. 19

K. Jokubynas

• **Yra šeimų be lietuviško laikraščio? Atsiųskite jų adresus "T. Žiburių" administracijai— ji siųs keletą numerių susipažinti nemokamai**

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Prisimename
a†a Stepą Urbą,
mūsų mylimą vyrą bei tėvą, mirties metinių proga (liepos 28 dieną).

Ilsėkis, mielas Vyre ir Tėve, Dievo karalystėje, išmelski Augščiausiojo palaimos bei globos mums, čia likusiems!

Kapuskasing, Ont. **Nuliūdę: žmona, duktė ir sūnus su šeimomis**

A†A
Jūratei Pilypaitienei
mirus, reiškiu jos vyrui ALGIRDUI, sūnui, dukrai ir visiems giminėms gilią užuojautą —

Aleksas Žulys

Mylimai Mamytei
E. ŽILINSKIENEI
Lietuvoje mirus, dukrai IRENAI DANILIŪNIENEI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia —

KL Katalikių Moterų Draugijos Londono skyrius

Mylimai MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
dukrą IRENĄ DANILIŪNIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. P. Butkai
A. Kudirka
B. Misius

Mylimai MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
jos dukrai IRENAI DANILIŪNIENEI ir jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —

Em. ir J. Misiai su šeima
P. ir Ant. Kisieliai

Mūsų kredito unijos narei
a†a Valerijai Gražienei
mirus, jos vyrui ANTANUI, dukrai ILONAI MAZILIAUSKIENEI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia — *Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba*

Mūsų kredito unijos nariui
a†a Mykolui Lukošiui
mirus, jo žmonai EUGENIJAI, dukterims EUGENIJAI, MICHELINAI, sūnui VIKTORUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

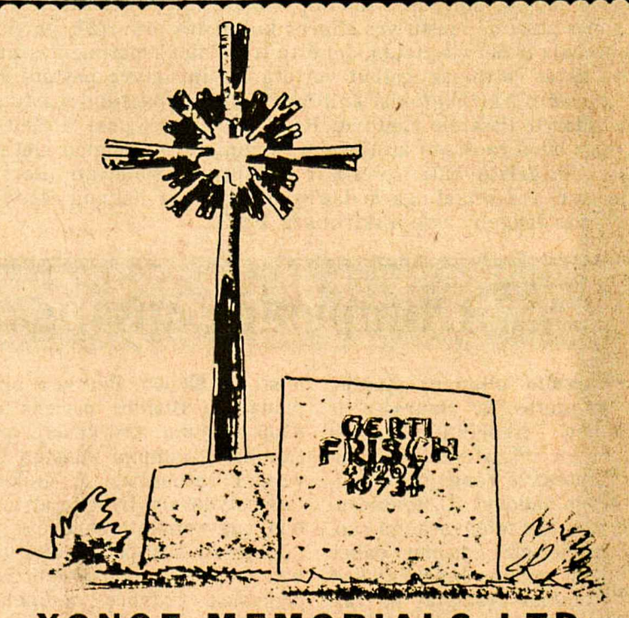

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Dar yra vietų į VILNIŲ
liepos 22 – rugpjūčio 5 (5 vietos)
rugpjūčio 2 – 16 (11 vietų)
lapkričio 4 – 12 (8 vietos)
V. Bačėnas Tel. 533-3531
ALL SEASONS TRAVEL, B.D. 2224 DUNDAS ST. W.
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Kadaise žydai gyveno Lietuvoje...

Lietuvos Žydų Sąjungos Izraelyje pirmininko pareiškimas

Buvę Lietuvos žydai, emigravę Izraelin, yra susispietę į atskirą sąjungą, kuri leidžia savo biuletenį "Gachelet". 1976 m. balandžio mėnesio laidoje Lietuvos Žydų Sąjungos Izraelyje pirmininkas Jacob Oleiski paskelbė pareiškimą - straipsnį anglų kalba "There Was Once a Jewish Lithuania..." Šalia gerų žodžių apie Lietuvą, ten jis paberia ir stambių kaltinimų. Šiame straipsnyje atsispindi žydų nuotaikos lietuvių atžvilgiu. Svarstant Lietuvos problemas, pravartu susipažinti ir su jomis. RED.

Lietuvos žydų istorija apima per 600 metų. Paskutinis žydų gyvenimo Lietuvoje etapas buvo užbaigtas su mūsų karta. Žiaurus likimas, kuris ištiko mus, yra liudytojas ano baisaus sunaikinimo.

Mums žydiškoji Lietuva (Jewish Lithuania) nereiškia vien geografinių bei politinių sienų Lietuvos, buvusios nepriklausoma nuo 1918 iki 1940 m. Žydiškoji Lietuva yra daugiaprasmė sąvoka, apimanti dvasinį ir kultūrinį gyvenimą. Stebuklinga Lietuvos žydų istorijoje yra tai, kad nežiūrint politinių, socialinių ir dvasinių pasikeitimų, jie sugebėjo išsaugoti specifinį charakterį, nebuvo absorbuoti nei socialiniu, nei dvasiniu požiūriu kitų žydų bendruomenių, nors jos buvo daug gausesnės, ekonomiškai stipresnės ir geriau įsikūrusios.

Lietuvos žydai yra mįslė. Lietuvos žydo siela sklandė grynai žydiškame pasaulyje, kuriame kristalizavosi per šimtmečius, kol įgavo savitą esmę ir specifinį charakterį.

Lietuvos žydai dvasinėje bei kultūrinėje plotmėje sukūrė savitą gyvenimo būdą, ir, kaip bendruomenė, žydų pasaulyje yra žinoma "litvak" vardu (Jewish Version Litvak").

Dėl tų savitumų Lietuvos žydai sugebėjo išlikti mažoje užuovėjoje gausių bendruomenių tarpe Rytuose ir Vakaruose. Savo augšto lygio dvasiniu lobiu jie darė įtakos visam žydų pasauliui. Lietuvos žydai buvo gausus šaltinis, iš kurio išmintį ir mokslą sėmė viso pasaulio žydai.

Kai galvojame apie Lietuvos žydų sunaikinimą, turime prisiminti, kad jų naikinimas prasidėjo 1940 m., kai Raudonoji Armija okupavo Lietuvą ir įjungė Sovietų Sąjungon.

Pirmieji sovietinio valdymo metai baigėsi deportacija Sibiran dešimčių tūkstančių Lietuvos piliečių, kurių eilėse buvo šeši tūkstančiai žydų, įskaitant garbingus sionistus ir veikėjus.

Visiškas fizinis žydų bendruomenės sunaikinimas įvyko 1941 m., tuoj po vokiečių invazijos 1941 m. birželio 22 d. Tą dieną, kai Lietuvoje buvo įvesta sovietinė, komunistinė sistema, Lietuvos žydai smarkiai nukentėjo tautiniu ir ekonominiu požiūriu. Visuomeninis ir kultūrinis Lietuvos žydų gyvenimas, kuriuo jie taip didžiavosi, buvo suardytas. Visos žydų institucijos ir partijos — sionistinės ir religinės buvo uždarytos bei uždraustos. Plačiai išsišakojęs hebrajiškų pradinių ir vidurinių mokyklų tinklas buvo visiškai likviduotas. Toks pat likimas ištiko "jiddiš" mokyklas. Dvasinis bei kultūrinis žydų gyvenimas buvo visiškai numarintas.

Dauguma mūsų lietuvių kaimynų nekantriai laukė karo pradžios tarp Vokietijos ir Rusijos. Jie tikėjosi, kad Hitleris atstatys nepriklausomą Lietuvos valstybę, o žydai meldėsi, kad neįvyktų anų dviejų didelių galybių sankirtis. Jie pramatė jų laukiantį žiaurų likimą. Baimės jausmas apėmė Lietuvos žydų bendruomenę.

Antisemitizmas Lietuvoje, kuris padidėjo po 1930 metų kraštutinių lietuvių nacionalistų įtakos dėka, pasiekė savo viršūnę sovietiniais metais. Kai vokiečiai užėmė Lietuvą, slėptoji lietuvių neapykanta žydams prasiveržė kaip purvina vulkano lava. Gaujos lietuvių žudikų, susidariusios ne tik iš įnirtusių masių, bet ir valdininkų, intelektualų, naikino bei padėjo išnaikinti daugumą Lietuvos žydų.

Kaikurių lietuvių pasiteisinimai yra juokingi. Jie bando teisinti save ir ištrinti žiaurius lietuvių žudikų veiksmus. Daugelis jų dabar gyvena Amerikoje, Kanadoje ir kitose Vakarų šalyse. Jie niekad negalės nutrinti Kaino ženklo nuo savo kaktų. Po vokiečių invazijos Lietuvos žydai pergyveno baisų sukrėtimą, po to sekusį sąmišį ir bejėgiškumą. Jie buvo apsupti dviejų kruvinų priešų — nacių ir lietuvių. Tokia būklė paralyžavo fizines ir dvasines žydų bendruomenės jėgas. Žmonės buvo beįėgiai priešintis. Ketvirtis milijono žydų, išsklaidytas 250 bendruomenių, įskaitant ir Vilnių ir apylinkes, buvo pasmerktas visiškam sunaikinimui be jokios galimybės gintis.

Iš neseniai surastų dokumentų vokiečių archyvuose žinome, kad naciai pirmieji pradėjo vykdyti kruviną žydų tautos "galutinį sprendimą" Lietuvoje. Per pirmuosius tris mėnesius vokiečiai, padedami lietuvių budelių, iššudė per 200.000 žydų. Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Švenčionyse buvo įsteigti getai. Juose taip pat buvo vykdomi masiniai žudymai. Tik 40.000 žydų buvo atskirti, laikinai palikti. Jie buvo panaudojami sunkiesiems darbams nežmoniškose bado ir šalčio sąlygose.

Vėliau tie keturi getai irgi buvo sunaikinti. Kaikurie Kauno geto kaliniai buvo sudeginti gyvi savo slėptuvėse. Likusieji buvo išgabenti į koncentracijos stovyklas Vokietijoje. Tiktai stebuklo dėka išliko labai mažas skaičius.

Po išlaisvinimo dažnai buvo girdimas žiaurus kaltinimas: "Kodėl žydai, patekę į nacių rankas, leidosi žudomi be jokio pasipriešinimo?" Tokie kaltinimai yra begėdiška mūsų garbių mirusių profanacija.

Prisimindami Lietuvos žydų sunaikinimą, turime pabrėžti, kad jau 1941 m. spalyje, ypač po didžiosios akcijos Kauno gete, susidarė jaunimo grupės iš visų buvusių partijų Kauno getuose, kurios nusprendė prisidėti prie partizanų (sovietinių, Vert.), kovojančių prieš vokiečius. Tykojami lietuvių priešų, kurie norėjo perduoti juos Gestapui, Kauno geto kovotojai turėjo žygiuoti pėsti 150 kilometrų, kol pasiekė partizanų venetą Rudnitzky (Rūdninkų, Vert.) girioje.

Kas skaito knygas, parašytas Zvi Braun ir Dov Levin "Pogrindžio istorija" ir "Chaim Yellin — geto kovotojas ir rašytojas", neseniai išleistas Lietuvos Žydų Sąjungos, — pamato tikrą vaizdą antžmogiško heroizmo bei nepaprastos drąsos, kurią parodė Kauno geto kovotojai.

Kai po karo buvo sužinota, kad naciai okupacinėje zonoje sunaikino milijonus rusų karo belaisvių ir šimtus tūkstančių civilių, niekas neklausė kodėl jie nesipriešino. Dabar, kai yra žinoma, kad Stalinas iššudė dešimtis milijonų piliečių, — niekas neklausia, kodėl jie ėjo į savo pražūtį kaip avys.

Dabar mes vėl gyvename baisų laikotarpį, kai visos moralinės vertybės, humanizmo ir tautų draugystės idealai yra menkinami bei mindomi. Pasaulis užmiršo baisiąją nelaimę, atnešta hitlerinio rasizmo, kaip tai rodo neseniai priimta JT rezoliucija, liečiantį Izraelį ir sionizmą. Ar gali būti didesnė nesąmonė ir žiauresnis ciniškumas, kaip pavadinimas rasizmu sionizmo, t.y. laisvės sąjūdžio žmonių, kurie tiek daug iškentėjo!

Lietuvos šalyje neliko nė ženklo išdidžios, orios ir išmintingos žydų bendruomenės. Visi išmėtyti kapai susitelkė į vieną didelį kapą. Mūsų širdys kraujuoja dėl žiauriai sunaikintų mūsų šventųjų.

Lietuvos žemėje jos žydų nebebus matyti, ir jų sodrios "jiddiš" kalbos nebebus girdėti. Viskas liko praryta begalinės amžinybės.

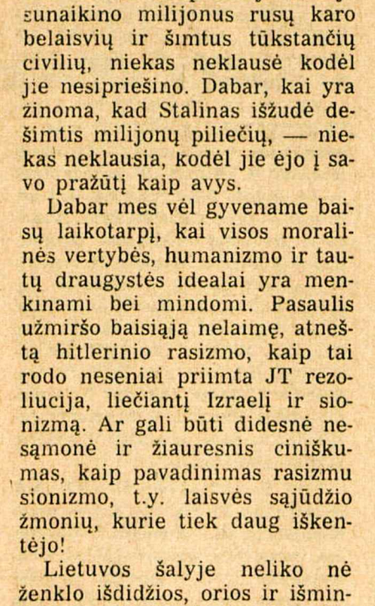

ALGIS JURĖNAS, šiais metais labai gerais pažymiais baigęs inžinerijos mokslus ir gavęs bakalauro laipsnį Toronto universitete. Magistro laipsnio ketina siekti McMaster universitete

Dalis Kanados lietuvių jaunimo atstovų, dalyvavusių pasaulio lietuvių jaunimo kongrese P. Amerikoje, susitiko Montrealyje prie Aušros Vartų šventovės pasitarimo proga. I eilėje iš kairės: Šetikaitė, Juozapavičiūtė, Kalinauskas, Juozapavičiūtė, Šeškutė; II eilėje: Valaitis, Brikis, Beržinytė, Šetikaitė, Kuras, Brikis Nuotr. A. Šeškaus

"Prie Nemuno rytas išaušo jau kitas..."

VLADISLOVAS ŽILIUS

Religijos persekiojimas Lietuvoje Vakarų pasauliui sunkiai suprantamas — nėra analogijų. Tolimi ir lyg nerealūs atrodo laiko g l ū d u m o s nutolinti pirmųjų krikščionių katakombų laikai. Deja, spindinčiame mūsų civilizacijos amžiuje kiek kitų formų katakombos atgaivintos Lietuvoje. Tikyba persekiojama valstybės. Tikintis žmogus neišvengiamai atsiduria persekiojimo ir rafinuoto teroro situacijoje. Kartais netenka darbo. Studentai pašalinami iš studijų. Dailininkas, išdrįsęs nupiešti šventovei paveikslą ar atnaujinti jos vidų, neišvengiamai pašalinamas iš dailininkų sąjungos ir netenka galimybės gauti darbą kitur. Profesijonalūs dainininkai ir muzikantai nedrįsta, kad ir retom progom, giedoti ar groti šventovėje. Niekam nedovanojamas vienoks ar kitoks tikėjimo palaikymas.

Toj sudėtingoj situacijoj kolaboracija yra palietusi ir daugelį Lietuvos kunigų, norinčių gauti vienokių ar kitokių valdžios lengvatų, pvz., gyventi ir dirbti didžiuosiuose respublikos centruose. Tokiu būdu saugumas turi galimybę iš dalies kontroliuoti tikybinius reikalus "iš vidaus". Ir siunčiant į užsienį Lietuvos kunigų delegaciją, nereikia profesijonalų darbuotojų iš KGB.

Reikia žemai nulenkti galvas prieš tą didžiąją dorųjų kunigų daugumą, prieš visus tuos, turinčius savyje didvyriškumo, pasiaukojimo ir dvasios stiprybės spausdinti "LKB Kroniką", kad TIESA būtų iškelta iš slogios visuotinės nežinios pasaulio viešumon, kad okupantas nebegalėtų taip nebaudžiamas ir taip ramiai, kaip iki šiol, daryti savo nusikaltimus.

Panika dvelkiantis sujudimas kilo nusipenėjusių specmaisto daviniu enkavedistų minioj, susispietusioj Lukiškių teismo koridoriuose, pasirodžius Andriejui Sacharovui Kovaliovo teismo metu. Kilo panika. Nors nenutrūkstamu telegrafo srautu skriejo instrukcijos iš Maskvos, kaip išmaningiau fabrikuoti Kovaliovo teismo farsą, bet kaip reaguoti į kiekvieną Nobelio premijos laureato judesį, — instrukcijose nebuvo numatyta. Pasirodė iš Kanados korespondentas Levi (iš Toronto, dabar — Maskvoje, Red.). Pakvipo tuo, kad taip tyliai surežisuotas nelinksmas KGB vaidinimas pagarsės pasaulyje. O šito vengiama. Nebeužsidarė varstomos slaptųjų kabinetų durys, čirškė telefonai — Maskva siuntė provincijai papildomas informacijas. Nei Sacharovas, nei gausūs jo bendraminčiai lietuviai į teismo salę nepateko. Ten sėdėjo ir pagal duotą ženklą delnais plojo įvairių Vilniaus įstaigų "partkomų" atsiųsta specpublika. Nejaukiai po to kurį laiką jautėsi maskviniai stabukai. Juk jau kelintas dešimtmetis Lietuvos KGB buvo įpratusi žmones likviduoti tyliai.

* * *

"Kultūros atnešimo" procese, geriausiems lietuvių rašytojams pasitraukus emgiracijon, paskubom buvo suformuotos ir paleistos darban tos naujosios "progresyviosios" literatūros pajėgos, kurių avangarde, kaip žinoma, rublių skatinami "į šviesius horizontus" be galo vis vedė Petras Cvirka ir Antanas Venclova. Tokia pseudodiktatūros pradžia.

Pseudomeno pradžia labai panaši. Menininkai, bandę laikytis vidurio (apie opoziciją nėra nė kalbos), revoliucinių pajėgų buvo greit demaskuoti ir išplukdyti į seklumas. Net šiandien taip pagerbto M. K. Čiurlionio kūryba Maskvos paliepimu tada vietinių kolaborantų buvo pavadinta "kliedesiu" ir net pavojinga sovietinei tvarkai.

Sutartinai ir vieningai prasidėjo paveikslų piešimo šturmas pagal B. Dvariono muziką "prie Nemuno rytas išaušo jau kitas..." Parodų salės buvo užtvindomos laimingų žmonių portretais, žydriais peizažais su raudonųjų gurguolių plevėsuojančiomis vėliavomis, panoraminėmis melžėjų ir traktorininkų kompozicijomis, niūriai ir grasinančiai į žiūrovą dėbsančiais kolchozų steigiamaisiais ir partiniais susirinkimais. Iškelti raudoni dideli kumščiai, durtuvai (miškai durtuvų — proletariato diktatūros simbolis), "heroiškos" rusų kareivių figūros, aprengtos jau virtusiu jų tautiniu aprėdu "fufaika" (šimtasiūle) arba iki pusės nuogos (būtinai vienoj rankoj laiko granatą).

Temų daug, tik reikėjo nesuklysti ir žiūrėti, koks kanonas kokiai temai skirtas! (Ta pati taisyklė tebegalioja ir šiandien). Jei durtuvas iškeltas, būtinai prie jo turi būti pririšta raudona nosinė, jei paveikslų didvyriai iškėlę kumščius, jie turi būti stambūs, kvadratiniai, grėsmingi, nes tik tada atrodo, kad proletariatas nenugalimas.

Daugiausia keblumų ir užmaskuotų šunduobių pokario socrealizmo pirmtakams iškrėsdavo naujos sovietinės technikos (daugiausia geležinės) "revoliucinis" atvaizdavimas. Kolchoziniame lauke reikėdavo nupiešti optimistiškai ariantį traktorių. Traktorius privalėdavo būti socialistinis. Jei kam iš kultūros šefų, apžiūrint meno kūrinį, pasirodydavo, kad traktorius panašus į buržuazinį, autoriaus kūrybinė karjera atsidurdavo pavojuje. Menininkai, kaip ir rašytojai, parodė didelį "revoliucinį supratimą": "socrealistinės savo turiniu, nacionalinės savo forma" kūrybos vėliavą augštai iškėlė ir nesuteptą (tik truputį tekrenkšėdami) atnešė iki 1960 m.

* * *

Apie 1960 m. Lietuvos menuose, greta vis toliau į komunizmo augštumas žygiuojančios vyresniosios kartos, pasirodo pavojingai (partijos požiūriu) anarchiškas jaunimas, kurio ir "buržuazine atrūga" nepavadinsi, nes visi išaugę jau sovietiniame "augšto idėjinio lygio" apsupime. Taigi, partijai teko skubiai išaiškinti jų esmę ir paskelbti, "jog ir sveikoj šeimoj atsiranda išsigimėlių", jog tai jaunimo dalis, apkrėsta "supuvusio kapitalizmo grimasomis".

Šiuo terminu buvau aprėmintas ir aš. Galvodavau apie tai tada, o ir dabar mintimis grįžtu... Niekada savo paveiksluose jokių "supuvusio kapitalizmo" idėjų ar kitokių jo pasireiškimų nesu piešęs. Iš viso nesu su jom susipažinęs ir net nežinočiau kur jų galėčiau ieškoti. Laisvojo pasaulio idėjos žymia dalimi man yra jau žinomos, jos man artimos ir didžiai priimtinos, kadangi jos neprieštarauja mano subjektyviojo pasaulio kūrybinei interpertacijai bei išraiškai. Ir kokią reikšmę tai turi kūrybinio darbo laisvai erdvei, man, trisdešimt su viršum metų išgyvenus komunistiniame konclageryje, suvokiama neblogai.

Su naujosios mąstymo bangos pasirodymu vis drąsiau jos atstovų paveiksluose, plakatuose, iliustracijose pradeda išnykti tie grėsmingi parausvinti kumščiai, "viską nugalintys" suodinų veidų darbo smogikai, užleisdami vietą savaranki škesnio mąstymo plastiniam pasireiškimui.

* * *

Gyvenant lyg uždaroje tuštumoje, visiškai atsikirtiems nuo pasaulinės informacijos, nesant galimybės savo kūrybą plėtoti pasaulinės kultūros linkme, daug jaunųjų pradžioj sąmoningai, o vėliau ir mados pagauti, inertiškai metėsi į tautinio lietuvių meno studijas. Savamokslių senųjų meistrų grafikos ir skulptūros transformuotos formos plačiai pasirodo profesijonalioje dailėje. Partija, bijodama prarasti to nenumatyto "pavojingo reiškinio" kontrolę, skuba prįglobti jį savo priežiūron ir pavadina tai "grįžimu prie liaudies meno tradicijų".

Pradžioje šis "grįžimas" turėjo didelės teigiamos reikšmės jaunųjų dailininkų tautinės sąmonės konsolidacijai, dvasiniam atsigaivinimui p o t a i p ilgą laiką trukusios besąlyginės dezinformacijos, savotiškam praregėjimui, kad lietuviai nėra tik vakar Dievo numesti ant plyno lauko. Net atsiranda galimybė be ypatingų leidimų nedidelėse įstaigų salėse surengti nedideles parodėles.

Bet trunka tai neilgai. Jau apie 1966 m. žaibu trinkteli suerzinta Maskva, o Lietuvos tribūnose, Maskvos pavyzdžiu, subilda marionetinių kultūros ir nekultūros bosų kumščiai. Mieželaitis ir Kuzmickis viešai, ugningai pasižada "pergalingai tęsti partijos reikalą iki galo". Rašytojų instruktavimo metu rusų dramos teatre (kaip simboliška) Sniečkui trenkus kumščiu į tribūną, gailiai apsiverkia Mykolas Sluckis, pasižada niekad nebeišduoti savo "komjaunuoliškos praeities"! Marcinkevičius parašo "Mindaugą" — kūrinį "jums ir mums", simboliškai Lietuvos karaliaus veiksmų vingiuose atkartodamas kruvinąjį Stalino siautėjimą ir... visiškai tai pateisindamas. Tai patiko ir vietiniams stabukams, ir Maskvai... Taigi, nebūtina tiesiai kakta lupti į mūrą...

Sportinėm žaidynėm praėjus

Dvidešimt šeštosios ŠALFASS krepšinio ir tinklinio metinės žaidynės jau praeityje. Visi rūpesčiai, vargai bei darbai pasibaigė. Belieka pažvelgti atgal ir įvertinti atliktą darbą.

Pradžioje buvo planuojamos įprastos metinės žaidynės, bet vėliau tapo rekordinėmis, kai per preliminarinę registraciją 75 komandos pareiškė norą dalyvauti. Nors tas skaičius sumažėjo iki 63, bet vistiek susidarė rekordinis skaičius komandų bei dalyvių. Rengėjai, tokio entuziazmo paskatinti, išnuomojo geras sales, pasamdė gerus teisėjus. Kad visi žaidimai vyktų sklandžiai, varžybinio komiteto pirm. A. Nausėdas susikvietė didelį būrį pagalbininkų, kurie be poilsio dirbo salėse. Sportininkų nuotaikai palaikyti A. Balnis Prisikėlimo parapijos salėje suruošė šaunų pasilinksminimą, kuriame dalyvavo 600-700 asmenų.

Savo susidomėjimą šiomis žaidynėmis v i e t i n ė kanadiečių spauda parodė, išspausdindama straipsnius prie rungtynių pradžią, o baigminėms rungtynėms Toronto dienraščiai atsiuntė reporterius, kurie sekančią dieną paskelbė aprašymus savo laikraščiuose. CBC radijo ir televizijos tinklas nufilmavo ir per 11 v.v. sporto žinias parodė baigmines rungtynes, suminėdami visų klasių laimėtojus su rezultatais.

Suvažiavę lietuvių sporto veteranai, kurie per 25 metus važinėja po visas rungtynes, džiaugėsi taip gerai suorganizuotomis žaidynėmis. Nevienas jų išvažiuodami pasisakė, kad tokių gerų ir tvarkingų rungtynių jie dar nėra matę per visą ŠALFASS egzistavimą. Daugelis jų grįžę parašė gražius atsiliepimus Amerikos lietuvių spaudoje.

Gaila, kad Toronto lietuviai sporto mėgėjai nelabai gausiai atsiliepė savo spaudoje. Tiesa, bene pirmą kartą (ne pirmą, Red.) "TŽ" savo vedamajame paminėjo sportininkus, nors ir su pastaba, kad nebuvo surengtos sportininkų pamaldos, kad lietuvių kalbai teikiama permažai dėmesio. Oficialios pamaldos nebuvo organizuojamos, nes dalyvaujant tokiam dideliam skaičiui žmonių, pritrūksta laiko. Tačiau religija nebuvo užmiršta — visiems klubams bendraraščiais buvo pranešta lietuviškų pamaldų laikas ir vietos.

Gi dėl kalbos mes turime atsiminti, kad sporte dalyvauja antros ar trečios kartos jaunimas, kuris daugeliu atveju yra kilęs iš mišrių šeimų, ir lietuvių kalbos vartojimas jiems yra labai sunkus. Kalbos mokymą mes paliekame pedagoginėms institucijoms, daugiau koncentruodamiesi į lietuviško jaunimo pritraukimą į lietuviškas organizacijas, neleisdami jiems visiškai atkristi nuo lietuviško kamieno.

Pabaigus šį milžinišką darbą, tikrai nuoširdi ir didelė padėka tenka organizacinio komiteto nariams — K. Šapočkinui, J. Karpiui, L. Radzevičiui, A. Balniui, A. Nausėdui. Tik per Jūsų didelį pasišventimą ir darbą ši šventė turėjo tokį puikų pasisekimą. Nors Jūs dirbote be materialinio atlyginimo, bet visų dalyvių pasitenkinimas ir džiaugsmas tebūna Jūsų atpildas. Padėka tenka taip pat visiems kitiems, kurie vienu ar kitu būdu, daugiau ar mažiau, prisidėjo prie žaidynių surengimo.

Dėkingi esame Tėvams pranciškonams, kurie, kaip ir visuomet, davė nemokamai salę rungtynėms, gi vakare salės nuomą paskaitė su nuolaida. "Tėviškės Žiburiai" taip pat suprato finansinę mūsų padėtį — už skelbimus ėmė minimalinį mokestį, o paskutiniame savo numeryje prieš žaidynes davė visą puslapį sporto žinioms nemokamai.

Visiems Jums dar kartą didelis, lietuviškas ačiū!

L. Baziliauskas,
žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas

Metinis vilniečių suvažiavimas

AL. GIMANTAS

JAV ir Kanadoje gyvenančių vilniečių suvažiavimas įvyks birželio pabaigoje A. ir P. Česnulių sodyboje, Paris, Ont. Šeimininkai — VKLS Kanados krašto valdyba.

Šalia organizacinių klausimų, bus nagrinėjamas etnografinių sienų studijos reikalas, Vilniaus krašto istorijos išleidimas, lenkų žurnalo "Kultura" atsiliepimas į Česnulio knygą "Nužmogintieji", Suvalkų trikampio problemos ir t.t. Tai vis medžiaga, kuri turėtų dominti ir platesnius mūsų v i s u o m e n ė s sluogsnius.

Nežiūrint gana sėkmingos vilniečių veiklos, lietuvių visuomenėje vis dar užtinkame jų atžvilgiu skeptiškų nuotaikų. Kaikam atrodo, kad jie organizuoja lyg ir visai atskirą, separatistinę veiklą, tarsi nenorėdami ar negalėdami įsijungti koordinuoton bendruomenėn. Arčiau vilniečių stovintieji ir suprantantieji jų nusiteikimus pastebi, kad jie turi specifinius savo tikslus, kurių, deja, bendrinės mūsų organizacijos, dėl darbų gausos, neįstengia aprėpti. Vilniečiai tad ir bando reikštis tose bendrosios veiklos srityse, kurios, jų manymu, reikalingos didesnio dėmesio. Atseit, čia nėra jokio veiklos dvigubinimo. Tai talka ten, kur jos stinga.

Besikeičiančios sąlygos bei nauji laiko reikalavimai, kelia vilniečiams ir naujus uždavinius. Pvz. būtina gilinti ir plėsti ryšius su Lenkijos lietuviais. Iš dalies tai karitatyvinės reikšmės, iš dalies kultūrinio pobūdžio užduotis. Šalpa, išteklių ribose, rūpinasi BALFas, bet vis daugiau ton sritin įsijungia ir vilniečiai. Jaučiamas glaudus ryšys tarp išeivių vilniečių ir lietuvių Lenkijoje. Pastariesiems būtina parama daugelyje sričių.

Būta sumanymo, kad ir pavėluoto, atsikviesti bent vieną tautinių šokių grupę iš Lenkijos ar jos valdomų žemių. Tai, žinoma, rišasi su daugybe komplikacijų, gal net nenugalimų kliūčių. Penktoji mūsų tautinių šokių šventė vyksta šūkiu "Laisvės Lietuvai", tad vargiai ar Lenkijos valdžia išleistų savo pavaldinius dalyvauti tokioje šventėje.

Visdėlto būtų be galo miela išvysti scenoje Lenkijos lietuvių tautinių šokių vienetą ir visai atskirai, t.y. po bendrosios tautinių šokių šventės. Tokioms gastrolėms gal ir reikalingi leidimai būtų lengviau išgauti. Tas planas galėtų būti vykdomas kaip tik mūsų vilniečių iniciatyva.

Lenkijos lietuvių spauda dar vis tokia reta, neperiodinė. Gal ir čia vilniečiai galėtų stipriau angažuotis visų rūšių talka, išvystyti didesnį spaudimą į dabartinės Lenkijos vyriausybę duoti laisvę lietuvių spaudai ir telkti finansinę bei kultūrinę paramą.

Žodžiu, darbo laukai platūs, uždaviniai jokiu būdu nemažėja. Vilniečių budrumas bei susiklausimas šiandien yra ypatingai reikalingas.

P. ENSKAITIS
Rūtos ir lelijos
SKAUTIŠKI APSAKYMAI.
Naujai išleista, gausiai iliustruota knyga, įdomi jaunimui ir senimui. Kaina $4.
Užsakymus siųsti:
Rūta, 373 Charlton West, Hamilton, Ont. L8P 2E6, Canada

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ DU KUNIGAI

Kurtuvėnuose gegužės 7 d. mirė altaristas a.a. kun. Mykolas Grubys, gimęs 1894 m., kunigu įšventintas 1919 m. Kaune. Velionis yra buvęs berniukų gimnazijos kapelionu Šiauliuose, dirbęs įvairiose parapijose. Palaidotas Ramygaloje, savo tėviškėje. Širdies smūgis gegužės 22 d. Kaune pakirto a.a. kun. Bernardą Baliukonį, Vilkaviškio vyskupijos kanclerį. Velionis, gimęs 1913 m., kunigu buvo įšventintas 1937 m. Daugiausia jėgų yra atidavęs parapijoms Vilkaviškio vyskupijoje, dirbęs Vilniuje. Pastaruoju metu Kauno arkivyskupijos kurijoje ėjo Vilkaviškio vyskupijos kanclerio pareigas. Palaidotas gegužės 24 d.

VOKIETIJOS "SAKALAI"

Birželio 8 d. "Komjaunimo Tiesa" paskelbė trumpą pranešimą apie "Sakalų" delegacijos viešnagę Vilniuje. Ją pakvietė Sovietų Sąjungos jaunimo organizacijos. Delegacijai vadovavo Gerhardas Stuimanas. Komjaunimo c. komiteto sekr. G. Šaltenienė delegacijos narius supažindino su moksleivių ir pionierių vasaros stovyklomis, pionierių organizacijos veikla, Vilniaus įžymybėmis. "Sakalai" yra socialistinio V. Vokietijos jaunimo organizacija.

VASAROS STOVYKLOS

Mažųjų moksleivių atostogos pionierių stovyklose prasidėjo birželio 3 d. Šią vasarą tokių stovyklų yra 782. Jose ilsėsis 125.000 vaikų. Vyresniųjų klasių moksleiviai nukreipiami į darbo ir poilsio stovyklas, kurių Lietuvoje bus apie 500. Tikimasi sutelkti 25.000 moksleivių, daugiausia talkinančių žemės ūkio darbams. Padirbėti teks ir studentams. Komjaunimo c. komiteto sekr. G. Šaltenienė "Komjaunimo Tiesos" 114 nr. informuoja: "Respublikos aukštosios ir specialiosios vidurinės mokyklos sudarė sutartis daugiau kaip su 150 organizacijų. Planuojama darbų apimtis — 4,5 milijono rublių kapitalinių įdėjimų. Su nekantrumu laukia vasaros tie studentai, kuriems išvažiuojamųjų būrių sudėtyje teks dirbti tolimojoje Jakutijoje, Smolensko srityje, Stavropolio krašte. Geriausiems iš geriausių bus suteikta galimybė išvykti būrių sudėtyje į broliškas socializmo šalis..." G. Šaltenienė betgi nusiskundžia, kad studentai nevisur pakankamai gerai aprūpinami darbu, kad jiems kartais ištisas dienas tenka laukti statybinių medžiagų ir kad nevisada reikiamas dėmesys skiriamas darbo apsaugai.

NELAIMĖ NEMUNE

"Tiesa" gegužės 15 d. laidoje paskelbė savo korespondentų L. Braziulio ir J. Meškausko pranešimą "Kur nuveda abejingumas pareigai". Jame atskleidžiama skaudi nelaimė, ištikusi Jurbarko rajono Viešvilės vaikų namus. Pusšimtis mažylių su auklėtojomis Eugenija Kasputyte ir Severina Šopaite atėjo pažaisti Nemuno paplūdimin. Čia jie sumanė pasivažinėti motorine keltininko Juozo Girdžiausko valtimi. Senukas keltininkas, mylėdamas vaikus, patenkino jų prašymą. Pirmos dvi grupės laimingai grįžo į krantą, o trečiosios, kuri buvo gausiausia, valtis neatlaikė. Iš prisiėmusios valties jie visi atsidūrė Nemuno bangose. Nemunas pasiglemžė keltininko J. Girdžiausko ir 16 vaikų gyvybes. Aukų galėjo būti dar daugiau, bet nelaimingiesiems pagalbon atskubėjo du geri plaukikai — Rimas Užomeckas ir Algis Petkūnas, Smalininkų vidurinės mokyklos vienuoliktokai. Jie vieną po kito traukė vaikus iš Nemuno, kaikurie mažyliai išsikapstė patys. Gelbėtojų eiles papildė ir Viešvilės aštuonmetės mokyklos aštuntokas Jonas Paškauskas. Visų išgelbėti nepavyko, nes skęstančiuosius išsklaidė Nemuno srovė. Pagrindinėmis nelaimės kaltininkėmis, atrodo, yra laikomos auklėtojos E. Kasputytė ir S. Šopaitė, leidusios tokį neatsargų pasivažinėjimą. Priekaištų susilaukė ir žuvęs keltininkas J. Girdžiauskas, dėl meilės vaikams užmiršęs saugumą. Be to, jo valtis buvo apgailėtinai netvarkinga. Ryšium su šia nelaime Jurbarko rajono milicininkai patikrino panemunės keltininkų darbą. Kaikurias valtis jie rado be gelbėjimo priemonių. Kaikurie keltininkai neturėjo teisių ar net buvo išgėrę.

LENINO KALBA

Pirmasis respublikinis konkursas "Studijuokime Lenino kalbą", skirtas specialiųjų vidurinių mokyklų moksleiviams, baigmės susilaukė Vilniuje. Ta "Lenino kalba", savaime suprantama, yra rusų. Taigi, konkurso tikslas — skatinti moksleivių domesį šiai kalbai ir aplamai Sovietų Sąjungai. Apie baigminį varžovų susitikimą Vilniuje T. Pušina "Komjaunimo Tiesos" 97 nr. rašo: "Savo rašinį skaito Galina Mikutaitytė. Kodėl ji pirmoji? Tikriausiai todėl, kad jos darbe yra žodžiai, puikiai atskleidžiantys konkurso esmę ir tikslą: 'Didelė mūsų šalis. Kai vakaruose teka saulė, rytuose jau prasideda vakaras. Kai pietuose žydi sodai, šiaurėje dar siaučia pūgos ir spaudžia šalčiai. Šimtas trisdešimt kalbų skamba mūsų neaprėpiamos Tėvynės platybėse, bet ukrainietis laisvai susišneka su abchazu, lietuvis — su armėnu, moldavas — su udmurtu, nes jiems susigiminiuoti padės didžioji rusų kalba — Lenino kalba, taikos ir draugystės kalba...'" Tai nauja sovietinės valdžios pastanga stiprinti rusinimą per mokyklas. Vertintojų komisija laureatais paskelbė 10 moksleivių, bet jų pavardžių spauda nepateikė. Konkursą numatoma rengti kas antri metai.

IDEOLOGINIS SEMINARAS

Klaipėdos jūreivystės mokykloje būsimų jūrininkų ištikimybę kompartijai ir Sovietų Sąjungai aptarė vadovaujantys politiniai darbuotojai, susirinkę iš jūrininkų mokyklų ir žuvies pramonės technikumų. Šio sąjunginio seminaro pagrindinė tema — "Mokslo įstaigų, ruošiančių kadrus jūrų ir žvejybos laivynui, komjaunimo organizacijų uždaviniai, komunistiškai auklėjant jaunimą Sovietų Sąjungos kompartijos XXV suvažiavimo nutarimų šviesoje". Trumpame aprašyme pabrėžiama, kad dalyvius labiausiai domino kursantų ir studentų "karinio, patriotinio ir ideologinio auklėjimo klausimai".

V. Kst.

Penktosios tautinių šokių šventės rengėjų komitetas su komisijų nariais, spaudos, radijo ir televizijos atstovais, posėdžiavęs Jaunimo Centre Čikagoje. Viduryje sėdi rengėjų komiteto pirm. Br. Juodelis Nuotr. V. Jasinevičiaus

HAMILTON, ONT

"GYVATARAS" rūpestingai ruošiasi tautinių šokių šventei Čikagoje ir atlieka programas įvairiuose renginiuose Hamiltone, St. Catharines ir kitur. Birželio 12-13 d.d. grupė gyvatariečių lankėsi Kingstone pas dail. Tamošaičius, kur buvo filmuojami dail A. Tamošaitienės audiniai ir dail. A. Tamošaičio turimos kūrybos dalis. Į filmą buvo įjungti ir tautiniai šokiai, kuriuos atliko gyvatariečiai.

LIETUVIŲ ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ Klubo "Giedraitis" metinis narių susirinkimas, įvykęs š.m. birželio 6 d. savos šaudyklos patalpose, narių skaičiumi buvo rekordinis. Perrinkta beveik visa buvusi valdyba: pirm. J. Stankus, vicepirm. A. Buinys, sekr.-ižd. A. Povilauskas, šaudymo vadovas V. Svilas ir jo talkininkai A. Šilinskis ir A. Kontrimas, medžiotojų vadovas A. Pintulis, žvejų vadovas M. Trumpickas, spaudos reikalams A. Paulius. Revizijos komisijoj pasilieka tie patys: dr. T. Gailius ir A. Patamsis. Kaip paprastai, valdybą sudaryti nėra lengva. Užtenka tik kaikam pasiūlyti, kad pasiliktų senoji, ir šiai sutikus, visi paploja ir vargas atpuola. Buvo svarstytas klubo patalpų didinimas. Susirinkimas tam pritarė. Valdyba įsipareigojo sudaryti planus bei sąmatą ir po to atiduoti į sekančio visuotinio narių susirinkimo rankas. Žinoma, tam planui įvykdyti reikės visokeriopos nàrių paramos. Ten pat klubo narys V. Keturakis surinko $46,85 aukų, kurias panaudos Romuvos stovyklos skautų šaudymo pratyboms. Klubas numato šaudyklą apsodinti medeliais. Tam tikslui bus kreipiamasi ir į skautų organizacijas. Po susirinkimo buvo kuklios vaišės.

Valdyba

ROCHESTER, N.Y.

MOKSLEIVIŲ ŠVENTĖ. Birželio 6 d. vietos moksleiviai ateitininkai, pasivadinę "miško broliais", surengė metinę savo šventę. Pamaldų metu giedojo sol. B. Čypienė, pamokslą pasakė kun. L. Vėželis. Iškilmingo susirinkimo metu stud. V. Nakas savo įdomioje paskaitoje plačiai sustojo prie amerikiečio kasdienybės, jų garbinamos technikos ir pinigo, kvietė jaunuosius pasitikėti ateitininkų idealais ir Kristumi. Sveikinimo kalbose jaunųjų at-kų globėjas dr. J. Dėdinas ir dr. Vl. Lelis taip pat nuoširdžiai kėlė ateitininkijos idealų vertę jauno ir subrendusio žmogaus gyvenime. Susirinkimo programos pranešėja buvo Rūta Stankutė. Po susirinkimo įvyko kavutė, kurią buvo paruošusios jaunosios ateitininkės.

PAVASARIO ŠVENTĖ. Birželio 19 d. Šv. Jurgio lit. parapijos salėse įvyko Lietuvių Bendruomenės choro koncertas. Ilgametis jo dirigentas yra Jonas Adomaitis, jo pavaduotojai ir akompaniatoriai — R. Obalis ir Kęst. Saladžius. Moterų, vyrų ir mišrus choras atliko naujai parengtas lietuvių liaudies ir lietuvių kompozitorių dainas. Po koncerto buvo šokiai.

A. Sabalis

VANCOUVER, B.C.

BENDRUOMENĖS VEIKLA gana gyva: bendras Vasario 16 minėjimas Seattle, Wash., minėjimas Vankuveryje, surengta Motinos Diena, kun. I. Grigaičio pamaldos, E. Kudabienės gastrolės su vaidinimu, dainomis bei eilėraščiais paruošė gražią pradžią ateities veiklai.

Seattle lietuvių rengtas bendras Vasario 16 minėjimas įvyko Latvių Namuose, North East S., inž. V. Lapatinskio pastangų dėka. Ypatingo dėmesio susilaukė prof. V. Vardžio, politinių mokslų profesoriaus Oklahoma un-te, kalba. Jis palygino rusų vairuojamą Sovietų Sąjungą su "Titaniku", kuri, kaip ir jos pirmtakūnas, susilauks to paties likimo, kai susidurs su nematoma povandenine uola. Po minėjimo dalyviai buvo pakviesti vaišių. Prie gražiai papuošto stalo, apkrauto lietuviškais valgiais, teko susipažinti su dr. Mikelioniu, dr. Raišiu, arch. Bertuliu ir kitais lietuviais. Minėjime matėsi lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Sekančią dieną Vasario 16 minėjimas įvyko Vankuveryje. Žodį tarė neseniai čia apsigyvenęs R. Jacikas. Jis yra daug keliavęs ir susipažinęs su lietuvių jaunimo veikla Š. Amerikoj, Europoj, P. Amerikoj. Jis su džiaugsmu teigė, kad lietuvių jaunimas yra visur patriotiškas ir plačiai organizuojasi.

MOTINOS DIENOS minėjimas tapo Lietuvių Bendruomenės Vankuveryje tradicija, kuri yra išlaikyta iki šios dienos nuo pat Bendruomenės įsikūrimo. Minėjimo pradžioje — kun. J. Grigaičio atlaikytos pamaldos, o susirinkimas įvyko ukrainiečių salėje. Įžangos žodį tarė apylinkės valdybos pirm. Edvardas Gumbelis, o paskaitai pakvietė Teresę Česnaitienę. Ji savo poetiškais žodžiais nušvietė tragišką lietuvės motinos likimą, kartu mus įpareigodama pildyti jos lūkesčius. Tolimesnę programos dalį atliko El. Gumbelienė ir E. Macijauskienė gražiais eilėraščiais.

MALONIĄ STAIGMENĄ padarė mūsų Bendruomenei Elena Kudabienė, kuri netikėtai apsilankė Vankuverą su dukra Ina savo sūnaus Tomo universiteto baigimo proga. Ji lietuviams suruošė vaidinimą. Šis pilnas atsiminimų sekmadienis buvo pradėtas kun. St. Kulbio laikytom pamaldom, kuris irgi netikėtai čia atvyko. Pamaldoms talkino kun. J. Grigaitis. Po pamaldų parapijos salėje įvyko šios žymios lietuvės aktorės vaidinimo, dainų, poezijos valandėlė. Bendruomenė ir valdyba nuoširdžiai dėkoja E. Kudabienei už jos retą grožio vaidybą ir turi vilties ją dažniau matyt Vankuveryje. Taip pat dėkojame kun. St. Kulbiui už pamaldas ir linkime Tomui Kudabai geros sėkmės savo profesijoj ir žaidžiant Edmontono "Eskimų" futbolo komandoje.

Apylinkės valdyba

St. Catharines, Ont.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ minėjimas praėjo ypatingai gražiai. Iškilmingų pamaldų metu išsirikiavo penkios vėliavos su palydovais. Moterys buvo apsirengusios tautiniais drabužiais, skautai — uniformomis. Iškilmės buvo baigtos prie laisvės paminklo gėlių padėjimu ir apylinkės pirm. A. Ališauskienės žodžiu. Gėles prie paminklo atnešė Ona Sukienė, iškentėjusi Sibire 18 metų, ir ką tik iš Lietuvos atvykusi pas savo vyrą Regina Norvaišienė. Prieš tai ji turėjo progos susirinkusiems keliais sakiniais padėkoti už brolišką ir seserišką paramą jai atvykus. Ji pareiškė, kad ją sujaudino šios pamaldos, minėjimas, lietuviškos vėliavos. Viso to ji nemačiusi 32 metus.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė svečias iš Toronto Aug. Kuolas. Paskaita nebuvo ilga, bet gerai paruošta. Pabaigai savo poezijos paskaitė Pranė Norušienė.

"THE ST. CATHARINES STANDARD" dienraštis išsamiai aprašė lietuvių vakarą "Open House", pažymėdamas, kad visų tautybių sklandžiausiai praėjęs renginys. Detaliai aprašė "Gyvataro" programą ir pavadino jo šokių atlikimą "breathtaking". Paminėjo taip pat vilniečio Kazio Bagušio gražų pasirodymą su cimbolais. Šis žymus ir didelis kanadiečių dienraštis reportažą papuošė lietuvaitės bei estaitės bendra nuotrauka. Reporteris-fotografas nebegalėjo nufotografuoti "Miss Lithuanian Community" Vaidilutės Šetikaitės, nes ji turėjo išvykti į Brock universitetą dalyvauti baleto pasirodyme. Ji baletą šoka nuo mažų dienų. Tik kitoje laidoje aprašydamas "Canadiana" vakarą, tas dienraštis pažymėjo, jog "Miss Lithuanian Community" gražiai atliko solo meksikietišką šokį.

TAUTYBIŲ PARADAS šiemet savo gausumu bei turtingumu pralenkė iki šiol buvusius. Dalyvavo per 100 vienetų. Lietuviai dalyvavo negausiai, bet gražiai ir tvarkingai. Priekyje važiavo atvirame automobilyje su rožių puokšte "Miss Lithuanian Community" Vaidilutė Šetikaitė su savo palydove Anele Ališauskiene. Jas vežė Stasys Gudaitis. Paradas pražygiavo centrine miesto gatve, papuošta festivalio plakatais bei tautybių paruoštis parodėlių langais. Ir šiemet lietuvių parodėlė vienoje gražiausių miesto parduotuvių vitrinų atrodė skoningai. Ją įrengė apylinkės valdyba. Parodėlei vadovavo Vanda Alonderienė. Paradas baigėsi arenoje. Čia lietuviai pasirodė, kaip ir kitos tautybės, su savo paruoštais lietuviškais valgiais. Ir šiemet šį milžinišką darbą atliko Petronelė Kalainienė, padedama savo vyro ir dar poros lietuvių.

MARIUS ŠETKUS baigė Thunder Bay universitete atominę fiziką - matematiką ir gavo bakalauro laipsnį. Jis numato tęsti studijas ir siekti šioje srityje magistro bei doktorato

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ atstovų posėdyje čekas prof. Victor Fic padarė pranešimą apie savo laiku paruoštą ir didžiųjų valstybių galvoms pasiųstą memorandumą apie tų valstybių politinius klystkelius. Memorandumas turėjęs didelį pasisekimą ta prasme, kad jis buvęs plačiai aptartas parlamentuose bei pasaulio spaudos komentuotas. Posėdžio dalyviai vienbalsiai priėmė jo pasiūlymą paruošti dar vieną tokį memorandumą ir jį išsiuntinėti visiems Helsinkio konferencijos dalyviams dar prieš konferenciją Belgrade.

Priimtas pasiūlymas lietuvių atstovo ištirti šios organizacijos plėtimosi reikalą. Latvių atstovas padarė pranešimą apie savo dalyvavimą Niujorke baltiečių studijų savaitėje. Nutarta tautybių pasirodymus "open house" palaikyti organizuotai. Gale posėdžio buvo pasirašytas raštas pateiktas lenkų atstovo. Jame išreiškiama lenkų egzilinei vyriausybei Anglijoje užuojauta dėl vieno vyriausybės nario mirties.

Kor.

Stayner – Wasaga Beach, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už tokias puikias laukiamo naujagimio dovanas, kurias naudodami prisiminsime visas ponias, būtent: Augaitienę, Buntinienę, Babeckienę, Dūdienę, Gurklienę, Garbačauskienę, Heikienę, J. Jonaitienę, Juodišienę, Juozaitienę, Kryžanauskienę, Kairienę-Plenus, Laucienę, Lapavičienę, Liaubienę, Masionienę, Navickienę, Noreikienę, Petkevičienę, Pakarnienę, Račiūnienę, Sekonienę, Šernienę, Stanevičienę, Skučienę, Šiurnienę, Šiukšterienę, Iillacts, Tribinevičienę, Valantiejienę, Jasiūnienę.

Ypatingą padėką reiškiame p. Juozaitienei, kuri taip maloniai ir rūpestingai mums suruošė tokį puikų priėmimą.

Marytė ir Gailius Skrinskai

Sudbury, Ontario

VISI SUDBURIO APYLINKĖS lietuviai, jų draugai bei pažįstami maloniai kviečiami atsilankyti į pirmąją šių metų gegužinę birželio 27 d. prie gražiosios French River P. Jutelio vasarvietėje. Gegužinės pelnas bus paskirtas mūsų lietuviškai spaudai paremti. Atsilankykime visi, praleiskime sekmadienio popietę gryname ore savų tautiečių tarpe. Atsiminkime, kad stiprų lietuviškumą tremtyje galėsime išlaikyti per šeimas, mokyklas ir mūsų spaudą!

Apylinkės valdyba

Campbell's Bay, Quebec

JURGIS IR PETRONELĖ IVANAUSKAI birželio 27, sekmadienį, 3 v.p.p., rengia savo namų šventinimo iškilmę. Apeigas atliks ir Mišias atlaikys kun. dr. V. Skilandžiūnas iš Otavos. Po to bus Joninių paminėjimas. Savininkai kviečia atsilankyti visus savo draugus, pažįstamus, gyvenančius arti ir toli.

Kor.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125
"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas ..... 8½ %
term. depozitus 1 m. 9½ %
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Thunder Bay, Ontario

LIETUVIŲ PROJEKTAS tautybių parke, paruoštas archit. dr. A. Kulpos, baigiamas įrengti. Viršuje paminklo jau uždėtas meniškas bronzos stilizuotas kryžius. Reikia dar pritvirtinti Rūpintojėlio skulptūrą, kurią sukūrė dail. Dagys.

Šventinimo iškilmės rengiamos birželio 27, sekmadienį. Ryšium su jomis bus ir kiti renginiai. **Birželio 26, šeštadienį, 8 v.v., Confederation College salėje rengiamas koncertas,** kurio programą atliks žymioji solistė G. Čapkauskeinė iš Montrealio ir taip pat pagarsėjęs solistas V. Verikaitis iš Toronto, akompanuojami muz. J. Govėdo. Koncerto dalyviai galės apžiūrėti dail. M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų parodą, kuri bus įrengta tose pačiose patalpose.

Birželio 27, sekmadienį, bus pagrindinės iškilmės tautybių parko lietuvių skyriuje. 1.45 v.p.p. miesto orkestras duos įžanginę muziką. 2 v. p.p. — Kanados ir Lietuvos himnai (atliks orkestras). Žodis svečiams bei iškilmių dalyviams, pirmininkaujant KLB pirm. J. R. Simanavičiui. Mišias laikys vysk. V. Brizgys, kuris palaimins ir dokumentą, skirtą įmūrijimui į paminklą. Po to — svečių pristatymas, kalbos, lietuvių projekto perdavimas miesto burmistrui, M. K. Čiurlionio parodos apžiūrėjimas, kava. Užbaigai — banketas "Airline Hotel" Tiberio salėje. Bilietai — $6.50 asmeniui.

Tuo pačiu metu (birželio 26 — liepos 1 d.d.) rengiama miesto bei apylinkės paroda. Joje lietuviai taip pat dalyvauja su savo rodiniais. Miesto muzėjuje tebėra lietuvių audiniai ir J. Mockaus drožiniai.

Į mūsų iškilmes ruošiasi atvykti daug žymių svečių — lietuvių ir nelietuvių. Jų tarpe laukiamas ir inž. J. Danys iš Otavos. Jis yra paruošęs M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijas ir padeda surengti parodą mūsų mieste.

Svečiai, atvykę į iškilmes, galės aplankyti naujai įrengtą už bene 10 mil. dol. Old Fort William. Jei atvykusiems reikėtų informacijų, tesikreipia į dr. E. Jasevičiūtę, 510 W. Victoria Ave., Thunder Bay F, Ont. P7C 1H1. Tel. 577-5676. Kor.

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikėjai bei atstovai po pasitarimų Windsore prie lietuvių šventovės

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

MIRĖ KUNIGAI. Birželio 4 d. Klevelande mirė a.a. kun. Petras Dziegoraitis, 67 m. amžiaus. Buvo baigęs Kėdainių gimnaziją ir Kauno kunigų seminariją (įšventintas 1939. VI. 3). Nuo 1950 m. gyveno JAV. Pastaruoju metu dirbo amerikiečių parapijoje asistentu. Palaidotas birželio 8 d. Domėjosi menu — sukūrė nemažai paveikslų ir medžio skulptūrų, surengė keletą parodų. — Gegužės 26 d. Elmhursto senelių namuose mirė a. a. kun. Jonas Paukštis, 76 m., buvęs lietuvių par. klebonas Wistville, Ill. Palaidotas gegužės 29 d. Edwardsville, Pa. — Birželio 1 d. mirė a.a. kun. Juozas Barkus, benediktinas, 66 m. Palaidotas birželio 4 d. iš lietuvių šventovės Newarke, N.J. Velionis gyveno benediktinų vienuolyne St. Mary's Abbey, Morristown, N.J. Buvo gimęs JAV, bet gerai kalbėjo lietuviškai, dalyvavo vyčių veikloje.

VISUOTINIAM TAUTOS FONDO narių suvažiavimui Niujorke vadovavo TF tarybos pirm. prel. J. Balkūnas. Dalyvius sveikino Lietuvos konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. K. J. Valiūnas, ALTos pirm. dr. K. Bobelis, Kanados TF atstovybės pirm. J. Vaičeliūnas ir Toronto TF atstovybės pirm. A. Firavičius. Tautos Fondo uždavinius nušvietė prel. J. Balkūnas, su TF augimu supažindino valdybos pirm. A. Vakselis. Šiuo metu TF turi 165 narius. Suvažiavime priimtas TF statuto pakeitimas aukotojui duoda po vieną balsą už kiekvieną paaukotą dolerių šimtinę. Finansinę apyskaitą padarė išd. V. Kulpa. Jo duomenimis, 1975 m. pajamų gauta $33.079,98, VLIKo veiklai ir kitiems smulkiems reikalams išleista $28.582,21. Tautos Fondo išde 1976 m. vasario 1 d. buvo $61.744,36. Naujon TF tarybon išrinkti: pirm. — prel. J. Balkūnas, vicepirm. — A. Vakselis, nariais — J. Valaitis, Kanados lietuvis J. Vaičeliūnas, I. Gasiliūnas, A. Vedeckas. P. Minkūnas ir A. Daunys. Tarybos sudaryta naujoji TF valdyba patvirtinta šios sudėties: pirm. I. Gasiliūnas, protokolų sekr. R. Šidlauskienė, finansų sekr. J. Pumputienė, išd. V. Kulpa ir narys informacijos reikalams J. Rūtenis.

PENKTOSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS lėšų telkimo komitetas rengia loteriją ir kviečia jon įsijungti visus lietuvius. Pagrindiniai jos laimikiai — 1976 m. automobilis "Buick Century Special", spalvotos televizijos "Zenith" priimtuvas, savaitė atostogų dviem asmenim Tabor Farm vasarvietėje, Mich., dail. B. Murino tapybos kūrinys, stereofoninė radijo sistema. Loterija taipgi turi ir dar 10 kitų vertingų laimikių. Bilieto kaina — $10. Biiietų reikalais prašoma kreiptis į loterijos rengėjų pirm. John Evans, 6845 So. Western, Chicago, Ill. 60636, USA. Tel. 737-8600.

METINĖJE UBA-BATUNO KONFERENCIJOJE birželio 5 d. šios organizacijos pirmininku išrinktas Kęstutis K. Miklas, jo pavaduotoju — latvis Ints Rupners, finansų tvarkytoju — estas Rein Virkmas. Atstovauti lietuviam direktoriate išrinkti: Helen Kulber ir Kristina Nomeikaitė, jų antrininkais — Donatas Banaitis, Dalia Bulgarytė ir Jonas Klivečka. Kontrolės komisijoje yra kun. Barnabas Mikalauskas, OFM. Konferencijai vadovavo prel. J. Balkūnas. Kalbėjo Lietuvos konsulas A. Simutis, Simas Kudirka ir kt. Konferencijos metu buvo paminėtas BATUNo veiklos dešimtmetis.

Į N. SADŪNAITĖS GELBĖJIMĄ įsijungė North Western universiteto Evanstone, Ill., studentų vadovybė. Jos vardu buvo pasiųsti laiškai senatoriui Ch. Percy ir atstovui A. Mikvai. Jiedu yra prašomi imtis žygių, kad N. Sadūnaitė būtų paleista iš sovietinės sunkiųjų darbų stovyklos. Jos nuteisimas už "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" platinimą pažeidžia Sovietų Sąjungos konstitucijos paragrafus, užtikrinančius religijos ir spaudos laisvę. Oficialius studentų vadovybės laiškus kongreso nariams po ilgų pastangų iškovojo iniciatorius P. V. Kisielius, jo pagrindiniai talkininkai R. Maciūnas, E. Razma. M. Siliūnas, S. Bakšytė, A. Pakalniškis, N. Lucchesi ir Ch. Garrett.

"LIETUVOS AIDAI" — nauja savaitinė radijo programa pradėjo darbą Čikagoje. Ji transliuojama penktadienių vakarais 10-11 v. iš WOPA stoties 1490 AM banga. Programai vadovauja jaunosios kartos atstovė Kazė Brazdžionytė, gegužės 8 d. Northern Illinois universitete gavusi du diplomus — biologijos ir kalbos ryšių, susietų su radiju, televizija, filmu. Darbą jai siūlo radijo ir televizijos stotys. Tikimasi, kad "Lietuvos Aidai" sumažins "Margučio" užsidarymo paliktą spragą. O kai "Margutis" vėl pradės veikti, Čikagos lietuviai turės keturias radijo programas.

STANFORDO UNIVERSITETO tarptautiniame centre prie San Francisco gražų vakarą surengė Baltiečių Studentų Draugija, vadovaujama pirmininkės J. Purtle. Suomiams atstovavo tautinių šokių grupė "Ilo Dancers", latviams — tautinių šokių ir kanklininkių ansamblis, estams — tautinių šokių grupė, lietuviams — San Francisco tautinių šokių grupė "Vakarų vaikai", vadovaujama D. Janutienės. Pastaroji taipgi suorganizavo lietuviškos tautodailės, spaudos ir knygų parodą. Skaidres iš savo 1975 m. kelionės Lietuvon rodė J. Sidas.

Argentina

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE naujo sezono veiklą gegužės 16 d. pradėjo bendrais savo narių pietumis Buenos Aires mieste. Visi patiekalai buvo lietuviški, pradedant šaltiena ir baigiant varškiniu pyragu. Dalyvius aptarnavo SLA jaunimas ir kaikurie valdybos nariai. Pobūvis užbaigtas lietuviškomis dainomis.

Australija

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ TARYBA Viktorijos valstijoje rengia tradicinę šių tautų savaitę Melburne. Liepos 24, šeštadienį, bus bendras visų tautybių koncertas, kurio programoje dalyvaus ir lietuviai. Jin yra pakviesti Australijos valdžios ir parlamento atstovai. Liepos 25, sekmadienį, bus iškilmingos pamaldos Šv. Patriko katedroje. Lotynų kalba jas laikys Melburno arkiv. dr. Francis Little, asistuojamas visų tautybių kunigų. Giedos olandų choras. Pamaldose tautybių atstovai dalyvaus su savo vėliavomis. Po pamaldų bus zygiuojama prie Karių paminklo padėti vainiko žuvusiems už laisvę.

Britanija

VYSK. A. DEKSNYS, lydimas Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. J. Sakevičiaus, MIC, birželio 1 d. Londone, Westminsterio katalikų katedroje, dalyvavo pirmose naujojo kardinolo G. B. Hume Mišiose. Po pamaldų vysk. A. Deksnys su kitais vyskupais buvo pakviestas į kardinolo garbei surengtą vakarienę.

TRADICINIS BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄSKRYDIS jau XXI kartą buvo surengtas Lietuvių Sodyboje gegužės 30 d. Sąskrydžio dalyviai, atvykę sodybon gegužės 29 d., turėjo šokius ir bendrą susipažinimo vakarą. Daugiausia dalyvių automobiliais ir net autobusais susilaukta gegužės 30 d. rytą. Tarp žilagalvių pensininkų netrūko ir jaunimo. Iškilmės buvo pradėtos vysk. A. Deksnio sutikimu prie sodybos vartų. Čia jį su duona ir druska pasveikino J. Navickas ir E. Snabaitė. Pamaldas vysk. A. Deksnys, asistuojamas kun. J. Sakevičiaus, laikė prie aikštelėje paruošto altoriaus. Giedojo J. Černio vadovajamas Londono lietuvių choras. Po pietų pertraukos koncertinę programą sodybos salėje atliko: Londono choro vyrų oktetas, pianistė V. Inkrataitė, Australijos lietuvaitė, sol. R. Liptrott ir Londono lietuvių choras su vadovu J. Černiu. Antroji programos dalis buvo skirta tautiniams šokiams. Jos atlikėjai — V. Jurienės ir P. Senkuvienės vadovaujama Londono grupė, dalyvausianti tautinių šokių šventėje Čikagoje, ir Gloucesterio lietuvaitės, paruoštos vadovės M. Gelvinauskienės. Visiems padėkojo S. Kasparas. V. Vytenietis, aprašydamas sąskrydį "Europos Lietuvyje", pažeria nemažų priekaištų rengėjams ir Lietuvių Sodybos vadovams. Jo nuomone, sodybos vartai vysk. A. Deksnio sutiktuvėms turėjo būti papuošti bent vainiku. Liūdną įspūdį sudarė botkočius primeną stiebeliai Lietuvos ir Britanijos vėliavoms. Kadangi salė sujungta su baru, viename jos gale programos metu skambėjo dainos, o kitame — alaus bokalai. Pagalbos šaukiasi sodelyje pastatytas Rūpintojėlis, jau pradėjęs skeldėti ir praradti savo ornamentus. Darželis pilnas šiukšlių, tvorelė prašosi naujo dažų sluogsnio. V. Vytenietis siūlo sudaryti komisiją, kuri pasirūpintų Lietuvių Sodybos aplinkos sutvarkymu ir Rūpintojėlio atnaujinimu.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJĄ šiemet baigė penki abiturientai — Giunteris Andrijaitis, Algirdas Grudzinskas, Romy Piedaitė, Raimonda Šreifeldaitė ir Angelė Vilčinskaitė. Jie yra gimę Lietuvoje, išskyrus R. Piedaitę ir A. Vilčinskaitę, gimusias V. Vokietijoje. Jiems pavyko sėkmingai išlaikyti nelengvus abitūros egzaminus. Atsisveikinimo vakarienėje su abiturientais gegužės 19 d. dalyvavo jų tėvai, paskutinės klasės mokytojai. Tėvų vardu kalbėjo dr. B. Šreifeldienė, prisimindama atvykimą iš Lietuvos ir džiaugsmą, kad V. Vokietijoje yra lietuviška gimnazija, kurioje jos dukra Raimonda galėjo tęsti Lietuvoj pradėtą mokslą. Evangelikų tikybos mokyt. dijakonas Fr. Skėrys pabrėžė, kad iš penkių abiturientų ši kartą trys yra evangelikai, jo surasti ir paraginti stoti gimnazijon. Abiturientus sveikino VLB krašto valdybos pirm. J. Barasas, linkėdamas būti tvirtais lietuviais, įteikdamas po "Lietuvių kalbos vadovą" ir dr. J. Ereto brošiūrą "Išeivijos klausimais". Žodį tarė ir studentas M. Šiušelis, kuris taip pat yra baigęs Vasario 16 gimnaziją. Jis ragino abiturientus įsijungti į Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungą. Abiturientų vardu mokytojams bei gimnazijos vadovybei padėkojo R. Šreifeldaitė ir A. Grudzinskas. Mokyt. V. Banaitis kiekvienam abiturientui įteikė po knygą, susietą su būsimomis studijomis. Mediciną žada studijuoti G. Andrijaitis ir R. Piedaitė, istoriją — A. Grudzinskas, specialią pedagogiką — A. Vilčinskaitė, odontologiją arba matematiką — A. Šreifeldaitė.

Prof. A. Klimas iš Ročesterio ir prof. J. Cadzow iš Kento JAV-se apžiūri lietuviškus leidinius viešojoje Klevelando miesto bibliotekoje V. Bacevičius

Škėmos "Žvakidė" jaunimo scenoje

ROCHESTER, N.Y. Daug kas spėliojo ar pavyks jaunai režisorei Kristinai Sabalytei, dramos klasės studentei Nazareth kolegijoje, ir jos jauniems aktoriams-studentams A. Škėmos sudėtingą dramą "Žvakidę" "išnešti" scenon, kuri reikalauja iš aktorių stiprių vidinių išgyvenimų, išradingos scenos technikos, greit besikeičiančių šviesų, slepiančių ir ryškinančių veikėjų veidus ir kūnus, nes vaidina gyvi ir mirusieji. Jie vieniems matomi, kitiems nematomi ir negirdimi. Ir visdėlto jauna režisorė ir jos jauni aktoriai sunkius "Žvakidės" reikalavimus nugalėjo daugiau negu patenkinamai. Ir tą jų gyvenime atmintiną vakarą, birželio 5, iš gausiai susirinkusių žiūrovų susilaukė ne tik nuoširdžių plojimų, bet ir dovanų gėlėmis, knygomis.

Veiksmas vyksta Sov. Sąjungos okupuotame krašte, vienoje zakristijoje. Uždangai pakilus, scenoje matyti išmėtytos šventųjų statulėlės, dvi kiek iškilmingesnės kėdės su kryžiukais jų atlošuose, žemėje guli didžiulė metalinė žvakidė ir kiti šventovės reikmenys. Pakampėse pelės krebžda, girdisi vargonų muzika, trunkanti kelias minutes, gatvėje artėjančio naujo okupanto šūviai, pro langų vitražus žėri saulėlydžio šviesa, jaučiama okupacinė priespauda. Scenoje — Agota (Jūratė Krokytė) ir Liucija (Rūta Stankutė). Liucija, jauna mergaitė, čia kalbasi su savimi, čią jaučia nužudyto klebono artumą. Netoli sėdis klebonas primena jai kas jį nužudė. Adomas (Simas Žmuidzinas), Liucijos tėvas, ir brolis Kostas (P. Matiukas) išdavikas, ateinąs į šventovę vargonais pagroti, labai primena jauną politruką. Jis yra įskundęs ne tik savo dėdę, bet ir būrį kaimynų, kurie vėliau buvo sušaudyti. Jo brolis Antanas (P. Laukaitis) — visiška priešingybė.

Taigi, veikėjų nedaug — tik šeši. Visi lyg ir pagrindiniai. Antrame veiksme paaiškėja, kad tėvas kalvis išmokslino du sūnus. Tėvas su sūnumi Antanu jungiasi į kovą už savo krašto laisvę, o Kostas priešinasi; pagaliau prisipažįsta išdavęs dėdę ir kaimynus. Kai brolis Antanas pakviečia jį šventovėn pasimelsti, šis paima nuo aslos didžiulę žvakidę ir išselina paskui brolį. Šventovėje prie altoriaus iš pasalų nužudo savo brolį, kurio nekentė nuo pat mažų dienų. Vėl Liucija girdi garsus ir žodžius, kalbasi su žuvusiu klebonu, kuris kelis kartus jai pasirodo iš mirusiųjų pasaulio. Grįžta scenon ir žuvęs brolis Antanas. Dramos pabaigoje Kostas pamato savo dėdę kleboną, su juo net kalbasi. Girdisi ilgokai trunkanti vargonų muzika, klebono maldos iš mirusiųjų pasaulio. Drama giliai sukrečianti. Ilgi plojimai, scenos uždangai nusileidžiant.

Aktorių lietuvių kalba buvo be priekaištų. Kalbos priežiūra rūpinosi prof. dr. A. Klimas, šviesomis — stud. St. Sakalauskas, vargonų muziką labai sumaniai parengė R. Obalis, šį pavasarį baigęs Nazareth kolegijoje muzikos mokslus. Grimas — St. Ilgūno. Dramos pastatymą globojo ateitininkiškasis vietos jaunimas.

A. Sabalis

Vienuoliktoji akademikų premija

Ateinantį rudenį Montrealyje bus iškilmingai įteikta jau vienuoliktoji Vinco Krėvės literatūros premija. Pagal premijos statutą, ji skiriama dvejų metų laikotarpyje išeivijoje išleistai knygai, negavusiai jokios kitos premijos. Iš tokių knygų vertintojų komisija atrenka g e r i a u s i ą grožinės literatūros knygą, kurios autoriui tenka $500 premija. Šiemet Krėvės premijai kandidatuoja 1974-75 m. laikotarpyje išeivijoje išleistos, dar nepremijuotos lietuviškos knygos.

Krėvės premiją įsteigė ir skiria Akademinis Montrealio Lietuvių Sambūris, pats pernai atšventęs 25-tąjį g i m t a d i e n į. Anuomet apie 30 sambūriečių, patys dar neprasikūrę, ryžosi, bent "realistų" nuomone, beveik neįmanomam žygiui — įsteigti g r y n a i l i t e r a t ū r i n i a i s k r i t e r i j a i s skiriamą premiją ir jai surinkti $500 iš savo ribotų išteklių. Tada tai buvo nemenka suma. Prisimenant, kaip kartais literatūros premijos mūsuose buvo krautuvėliškos, pernelyg nestebina, kad anas Montrealio jaunųjų akademikų žygis kaikuriem anuometinio kultūrinio establišmento nariam dvelkė lyg ir įžūliu akibrokštu. O šiandieną, po šiokios tokios laiko perspektyvos, jau ryšku, kad Krėvės premija niekados neteko jos nevertam, menkam rašytojui. Štai sąrašas Krėvės premijos laureatų (chronologine tvarka): J. Aistis, J. Mekas, M. Katiliškis, V. Ramonas, A. Mackus, K. Ostrauskas, A. Vaičiulaitis, K. Barėnas, J. Kralikauskas ir Liūnė Sutema. Visi jie jau tvirtai įžengę lietuvių literatūros istorijon. Akademinis sambūris, šiandieną apimąs bene jau keturias studijozų kartas, dabar, be abejonės, galėtų sutelkti premijai daug didesnę sumą, tačiau doleriai sambūriečiams nėra principinis dalykas. Svarbiausia — neišvirsti į krautuvėlę, išlaikyti premijos prestižą ir ją skirti tik literatūriniais kriterijais vadovaujantis.

Vienuoliktosios Krėvės premijos vertinimo komisiją sudaro Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovas dr. Henrikas Nagys, Lietuvių Bendruomenės atstovas Pranas Dikaitis, Sambūrio valdybos pakviesti — kritikas bei esejistas Vytautas A. Jonynas ir literatūros magistras Arūnas Staškevičius (jaunesniosios kartos atstovas). Vertintojų komisijai ex officio pirmininkauja akademinio sambūrio valdybos pirmininkė prof. dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė. Tradicinis vienuoliktosios Krėvės literatūros premijos įteikimas įvyks Montrealyje š.m. lapkričio pabaigoje. Tolimesnės informacijos ir vertintojų komisijos sprendimas lauktinas spalio mėnesį. **z.a.**

ANTANAS MICKUS, Julijos ir Prano Mickų sūnus iš Longueuil, Kvebeko, 1975 m. baigęs bakalauro laipsniu geografijos mokslus Concordia universitete Montrealyje, o šiemet — pedagogiką McGill universitete taip pat bakalauro laipsniu. Rudenį pradės dirbti švietimo srityje. Yra baigęs lituanistinę mokyklą, moka prancūzų ir anglų kalbas, mėgsta muziką bei dainavimą, yra Montrealio Aušros Vartų parapijos choro narys, ateitininkas.

Akademikai gvildeno baltietiškas problemas

Penktoji baltistinių studijų konferencija Niujorke ir AABS veikla

M. G. SLAVĖNIENĖ

Mokslo ir kultūros reikalais besidominti mūsų visuomenės dalis, be abejonės, pastebėjo, kad kas dveji metai, gegužės mėnesio pabaigoje, įvyksta baltiečių studijų dienos, kurias rengia Baltistikos Studijų Puoselėjimo Draugija, geriau žinoma kaip "Association for the Advancement of Baltic Studies" arba sutrumpintai AABS. Šių metų suvažiavimas įvyko gegužės 20-23 d.d. Niujorke Columbia universiteto patalpose. Torontiečiams bus įdomu išgirsti, kad sekančiam — šeštajam suvažiavimui draugija vėl gavo kvietimą iš Toronto universiteto. Toronte baltiečiai buvo susirinkę 1970 m. į trečiąją konferenciją.

Jauna organizacija

AABS nėra politinė, o grynai mokslinė - kultūrinė organizacija. Nors dar palyginus labai jauna, ji savo veržlumu ir dinamika jau sugebėjo pritraukti imponuojantį skaičių rimtų mokslininkų, kurie gvildena įvairiausias Baltijos kraštų temas.

Draugija buvo įsteigta latvių ir estų, kurie joje ir vyrauja. Tai tačiau nereiškia, kad joje nėra vietos lietuviams. Du AA BS buvę pirmininkai (1971 m. ir 1974 m.) buvo lietuviai: politinių mokslų profesorius dr. Vytautas Vardys ir literatūros profesorius dr. Rimvydas Šilbajoris. Šių metų vicepirm. yra istorikas dr. Romas Misiūnas. Augant lietuvių narių skaičiui, reikia manyti, kad lietuviai ateityje turės dar svarbesnį vaidmenį.

Sekdama senųjų mokslinių draugijų pavyzdžiu (Modern Language Association, American Association for the Advancement of Slavic Studies ir pan.), AABS irgi rengia suvažiavimus ir spausdina akademinio lygio leidinius, kad įgytų rimtos ir lygiavertės mokslinės draugijos vardą amerikietiškoj bei tarptautinėj akedeminėj bendruomenėj.

Draugija leidžia puikiai redaguojamą žurnalą "Journal of Baltic Studies", kuris išeina keturis kartus į metus. Mokslinių, estetinių ir techniniu požiūriu gali drąsiai lygintis su betkokios kitos panašios draugijos organu. Iš lietuvių redakciniame kolektyve dalyvauja profesoriai R. Šilbajoris, A. Matulis, R. Misiūnas ir B. Vaškelis. Žurnale lietuviai reiškiasi vis gausiau, ir tokiu būdu daugėja straipsniai lietuviškom temom ir lietuviškų knygų recenzijos. Peržvelgę naujai išleistą paskutinių penkerių metų turinį, straipsnių ir recenzijų autorių sąraše randame dr. Birutę Ciplijauskaitę, dr. Joną Balį, dr. V. Duką, kun. dr. V. Gidžiūną, dr. P. Joniką, dr. Bronį Kaslą, dr. Antaną Klimą, dr. Vladą Krivicky, dr. B. Mačiuiką, dr. A. Matulį, Liudą Mockūną, dr. Leoną Sabaliūną, dr. V. Skrupskelytę, dr. Julių Slavėną, dr. M. G. Slavėnienę. Draugija jau taip pat spėjo išleisti tris knygas — studijų rinkinius: "Baltic History" ($16.00, m. virš. $8.95), "Baltic Literature and Linguistics" ($8.50, m. v. $3.95), "Problems of Minimations: Baltic Perspectives" ($8.50, m. v. $3.95). Iš mūsų mokslininkų šiuose leidiniuose straipsniais bei studijomis dalyvauja Romas Misiūnas, Julius Slavėnas, Algirdas Landsbergis, Bronius Vaškelis, Rimvydas Šliažas, Antanas Klimas, Janina Rėklaitienė, Povilas Mažeika, B. Mačiuika, Ginutis Procuta. Šiuo metu profesoriai V. Vardys ir R. Misiūnas ruošia rinkinį apie Pabaltijo kraštų diplomatiją, kuris bus leidžiamas AABS ir Pennsylvania State University vardu. Į šiuos leidinius ypatingą dėmesį turėtų atkreipti mūsų studentija ir reikalauti, kad jie būtų užsakomi jų bibliotekose. Draugija taip pat yra išleidusi savo suvažiavimų darbų santraukas.

Šalia spaudos darbų, baltistikos studijų draugija bent moraliai remia paskirų asmenų arba grupių pastangas bibliotekose steigti baltistikos archyvus ir universitetuose įvesti baltistikos kursus.

Baltistika Toronte

Torontiečiams gali būti įdomu sužinoti, kad šiuo metu Kanados latvių ir estų iniciatyva stengiamasi įvesti Baltijos kraštų istorijos kursą Toronto universitete su akademinėm užskaitom. Lietuvos istorijai dėstyti pakviestas istorikas prof. dr. Julius Slavėnas iš Buffalo. Jeigu neklystu, panašus kursas Toronte jau buvo skaitomas be užskaitų, prof. dr. R. Vaštokui bendradarbiaujant. Tokius projektus įgyvendinti nėra neįmanoma, bet kad jie n e l i k t ų vienkartiniai, reikalinga mūsų studentijos parama ir susidomėjimas. AABS, norėdama užsiauginti būsimų jaunų mokslininkų prieauglį, kreipia daug dėmesio į studentus, kuriems duodamos narių mokesčio nuolaidos.

Draugija moka save reklamuoti, neužsidaro vien savųjų tarpe. Tai matyti iš to, kad ji sugebėjo pritraukti nemažą skaičių amerikiečių ir kitataučių mokslininkų, kurie domisi Baltijos kraštų temomis. Jų tarpe yra tokie lietuvių bičiuliai, kaip William Schmalstieg, Karl von Loewe ir kt.

Draugija palaiko glaudžius ryšius su V. Vokietijos mokslininkais, ypač Baltijos kraštų vokiečiais, dirbančiais istorinėje komisijoje (Baltische Historische Kommission). Ir šiame suvažiavime dalyvavo jų visa grupė. Šalia paskaitininkų iš V. Vokietijos, atvažiavo į Niujorką mokslininkų iš Švedijos, Suomijos, Danijos, Austrijos ir net tolimosios Japonijos!

Literatūra ir drama

Suvažiavimas prasidėjo ketvirtadienį ir užsibaigė šeštadienį po pietų. Sekmadienio rytas buvo skirtas narių susirinkimui ir valdybos rinkimams. Darbotvarkė buvo intensyvi. Paskaitos prasidėdavo 9 v.r. ir trukdavo iki vėlyvos popietės. Kadangi įvairios sekcijos vyko tuo pačiu metu, klausytojams nekartą buvo sunku apsispręsti kur eiti ir ką pasirinkti. Kaip įprasta, daugiausia lankytojų susilaukė literatūra. Poezijos sekcijoj Rimvydas Šilbajoris lygino Radauską su Mandelstamu ir Pasternaku, o Viktorija Skrupskelytė skaitė apie dabartinę lietuvių poeziją, atkreipdama ypatingą dėmesį į Tomo Venclovos kūrybą.

Dramos sekcijoj kalbėjo Algirdas Landsbergis, vaizdžiai pateikdamas naująją "samizdatiniu" keliu pasiekusią anonimine dramą "Pasivaikščiojimas mėnesienoj". Jis išryškino joje absurdiniam ir poabsurdiniam teatrui būdingus elementus. Maloni staigmena buvo Kristina Škėmaitė, kuri programoj nebuvo iš anksto įrašyta. Puikia išraiška ir su aiškiu talentu ji atkūrė svarbesnius momentus iš savo tėvo gyvenimo bei kūrybos, ypač pabrėždama jo kontraversiškumą ir pripažinimo stoką lietuviškoje visuomenėje. (Objektyvumo dėlei reikėtų pastebėti, kad Škėmai netrūko pripažinimo jaunojoj kartoj. "Santarai - Šviesai" įsteigus A. Mackaus knygų leidimo fondą, vienas pirmųjų projektų buvo Škėmos raštų išleidimas. Jų iki šiol išėjo du tomai. Antanas Škėma tragiškai žuvo eismo nelaimėje 1961 m., grįždamas iš "Santaros - Šviesos" suvažiavimo).

Kadangi Škėma mūsuose šiuo metu tikrai yra kažkaip primirštas ar bent nustojęs aktualumo, buvo ypač malonu girdėti, kad jis susilaukė pasisekimo Southern Illinois universiteto dramos teatre. Netrukus angliškame dukters vertime jo veikalai pasieks dar platesnę publiką. Škėmos "Pabudimas" ("The Awakening") kartu su Landsbergio "Penkiais stulpais"("Five Posts in the Market Place") yra vienintelės dvi lietuviškos dramos, įtrauktos į naują anglų kalba spaudai paruoštą baltiečių dramos antologiją "Baltic Drama: Confrontation with Tyranny". Šios antologijos redaktorius yra dr. Alfreds Straumanis, Southern Illinois un-to dramos ir teatro departamento profesorius, latvis, kurio iniciatyva tie vaidinimai ten ir statomi. Antologija yra tik pirmas tomas jo planuojamos serijos, kurioje jis nori apimti ir tautosaką bei istorinę dramą. Lietuviškam teatrui ten numatyti Krėvė, Sruoga, Grušas, Saja, Marcinkevičius ir Liobytė. Antologiją žadėjo išleisti Southern Illinois un-to leidykla. Straumanis pernai tuo tikslu baltiečių tarpe paskelbė konkursą, kuris, deja, neatnešė pageidaujamų rezultatų. Teko girdėti, kad latviai ir estai parodę gana daug susidomėjimo, bet iš lietuvių pusės domesys buvęs minimalus. Amerikiečių teatras šiuo metu yra sustingęs, ir baltiečių dramai yra puikus momentas pasirodyti su visu naujumu. Stebint Straumanio energiją ir užsispyrimą, yra pagrindo manyti, kad jam pasiseks sudominti kurią nors didesnę amerikiečių leidyklą. Southern Illinois universitete šiuo metu darbuojasi Eglė Juodvalkytė, kuri yra išvertusi kelias Kazio Sajos dramas. (Bus daugiau)

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

Apie knygženklius

Prieš kurį laiką užkalbinau knygženklių rinkėją Gintautą Vėžį, gyvenantį lietuviškame Marquette Parke. Tai asmuo, kuris vadovauja Algimanto Mackaus knygų leidimo fondui, kuris matomas visuose geriausiuose lietuvių kultūriniuose renginiuose:

— Nuo kada ekslibrisas arba knygženklis liko Jūsų susidomėjimo objektu ir kiek vienetų turite surinkęs?

— Ekslibrisais pradėjau domėtis 1970 m., praėjus metams po atsilankymo Lietuvoje, kai netikėtai teko gauti 60 įvairių Lietuvos dailininkų ekslibrisų. Iki šio laiko esu jau surinkęs arti 1500 lietuviškų ekslibrisų. Taip pat turiu surinkęs ir nemažai knygų bei straipsnių apie ekslibrisą aplamai.

— Tikriausiai, Lietuvoje gyveną ekslibriso kūrėjai toli pralenkia išeivijos dailininkus to meno srityje kiekybe. Antra vertus, koks kūrybinis lygis vienų ir kitų?

— Lietuvoje ekslibrisus kuria daugumas dailininkų ir, galima sakyti, beveik visi grafikai. Darbų skaičiumi, aišku, j i e smarkiai pralenkia išeivijos ekslibrisų kūrėjus, bet paėmus proporcionaliai išeivija yra gausesnė. Mano ekslibrisų rinkinyje išeivija užima apytikriai vieną ketvirtadalį. Lietuvos ekslibristai per paskutinius dešimt metų yra iškėlę lietuviškus knygos ženklus į pirmaujančius pasaulyje ir tuo pačiu sukėlę mažą atgimimą ir Amerikoje; vis daugiau ir daugiau išeivijos lietuvių dailininkų bando ekslibriso meną. Iš išeivijos dailininkų žymiausi ekslibristai yra Žibuntas Mikšys ir Vytautas Virkau, seniai išplaukę į tarptautinius vandenis ir savo darbų kokybe gali lygintis su geriausiais Lietuvos ekslibristais. Išeivių grupė šiomis dienomis padidėjo iš Lietuvos dėl meninio persekiojimo emigravusiu talentingu dailininku Vladislovu Žiliumi.

— Berods, esat surengęs dvi ekslibrisų parodas — Čikagos miesto centro bibliotekoje ir Čiurlionio galerijoje. Kokio pasisekimo jos susilaukė amerikiečių ir lietuvių tarpe, kokie atsiliepimia bei komentarai?

— Iki šiol surengiau septynias ekslibrisų parodas. Pirmoji buvo "Santaros-Šviesos" su-

(Nukelta į 7-tą psl.)

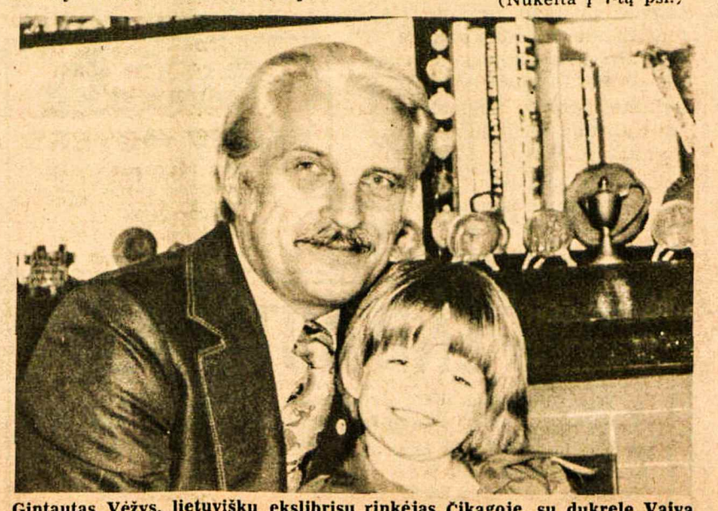

Gintautas Vėžys, lietuviškų ekslibrisų rinkėjas Čikagoje, su dukrele Vaiva

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BOSTONO LB KULTŪROS KLUBAS paminėjo Mažosios Lietuvos tautosakininko ir veikėjo dr. Liudviko Gedimino Rėzos 200 metų gimimo sukaktį. Klubo pirm. R. Kondrotas įvadiniame žodyje priminė, kad tokį gimtadienį šiemet švenčia ne tik L. G. Rėza, bet ir JA Valstybės. Programą paruošė bostoniškiai Lituanistikos Instituto nariai. Apie L. G. Rėzos lietuviškus darbus kūryboje ir moksle kalbėjo Simas Sužiedėlis, apie jo atliktus lietuvių liaudies dainų tyrinėjimus — Antanas Mažiulis. Dr. Jurgis Gimbutas ekrane rodomomis skaidrėmis visus nukėlė į L. G. Rėzos tėviškę, gražiąją Kuršių Neriją. Šiuo minėjimu buvo užbaigtas Bostono LB kultūros klubo veiklos sezonas. Klubui dvejus metus vadovavo Ramūnas Kondrotas, o nuo sekančio sezono šį rudenį vadovybę perims Mykolas Drunga.

DAIL. ADOMO GALDIKO GALERIJOS ATIDARYMAS Niujorke, Kultūros Židinyje, buvo vainikuotas iškilia literatūros popiete ir koncertu. Literatūrai atstovavo poetai Danguolė Sadūnaitė, Leonardas Andriekus, OFM, ir rašytojas Antanas Vaičiulaitis. D. Sadūnaitė savo moderniomis eilėmis kalbėjo apie tėviškę, gimtuosius namus, motiną, atsiminimuose skendinčius miestelius. A. Vaičiulaitis skaitė humoristinių atsiminimų novelę "Mamos sūris", kuri klausytojus taip pat nukėlė į lietuvišką kaimą, vaikystės dienas. Šią novelę jis žada įjungti į trečiąją laidą savo knygos "Vakaras sargo namely". L. Andriekus, OFM, buvo pasirinkęs trilogiją apie Kristų, papildyta eilėraščiu apie gintaro gabalėlį su jin patekusiu vabzdžiu. Koncertinei daliai atstovavo pianistė Aldona Kepalaitė ir montrealietė sol. Gina Čapkauskienė. Pirmoji atliko du Vl. Jakubėno vaizdelius — "Iš pasakų krašto" ir "Legenda". Ji taip pat akompanavo sol. G. Čapkauskienei, atidariusiai lietuviškų dainų skrynelę. Koncertas buvo pradėtas K. V. Banaičio, M. K. Čiurlionio, V. Klovos harmonizuotomis liaudies dainomis, užbaigtas O. Metrikienės, G. Gudauskienės, E. Laumenskienės, S. Sodeikos, J. Stankūno, S. Gailevičiaus ir J. Gaidelio kompozicijomis.

ČIKAGOJE VEIKIANTI DZŪKŲ DRAUGIJA, vadovaujama pirm. Pr. Nedo ir vicepirm. kun. J. Borevičiaus, SJ, paskelbė romano konkursą ir parūpino $1.500 premiją. Romanas turi atspindėti Dzūkijos foną, dzūkų įnašą mūsų tautos istorijon. Pranešimą apie šį konkursą Čikagoj įvykusiose Dzūkų Dienose padarė kun. J. Borevičius, SJ. Konkurso taisyklės bus paskelbtos spaudoje.

FELICIJOS BORTKEVIČIENĖS, 1945 m. rudenį Kaune mirusios valstiečių liaudininkų veikėjos, biografiją spaudai ruošė dr. Balys Matulionis, bet ir jis mirė 1974 m., nesuskubęs sutvarkyti surinktos medžiagos. Ji yra perduota Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos prezidiumui. Velionies dr. B. Matulionio darbą tęsia speciali komisija. Ji prašo lietuvius, turinčius medžiagos apie F. Bortkevičienės gyvenimą ir veiklą, siųsti ją šiuo adresu. 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101, USA.

LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA, vadovaujama prel. J. Kučingio, savo tradicinę ir jau XXII Lietuvių Dieną šiemet rengia birželio 27, sekmadienį. Ji bus pradėta pamaldomis parapijos šventovėje 10.30 v.r. Koncertas įvyks 1.30 v.p.p. Marshall gimnazijos auditorijoje. Programą atliks žymieji Čikagos lietuvių solistai — sopranas D. Stankaitytė, tenoras St. Baras ir bosas J. Vaznelis su akompaniatorium A. Vasaičiu, vietinė pianistė R. Apeikytė. Dailės ir rankdarbių parodose dalyvaus: I. Peterienė, J. Andrašūnas, I. Brazdžionienė, A. Pažiūrienė, A. Variakojienė, I. Tamošaitienė, P. Valiulienė, S. Tuskenienė, S. Pinkus, J. Šlapelytė ir A. Petrauskas.

ŽURNALIZMO PREMIJOS įteikimo iškilmes "Draugo" red. Broniui Kvikliui surengė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Čikagos židinys, vadovaujamas pirm. V. Liulevičiaus, tarusio ir įvadinį žodį. Šią premiją LKM Akademijai parūpina mecenatas kun. dr. J. Prunskis. Kun. V. Bagdanavičius dalyvius supažindino su kun. dr. J. Prunskio žurnalistine veikla, pabrėždamas keturių premijų finansavimą. Apie sumanymą steigti šias premijas prabilo ir pats mecenatas, linkėdamas Br. Kvikliui sėkmingo žurnalistinio darbo ateityje. Su naujuoju laureatu bei jo darbais dalyvius supažindino dr. Z. Smilga. Priimdamas premiją, Br. Kviklys pranešė, kad ją nori panaudoti geram skautiškam darbeliui: vieną pusę premijos skiria "Draugui", kitą — skautiškai spaudai.

MELBURNO LIETUVIŲ TEATRAS "Aušra" gastroliavo Adelaidėje. Jo aktoriai Lietuvių Katalikų Centro salėje suvaidino S. Kymantaitės-Čiurlionienės 4 veiksmų dramą "Aušros sūnūs". Ši veikalą apie knygnešių gyvenimą ir kovas režisavo teatro vadovė Regina Mačienė, pati sukūrusi ir scenovaizdžius. Pagrindinius vaidmenis atliko: Rusteikos — V. Miliauskas, jo sūnaus Jurgio — V. A. Mačys, Rusteikienės — V. Kružienė, dukros Rožės — A. Butkutė, žandarų šnipo Stinkio — E. Šidlauskas.

SALOČIŲ VIDURINĖS MOKYKLOS kraštotyrininkai Pasvalio rajone surinko medžiagą dviem albumam — "Liaudies papročiai" ir "Žemdirbystės įrankiai Saločių apylinkėje XIX š. pabaigoje — XX š. pradžioje". Šią vasarą jie rengia ekspediciją nusausinamiems plotams tirti.

RESPUBLIKINĖ BIBLIOTEKA paminėjo rašytojos S. Kymantaitės-Čiurlionienės devyniasdešimtąjį gimtadienį jos raštų parodėle ir literatūrine-muzikine kompozicija "Sofija Čiurlionienė ir jos bičiuliai". Ją paruošė ir atliko viešosios Kauno bibliotekos darbuotojai.

RESPUBLIKINĖ PAVYZDINIŲ LIAUDIES ŠOKIŲ GRUPIŲ apžiūra užbaigta specialiu koncertu Vilniuje. Vertintojai geriausiais šokėjais pripažino Plungės rajoninių kultūros namų ansamblį "Suvartukas", vadovaujamą D. Radvilavičienės. Antroji vieta teko respublikinių profsąjungų kultūros rūmų ansambliui "Vaiva" su vadove L. Kisieliene, trečioji — V. Buterlevičiaus vadovaujamam Kauno žemės ūkio projektavimo instituto liaudies šokių ansambliui.

VEIKLOS DEŠIMTMETĮ specialiu koncertu paminėjo mišrus žemės ūkio ministerijos choras "Dobilas", vadovaujamas G. Vaišnoraitės. Talkinama chormeisterių N. Dapševičienės, S. Sarapo, koncertmeisterio J. Boreikos, ji paruošė lietuvių liaudies dainų, V. Budrevičiaus, M. Kovalio, R. Shaw, V. A. Mocarto kompozicijų programą, papildytą G. F. Haendelio oratorijos "Linksmybė, liūdesys ir santūrumas" ištraukomis. Koncerte dalyvavo solistai T. Chmieliauskaitė, G. Pamakštys, G. Gordomas ir S. Sondeckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras.

PANEVĖŽIO DRAMOS TEATRO vyr. rež. J. Miltinis sezono užbaigai pasirinko V. Petkevičiaus 3 veiksmų tragikomediją "Penktas ratas", kuri smerkia miesčioniškumą, karjerizmą bei kitas dabartinio gyvenimo ydas. Scenografiją premjeriniam spektakliui sukūrė dail. R. Gibavičius, muziką — kompoz. J. Širvinskas. Po premjeros teatras išvyko gastrolių į Kauną, Alytų, Druskininkus bei kitus Lietuvos miestus. Rugpjūčio 11 — rugsėjo 10 d.d. Panevėžio dramos teatras gastroliuos Leningrade, kur yra numatyti net 46 spektakliai.

DAUG LANKYTOJŲ SUSILAUKĖ Vilniuje gegužės 1 d. atidaryta respublikinė taikomosios dailės paroda. Jai buvo suteikta apie 600 rodinių — sieninių kilimų, vitražų, mozaikų, plastinių kompozicijų, dekoratyvinių plokščių, odos, metalo, medžio dirbinių bei papuošalų. Parodai pasibaigus, K. Morkūno vitražas papuoš Druskininkų sanatoriją "Eglė", A. Žukausko medžio darbai — Biržų rajono Medeikių kolchozo kultūros namus, freską primenantis R. Jasudytės gobelenas — Vilniaus universitetą. Parodą apipavidalino architektas V. Vizgirda.

J. ŽEMAITĖS "PETRĄ KURMELĮ" Klaipėdos dramos teatre pastatė rež. A. Žadeikis, švenčiantis amžiaus šešiasdešimtmetį. Tai yra jau 26-toji jo paruošta premjera. Be to, jis yra sukūręs apie 80 vaidmenų, nes teatre dirba ir aktorium. Po "Petro Kurmelio" premjeros klaipėdiečiai pagerbė šį teatro veteraną.

AUTORINIAI LIETUVOS KOMPOZITORIŲ KONCERTAI Vilniuje buvo užbaigti O. Balakausko ir V. Montvilos kompozicijomis. Jas komentavo muzikologė O. Narbutienė. O. Balakausko kūrybai atstovavo "Retrospektyva" violončelei ir fortepijonui, sonata fortepijonui "Kaskados", "Impresonata" fleitai ir fortepijonui, trys pjesės smuikui ir fortepijonui "Kaip marių bangos prisilietimas", "Antrasis styginis kvartetas". Šiuos kūrinius atliko pats O. Balakauskas, Vilniaus kvartetas, violončelistas A. Šivickis, fleitistas A. Vizgirda, smuikininkas R. Katilius, pianistės R. Vaitkevičiūtė, S. Eidukonytė ir L. Lobkova. V. Montvilai skirtoje koncerto dalyje skambėjo "Kvintetas pučiamiesiems", "Pavasaris" — pjesė fleitai ir styginiam orkestrui, "Trys pastoralės" obojui ir styginiam orkestrui, "Pagerbimas" — pjesė styginiam orkestrui. Kūrinių atlikėjai — Vilniaus filharmonijos orkestro artistai. Dirigavo J. Domarkas.

DAINŲ IR ŠOKIŲ ANSAMBLIS "LIETUVA", vadovaujaams P. Budriaus, grįžo iš mėnesį trukusių gastrolių Ukrainoje ir Maskvoje. Ansamblis dalyvavo "Kievo pavasario" ir "Maskvos žvaigždžių" festivaliuose. Maskvos koncertuose ypatingo dėmesio susilaukė A. Bražinsko "Daina apie klonius", "Tau, mano Maskva", L. Povilaičio "Lietuva gimtinė", nedidelės moterų grupės atliekama senovinė sutartinė "Treputė". Maskviečiai taipgi šiltai sutiko choreografo J. Lingio paruoštus liaudies šokius "Kepurinė", "Gaidys" "Pakeltokojis", humoristinį senukų šokį "Rugeliai", kompoziciją "Draugystės juosta", kompoz. A. Bražinsko vokalinę - choreografinę siuitą "Po tėviškės dangum". Išvykos programą praturtino lietuvių liaudies instrumentų orkestras, palydėjęs dainas ir šokius ir atlikęs specialias kompozicijas.

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**
AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE"
įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas **533-4414**

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 — 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 **Petras Prakas**
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Namai: 766-5857
Canadian Premier Life Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

Šypsokis

Banko plėšikas sako savo kolegai:

— Šypsokis, jie čia turi įsirengę automatinį filmavimą. Rytoj pamatysi televizijoj...

Apvogė

Banko plėšikas savo bendrui:

— Prakeikti vagys... Žiūrėk, pavogė mūsų automobilį. Dabar turėsim grįžti pėsti.

Parinko **Rms. Ams.**

Vedybinio penkiasdešimtmečio proga Toronte buvo pagerbti Anelė ir Alfonsas Šmigelskiai (viduryje). Iš kairės: P. Murauskas, R. Murauskaitė, p.p. Šmigelskiai, D. Čečiuraitė Nuotr. V. Maco

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Atviras Vyčio golfo turnyras Hornby Towers praėjo su dideliu pasisekimu. Jis pasižymėjo ne tik gausiu dalyvių būriu, bet ir puikiomis pasekmėmis. Dalyvavo 48. Devyni golfininkai sužaidė žemiau 80 ir 12 žemiau 90. Štai kaikurios geresnės pasekmės: B. Zubas (v) 71; V. Ubeika 72; E. Sudeikis (a) 75; S. Podsadeckis ir Alg. Simanaviičus po 77; R. Barakauskas (a) 78; P. Gutauskas (v), V. Astrauskas, M. Ignatavičius ir E. Astrauskas po 79, Ptr. Stauskis ir Alg. Simanavičius po 77; R. Zubas (v) 82, R. Strimaitis 83, J. Danaitis 84, A. Supronas 85. Bendrai I v. su puikia ir retai mūsų turnyruose pasitaikančia pasekme laimėjo 18-metis vytietis B. Zubas. Jo pasekmė 71 yra vienu smūgiu žemesnė už aikštyno normą. Su išlyginamaisiais smūgiais geriausiai žaidė V. Ubeika 61, E. Kuchalskis 64. A klasėje I v. laimėjo V. Ubeika 72. B klasėje I v. su išlyginamaisiais smūgiais laimėjo V. Astrauskas 64 ir C klasėje — A. Smolskis 67.

Moterų klasėje I v. su nebloga pasekme šiam aikštynui laimėjo V. Balsienė 100. Antra vieta atiteko G. Kuchalskienei 109. Pirmą kartą turnyre pasirodžiusi Ž. Rukšaitė ilgoką aikštyną įveikė 121 smūgiu. Ilgiausia smūgį šiame turnyre paleido P. Gutauskas. Vienu smūgiu sviedinuką arčiausiai vėliavėlės primetė V. Pėteraitis ir dviem A. Zalagėnas. Turnyrui sklandžiai vadovavo sekc. vadovai S. Krašauskas ir A. Klimas.

J. Gustainio, Vyčio garbės nario, pereinamąją taurę, skirtą tarpklubinių golfo varžybų nugalėtojui, po pirmojo rato varžybų, laimėjo Aušra, surinkusi 711 taškų. Vytis surinko 722 taškus. Pirmasis ratas buvo įvykdytas birželio 13 d. Vyčio atviro golfo turnyro metu. Metinis laimėtojas išvedamas iš trijų ratų — šiais metais dar liko sužaisti du ratus. Komandą sudaro 9 klubo golfininkai su geriausiomis pasekmėmis.

Tarpusavio turnyre sužaistos 4 rungtynės. Pirmajame rate M. Ignatavičius nugalėjo S. Podsadeckį. Antrajame rate J. Žukas nugalėjo H. Stepaitį. Pralaimėtojų pusėje A. Supronas nugalėjo S. Rukšą ir V. Balsys (I) nugalėjo V. Balsį (B). Dar liko vienerios pirmo rato rungtynės V. Vaitkevičius — J. Išganaitis.

Mūsų rėmėjui Vyt. Siminkevičiui nuoširdžiai dėkojame **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Visos krepšinio treniruotės salėje jau užbaigtos; prasidės tik po vasaros atostogų. — Lengvosios atletikos treniruotės vyksta kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį, 7 v.v., West Park Vocational School aikštėse (prie Bloor St. ir Dundas St. W.). Treneriai — A. Nakrošius ir A. Grigonis. Visus suinteresuotus kviečiame dalyvauti. — Liepos 2-3 d.d. pranciškonų stovyklavietėje klubas organizuoja vyrų ir jaunių A krepšinio turnyrą. Dalyvaus Hamiltono Kovas, Ročesterio Sakalas, Toronto Vytis ir Aušra. Laimėtojas gaus Tėvų pranciškonų pereinamąją taurę. Rugpjūčio 6-7 d.d. ten pat bus suorganizuotas jaunučių krepšinio ir stalo teniso turnyras. Visais minėtais reikalais kreiptis į Aušros klubo pirm. K. Šapočkiną 762-0455.

Golfo sekcijos žinios. Birželio 13 d. atvirame Vyčio klubo golfo turnyre Hornby Towers aikštyne Aušros 9 žaidėjų komanda pirmą kartą nugalėjo Vyčio komandą 708:722 rezultatu. Iš 3 tokių rungtynių paaiškėjęs laimėtojas gaus J. Gustainio pereinamąją taurę. Iš aušriečių geriausiai sužaidė V. Ubeika — 72. Toliau sekė E. Sudeikis 75, Al. Simanavičius 77, dr. R. Barakauskas 78, E. ir V. Astrauskai po 79 ir t.t. — Sveikinome Al. Simanavičių savo darbovietės turnyre laimėjusį I v. su 79. — Uždaras Aušros golfo turnyras — birželio 27 d. 11.15 v.r. George Town aikštyne. Bus apdovanoti ir laimėtojai svečiai. Šiame turnyre prasideda kvalifikacijos varžybos dėl ŠALFASS žaidynių Detroite rugpjūčio mėn. gale. Atviras Aušros turnyras — liepos 331 d., 11 v.r., Royal Downs aikštėje netoli Wasagos. — Aušros 1 rato tarpusavio rungtynes prašom užbaigti prieš birželio 25 d.

HAMILTONO KOVAS

Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybės šiemet rengia latviai Hamiltone. Norintieji dalyvauti pirmenybėse prašomi iš anksto užsiregistruoti pas A. Grajauską.

St. Mary's gimnazija ir šiemet atžymėjo geriausius sportininkus, įteikdama jiems taures. Langvojoje atletikoje geriausias buvo P. Grajauskas, krepšinyje (suaugusiųjų grupėje) — L. Kairys, jaunių — R. Antanaitis.

Lauko teniso mėgėjai prašomi registruotis pas D. Grajauskaitę. **K. B.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nos provincijos gyventojų skaičių, bet pasiliks sveikatos draudos, ligoninių ir universitetų kontrolinę priežiūrą pakankamam jų lygiui užtikrinti. Premjerų konferencijoje taipgi buvo atšauktas išlyginamasis mokestis provincijoms iš federacinio iždo, susietas su 1972 m. padaryta pajamų mokesčio reforma. Ši metinė suma buvo apie $660 milijonų. Jos tikslas — užtikrinti, kad pajamų mokesčio reforma nesumažintų provincinių pajamų. Išlyginamojo mokesčio galiojimas turėjo pasibaigti sekančių metų kovo 31 d. Premjeras P. E. Trudeau betgi pareiškė, kad iš šio fondo provincijos šiemet negaus nė cento. Šias reformas turės sutarti Kanados finansų ministeriai savo konferencijoje sekantį mėnesį.

Sovietų jūrininkas Boris Suchovas, 45 metų amžiaus, Newfoundlando St. John's uoste pabėgo iš jūrų tyrimus atliekančio sovietinio laivo ir pasiprašė politinės globos. Sovietų laivas į šį Kanados uostą buvo užsukęs pasipildyti maisto, vandens.

Kanados pensija ir jo papildas pakils nuo liepos mėnesio. Pagrindinė mėnesinė pensija vienam asmeniui padidinama nuo $135.43 iki $137.06, kitų pajamų neturintiems mokamas priedas — nuo $94.99 iki $96.13. Viengungiai pensininkai su papildu tada gaus mėnesinę $233.19 sumą, dviejų pensininkų šeima — $444.84.

Iš Antiinfliacinės Tarybos pasitraukė jos vicepirmininkė B. Plumptre, prieš aštuonis mėnesius pakviesta sekti maisto gaminių kainų. Savo pasitraukimą ji motyvuoja asmeniniais šeimos reikalais. Toronto universitetas jai suteikė teisių garbės doktoratą. Šia proga tartame žodyje ji kritikavo federacinę vyriausybę dėl perdidelių valdinių išlaidų, kurios šiemet bus padidintos 16% ir prašoks kanadiečiams skirtas gaires. Kanados statistikos duomenimis, gegužės mėnesį pragyvenimo išlaidos pakilo 0,8%, pralenkdamos prieš tai buvusius šešis mėnesius. Pagrindinė kaltė tenka maisto pabrangimui 1,5%, ypač jautienai, pabrangusiai 12,4%.

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas **231-6710**

Ateitininkų žinios

Wasagos stovyklai, kuri įvyks liepos 18 — rugpjūčio 1 d.d., jau sudaryta vadovybė ir paruošta programa, Komendantas — Linas Mikulionis. Mergaičių vadovės: Ramona Girdauskaitė, Ramona Vaičiūnaitė, Silvija Freimanienė, Loreta Ulbaitė, Danguolė Kuolienė (menas), Lina Vaitiekūnaitė (vak. programos). Birutė Nakrošiūtė (darbeliai), Rima Gustainytė (sporto padėjėja), Irena Poškutė (raštinė), Rita Kolyčiūtė — gail. sesuo. Berniukų vadovai: Jonas Nakas, Petras Tutinas, Audrius Stundžia, Andrius Razgaitis. Stovyklos programa ir vadovais rūpinasi koordinacinis komitetas: O. Gustainienė, B. Čepaitienė ir K. Manglicas. Ūkiniais reikalais ir šeimininkėmis rūpinasi Tėvų komitetas, pirmininkaujamas L. Dūdos. Stovyklos kapelionu bus kun. J. Bacevičius, OFM.

Sveikiname naują Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą, kuriai pirmininkauja Gabija Juozapavičiūtė, aktyviai dalyvavusi ateitininkų veikloje. Visai valdybai linkime ištvermės ir Dievo palaimos.

Jaunučių stovykla Dainavoje bus liepos 4-18 d.d. Komendantu bus inž. Juozas Polikaitis iš Čikagos, stovyklos kapelionu — kun. Jonas Staškus iš Toronto, dainų vadovu — muz. Faustas Strolia. Įvairiose pareigose dalyvaus ir šios ponios — J. Rugienienė, J. Udrienė iš Detroito. Jaunučių stovykloj darbuosis vadovai: Saulius Girnius, Jūratė Krokytė, Viktutė Lenkauskaitė, Vita Mušonytė, Linas Rimkus, Kristina Rociūnaitė, Vitas Sirgedas. Jiems talkins šie moksleiviai: mergaitėm — Lionė Bradūnaitė iš Čikagos, Vida Nakaitė iš Detroito, Jūratė Raulinaitytė iš Los Angeles, Taura Zarankaitė iš Detroito; berniukams — Virgilijus Kasputis iš Detroito, Andrius Kazlauskas iš Klevelando, Andrius Razgaitis iš Klevelando.

Skautų veikla

• Mindaugo dr-vės metinė iškyla su įžodžiu birželio 12-13 d.d. sutraukė beveik visus skautus. Iš 36 dr-vės narių tik keli negalėjo dalyvauti. Atskirai įsikūrusios "Briedžių", "Žirgų" ir "Sakalų" skiltys gaminosi maistą ir iškylavo pagal savo programą. Vakare laužai degė skilčių rajonuose, ir vienos skiltys lankė kitas. Bėgimo - plaukimo estafetę laimėjo "Briedžių" skiltis. Žiemos sezono veiklos varžybas susumavus, taip pat "Briedžių" skiltis surinko daugiausia taškų. Jai vadovauja pavyzdingas ir darbštus skiltininkas Edvardas Grybas. Įžodį davė A. Balsys, R. Gotceitas, P. Karosas, S. Namikas ir A. Saplys. Prityrusių skautų įžodį davė E. Grybas, G. Karosas. T. Kasperavičius, R. Turūta, E. Slapšys ir V. Šimkus. Tai pirmoji "Rambyno" tunto prityrusių skautų grandis, gavusi vyšninės spalvos kaklaraiščius. Visi yra pasiryžę tapti skautais - vyčiais.

Įžodį davusius trumpai pasveikino "Rambyno" tunt. ps. V. Turūta. Sueigai vadovavo draugininkas ps. L. Saplys, kuriam ir žiemos metu, ir čia iškyloje talkino draugovės sk. - vyčiai A. Kalinauskas, V. Gotceitas ir T. Senkevičius. Visa draugovė su savo vadovybe ruošiasi stovyklai rugpjūčio 7-21 d.d. Romuvoje.

• Apie v.s. P. Jurgėlos knygą "Lietuviškoji skautija" bus galima išgirsti spalio 3 d. Lietuvių Namuose, popietę papildant sol. G. Čapkauskienės koncertu ir Toronto skautininkų-kių ruošiamomis vaišėmis. Visi yra iš anksto kviečiami šiame renginyje dalyvauti. **Č. S.**

TAUTIEČIAI VOKIETIJOJE

Nedidelė yra Miesau LB apylinkė, bet tai viena iš pačių aktyviausių ir tvarkingiausių V. Vokietijoje. Ji kas metai vis išsirenka naują apylinkės valdybą, kuri ne tik tvarkingai išrenka iš savo narių mokesčius, bet taip pat suorganizuoja visą eilę lietuviškų susitikimų. Metinis susirinkimas įvyko gegužės 22. Jame išklausyta pranešimų apie ištisų metų veiklą ir išrinkta nauja apylinkės valdyba. Jos pirmininku yra Algimantas Daubaris, vicepirmininku ir iždininku Juozas Nevulis, sekretorium Juozas Venys. Sutarta ir šiemet surengti plataus masto lietuvių susitikimą liepos 17.

* * *

Birželio 3 d. Dieburgan susirinko Vokietijos lietuvių sielovadoj dirbantieji kunigai pasitarti dėl ateities darbuotės. Sielovados direktorius prel. dr. Jonas Aviža supažindino konfratrus su prel. dr. Lado Tulabos laišku, vertinančiu jo vestas rekolekcijas Vokietijos lietuviuose. Taip pat pasitarta dėl rekolekcijų kunigams, kurios turėtų įvykti dar šių metų eigoje. Sutarta įsteigti Pasaulio Lietuvių Kunigų Sąjungos skyrių. Konkretiems organizavimo darbams išrinktas kun. Alfonsas Bernatonis, OFMCap. Kun. Konstantinas Gulbinas, OFMCap, supažindino susirinkusiuosius kunigus su taip vadinamos kultūros draugijos steigimo nuotykiais ir problematika. Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Jonas Dėdinas išsamiai kalbėjo apie nuotaikas ir problemas mokykloje.

Suvažiavime dalyvavo svečias iš Romos prel. Klemensas Razminas, kuris šį mėnesį švenčia savo kunigystės 40 metų sukaktį. Pačiai sukakties dienai jis išvyko į Angliją pas savo kurso draugą kun. J. Kuzmickį. Susirinkusieji pasveikino sukaktuvininką ir sugiedojo "Ilgiausių metų". **B. L.**

Alfonsas A. Garbenis

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

12 KAMBARIŲ, plius užbaigtas rūsys, 4 virtuvės, platus įvažiavimas su garažu; pajamos — $150.00 į savaitę; yra savininko butas; reikia greitai parduoti, savininkas išvažiuoja iš Toronto. Kaina sumažnta.

19 KAMBARIŲ didelis gražus namas, legaliai pakeistas į 5 butus, plius rūsys, didelis sklypas, privatus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai; palikimas; prieinama kaina.

14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split),4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina nužeminta; greitas užėmimas.

KINGSWAY, gražus 2-jų miegamųjų vienaaugštis, gydytojo namas, vandeniu šildomas, du židiniai, dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; savininkas yra užpirkęs kitą namą; prašoma kaina — $74.000.00.

CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas. legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.

JANE — ANNETTE, 6 kambarių plytinis namas; nauja šildymo sistema; įvažiavimas ir garažas; mažas įmokėjimas, 10% mortgičius.

BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumoderninimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.

BLOOR — BARTLETT, įmokėti tik $4.900.00; 6 kambarių plytinis namas; tikrai geras pirkinys jaunai porai; geras finansavimas, žema kaina.

ANNETTE — RUNNYMEDE 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės ir 3 prausyklos; gražiai dekoruotas; geros pajamos ir geras butas savininkui; prašo tik $63.900.00; įmokėti $10.000.00.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.

WASAGA, ONT., savininko statytas vienaaugštis (back split), 8 kambariai, gražių plytų; prijungtas garažas dviem mašinom; gražus vaizdas prie upės, 2 prausyklos ir židinys.

PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	
9% už 1 m. term .dep.	9½% už asm. paskolas
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.

BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas; naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.

SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.

PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.

ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
TELEFONAI: įstaigos: **766-9771** namų **270-6075**
Vyt. V. Girdauskas

Ontario

SVARBŪS PAKEITIMAI
NUOMOS PRIEŽIŪROJE
ĮSTATYMAS,

įsigaliojęs 1976 m. gegužės 21 d.

Gyvenamosios patalpos: kur nuoma už gyvenamąsias patalpas buvo pakelta iki aštuonių nuošimčių nuo 1976 m. sausio 1 d. ir į priežiūros įstaigas nebuvo kreiptasi, nuoma negali būti keliama per 12 mėnesių, skaitant nuo paskutinio pakėlimo datos.

Judami namai: judamų namų aikštės arba judami namai, kurie prieš 1976 m. sausio 1 d. nebuvo nuomojami rezidenciniam tikslui, nėra saistomi nuomos priežiūros įstatymo.

Periodiškai nuomojamos patalpos: nustatyta, kad įstatymas saisto ir periodiškai nuomojamas patalpas (pavyzdžiui, patalpos, nuomojamos savaitėmis ar mėnesiais), nežiūrint kaip yra sudaromos sutartys — raštu, žodžiu ar prielaida.

Viešosios ligoninės ir religinės institucijos: nuominės patalpos, nuosavos ar naudojamos religinės institucijos labdaros tikslams nepelno pagrindu, yra išimtos iš nuomos priežiūros. Viešosios ligoninės taip pat yra išskirtos.

Federacinės, provincinės ir savivaldybinės valdžios nuominės patalpos: nuominės patalpos, nuosavos ar naudojamos federacinės, provincinės, savivaldybinės vyriausybės arba jų agentūrų nuominių pajamų arba riboto dividendo pagrindu yra išskirtos iš nuomos priežiūros. Nuosavos privačios patalpos, naudojamos riboto dividendo pagrindu, yra saistomos nuomos priežiūros.

Švietimo institucijos: iš nuomos priežiūros, taip pat yra išskirtos nepelno švietimo institucijos, parūpinančios butines patalpas studentams arba tarnautojams. Ten, kur yra pripažinta studentų taryba arba tarnautojų draugija, institucija, prieš pakeldama nuomą, turi su jais tartis, kitaip išskyrimas iš priežiūros negalioja. Tuo atveju institucija privalo pridėti pareiškimą, liudijantį apie turėtą pasitarimą ir įteikti vietiniam nuomos priežiūros pareigūnui.

Jei šeimininkas negrąžina nuomininkui nuomos nuolaidos, įsakytos nuomos priežiūros pareigūno arba gyvenamųjų patalpų nuomos priežiūros vadybos (Residential Premises Rent Review Board), nuomininkas turi teisę atskaityti iš nuomos mokėjimų tiek kartų, kiek reikia, t.y. atitinkamą sumą, nustatytą minėto potvarkio.

Įsidėmėkite, kad dabar vartojami nauji nuomos priežiūros blankai (Form 5A) nuomos sutartims, kurios įsigalioja arba yra atnaujinamos laikotarpyje nuo 1976 metų rugpjūčio 1 dienos iki 1977 metų liepos 31 dienos.

Norintieji gauti naujus blankus arba platesnių informacijų apie naujus pakeitimus prašomi kreiptis į vietinę Ontario nuomos priežiūros įstaigą arba skambinti telefonistei, prašant sujungti su Zenith 9-6000. Būsite sujungti su ta įstaiga nemokamai.

Ontario

Ministry of Consumer and Commercial Relations

Hon. William G. Davis
Premier

Hon. Sidney B. Handleman
Minister

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Įvairūs siuntiniai ir dovanos

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

NIAGARA FALLS, ONTARIO

SOFIJA IR STEPAS ULBINAI atšventė savo 50 metų vedybinę sukaktį. Pamaldos įvyko St. Catharines lietuvių koplyčioje, dalyvaujant gausiems svečiams, o priėmimas — Niagara Falls puošnioje Roman Court salėje, dalyvaujant per 200 asmenų. Pokylio pranešėjas S. Šetikus pasakė pagrindinę kalbą ir perskaitė Kanados premjero P. E. Trudeau, Ontario premjero W. Davis ir kitų sveikinimus. Savo žodyje jis priminė, kad Z. S. Ulbinai yra vilniečiai, visą savo gyvenimą dirbę Lietuvai. Jis — savanoris, tarnavęs vidaus reikalų ministerijos žinyboje. Ji išauginusi du sūnus ir dvi dukteris, dalyvaudama choruose, mokydama vaikus tautinių šokių. S. Ulbinas yra šaulys, buvęs KLB Wellando apylinkės pirmininkas, vilniečių s-gos pirmininkas, nemažai rašęs spaudoje, visad aktyvus lietuviškoje veikloje. Kun. Juvenalis Liauba, OFM, pagerbimą užbaigė prel. J. Tadarausko sveikinimu bei įteikimu sukaktuvininkams popiežiško palaiminimo. Iš vietinių sveikino apylinkės pirm. A. Ališauskienė, ramovėnų vardu — savanoris-kūrėjas, dviejų Vyčio kryžių kavalierius Antanas Šukys, šaulių vardu — Adolfas Šetikas, SLA — P. Polgrimas, "Nemuno" ansamblio — Stasė Zubrickienė, vilniečių vardu "Nužmogintieji" knygos autorius p. Česnulis ir jo žmona Angelė. Sukaktuvininkams buvo įteiktos vertingos dovanos ir sugiedota "Ilgiausių metų". **Ds.**

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

WELLAND, ONT.

TAUTOS FONDO VAJUS Bendruomenės valdybai yra tas pats, kas ūkininkui rugiapjūtė. Surinkti vajaus metu doleriai rodo apylinkės narių meilę savo tėvynei, rūpestingumą lietuviškiems reikalams, valdybos mokėjimą vajų pravesti, pasišventimą ir finansinį narių pajėgumą.

KLB Wellando apylinkė 1976 m. Tautos Fondui atstovo neturėjo. Tą darbą atliko valdybos darbščiosios narės J. Tamulėnienė ir M. Jasulionienė. Jos M. Jasulionienės vairuojamu automobiliu aplankė visus apylinkės narius, kaikuriuos net po du kartus. Pasiekti gražūs rezultatai, surinkta apylinkėje kelerių metų rekordinė suma $231.00 ir pasiektas kiekvienam apylinkės nariui $7,45 aukos vidurkis.

Turint galvoje, kad apylinkė yra negausi nariais ir 70% tenka pensininkams, tai surinktoji suma rodo mūsų apylinkės narių duosnumą ir mūsų mielų rinkėjų pasišventimą.

Aukojo po $20: J. Baliukas, G. Skaistys; po $15: J. Butkus, J. Radvilas; $13: A. Stankevičius; po $10: kun. Juvenalis Liauba, OFM, B. Andriušis, V. Bieliūnas, B. Luomonas, P. Šidlauskas, V. Jasiulionis; po $5: A. Čepukas, J. Bieliūnas, K. Stankevičius, J. Kežinaitis, J. Kutka, M. Kuzavas, R. Tamulėnas, A. Pivoriūnas, J. Paužuolis, J. Staškevičius, B. Simonaitis, A. Smolskis, R. Slavickas, M. Šalčiūnas, V. Vitkauskas, A. Zinaitis; $3: Z. Izokaitis; po $2: P. Adams, J. Mašauskas; $1: V. Ivanauskas.

Apylinkėje didesnė veikla neįmanoma, daroma, kas galima: rengiami minėjimai, kurie apsiriboja religinėmis apeigomis ir dienai pritaikintu pamokslu. Tenka pasidžiaugti, kad mūsų gerbiamas klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM, labai daug padeda Bendruomenės valdybai ir su ja gražiai bendradarbiauja. Už tai valdyba jam nuoširdžiai dėkoja.

Artimiausioje ateityje valdyba yra numačiusi surengti p.p. Bieliūnų sodyboje gegužinę. Jos savininkai yra labai dideli Bendruomenės rėmėjai. Jie ne tik gegužinei nemokamai duoda vietą, bet dar labai daug prisideda prie jos suruošimo. P.p. Bieliūnams didelė padėka.

Visiems taip duosniai aukojusiems Tautos Fondui valdyba nuoširdžiai dėkoja.

KLB Wellando apylinkės valdyba

DU FAKTAI – DU...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

liūdnai pagarsėjusioje Mordovijos priverčiamųjų darbų stovyklų srityje, kęsdama šaltį ir alkį, verčiama daug ir sunkiai dirbti, nors jos sveikatos būklė reikalaute reikalauja neatidėliotinai skubaus gydymo. Jos senutė motina, dabar jau visiškai apakusi, skursta viena. Ir taip kenčia dvi moterys vien tik dėlto, kad Oksana Popovič, saugodama ištikimybę savo jaunystės idealui, nori matyti savo tėvynę Ukrainą laisvą ir nepriklausomą. **A. Lembergas**

ŠYPSENOS

Pas ligonį

Gydytojas, apžiūrėjęs ligonį, pakvietė žmoną į kitą kambarį ir rimtai tarė:

— Jūsų vyro išvaizda man labai nepatinka.

Žmona: Man irgi nepatinka, bet vaikams jis geras . . .

Skotijoje

Netoliese anglių kasyklų vieno kaimo gyventojai sugalvojo, kaip nemokamai apsirūpinti anglimis. Kai iš kasyklų traukiniais vežamos anglys, tai vietos gyventojai išsirikiuoja šalia geležinkelio ir traukinio personalą pajuokia, o tie ima svaidytis anglimis . . .

Reikia poilsio

Plepi moteriškė pas gydytoją:

— Tamsta gydytojau, aš labai blogai jaučiuosi. Man būtinai reikalingas ligos lapelis.

— Jūs visai sveika, — sako apžiūrėjęs ją gydytojas.

— Ką jūs! — nesutinka moteris. — Pažiūrėkite mano liežuvį!

— Taip. Jūs teisi, — žvilgtelėjęs taria gydytojas. — Jūsų liežuviui būtinai reikia bent kelių savaičių ramybės. **Pr. Alš.**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

ČIKAGOS LIETUVIŲ HORIZONTE

(Atkelta iš 5-to psl.)

važiavime, Tabor Farm, Michigan 1973. IX. 6-9, antra ir trečia, kiek mažesnės apimties, George Williams College Library, Downers Grove, Illinois 1974. II. 18 — III. 15 ir Ann Arbor, Michigan (surengė Michigan universitete studijuojantys lietuviai studentai 1974. III. 29-31), ketvirta — Čikagos Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje 1974. IV. 17 — V. 10, penkta — centrinėje Čikagos miesto bibliotekoje 1974. X. 1-31, šešta — Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, Chicago, Illinois, 1975. XI. 14-30. Pirmos trys parodos platesnio dėmesio nesukėlė, sekančios trys buvo plačiau aprašytos lietuviškoj spaudoj ir paminėtos amerikiečių spaudoj. Geriausiai pasisekusia paroda laikyčiau Čikagos centrinėje bibliotekoje, kurią matė daug amerikiečių. Pagal bibliotekos vadovybės pranešimą, lankytojų įvertinta kaip viena geriausių parodų tose patalpose. Paroda buvo aprašyta ir Lietuvos spaudoje. Paroda Čiurlionio galerijoje Čikagoje taip pat lankytojų buvo palankiai įvertinta, gavau nemažai laiškų ir keletą pasiūlymų parodyti savo rinkinį kitose vietose. Lietuvos spaudoje ši paroda nebuvo aprašyta, ir net daugelis Lietuvoj gyvenančių dailininkų negavo paštu jiems siųstų parodos katalogų. Septintoji mano rinkinio paroda buvo surengta gegužės 3-21 d.d. Colorado universitete, Boulder, Colorado.

Po eilės nelauktai karštų dienų, sekmadienį, birželio 13 vakarą, kada Marquette Parko lietuvių šventovėje vyko įdomus religinis koncertas, rengtas tos parapijos puikaus choro, per Čikagos pietvakarinę dalį, kur yra lietuviškoji Marquette Parko kolonija, per lietuvių apgyventus priemiesčius praėjo baisi audra. Žmonėms padaryta didžiulių nuostolių. Yra ir užmuštų. Pirmąsias žinias sužinojau tą patį vakarą, kai buvo rengiama dienraščio "Sun-Times" trijų žvaigždžių laida. Kol iš darbo vidurmiestyje parvažiavau į namus, užtruko 3 val. Pietvakarinėje miesto dalyje nebeveikė šviesos gatvių kryžkelėse, nes ištisi rajonai liko be elektros. Patiltės buvo tiek užsemtos, kad automobiliai nebegalėjo pravažiuoti. Šiaip taip pasiekus Gage Parką, kur yra ir mūsų Jaunimo Centras, savajam rajone radau baisiai užsemtus rūsius su vandenyje plaukiančiomis knygomis, drabužiais ir t.t. Per paskutinius 15 metų šis rajonas dar nebuvo taip skaudžiai paliestas, kaip birželio 13 d. vakarą. Šį pranešimą rašau birželio 14 d. rytą. Prieš sėsdamas rašyti, norėjau paskambinti vienam kitam ir gauti informacijų, kiek nukentėjo lietuviai, bet telefonai dar neveikė, radijo ar televizijos negalėjau įjungti, nes nebuvo elektros energijos. Tik kaimynai aplinkui valė rūsius, vilko sušlapusias dėžes ir kitus rakandus. Padangėse saulutė vėl karštai švietė. Kas atsitiktų, jei į tokį miestą kaip Čikaga nukristų kelios bombos?

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto. **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai ir kiti suvenyrai į Lietuvą papiginta kaina.
Didelis pasirinkimas "stereo".
■ TAISOM ■ PARDUODAM ■ NUOMOJAM

Litho-Art spaustuvė
971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)

Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Pamaldos sekmadieniais Anapilyje ir Wasagoje — 10 ir 11 v.r.

— Išsiskirsčius parapijos chorui vasaros atostogų, kviečiame visus pamaldų dalyvius įsijungti į giedojimą, kuriam Anapilyje vadovauja sol. V. Verikaitis arba P. . Gulbinskas, Wasagoje — J. Vaseris.

— Susituokė: Jurgis Kaleinikas ir Natalija Grigutytė; Dovydas Vaičius ir Lina Schirripa.

— Sveikinimai Linui Sapliui ir Astai Senkevičiūtei, sukūrusiems lietuvišką - skautišką šeimą.

— Pamaldos: šį sekmadienį 10 v.r. už a.a. Edvardą Empakerį, 11 v. — už a.a. Alfonsą Dausą ir Besąsparių šeimos mirusius; Wasagoje — 10 v. r. už a.a. Vladą Jaškų ir a.a. Juozą Kavaliauską.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį pamaldų šventovėje nebus. Pamaldos bus 11 v. ryto Clairville Metro Parke, parapijos Moterų Draugijos iškyloje. Clairville Parkas yra 50 ir 7 kelio sankryžoje, Green Acres Nr. 2 parko dalyje. Pamaldose bei iškyloje tikimės turėti svečią iš Vokietijos kunigą dr. G. Wagnerį, kuris daugeliui pažįstamas iš Lietuvos. Po pamaldų bus bendras vaišių stalas, vaikams žaidimai bei moterų draugijos loterija. Tad šį sekmadienį visi keliai veda į parapijos iškylą.

— Ateinantį sekmadienį, liepos 4, pamaldos Išganytojo šventovėje bus 9.30 v. ryto.

— Vasaros metu sekmadienio mokyklos nebus.

— "TŽ" 24 nr. išspausdintoje žinutėje apie a.a. Jurgio Rasoko laidotuves įvyko korektūros klaida. Laidojimo apeigas atliko ne kun. Žukauskas, o kun. A. Žilinskas.

Lietuvių Namų žinios

— "Vilniaus" paviljono poveikyje praėjusio sekmadienio popietė buvo mažiau gausi — dalyvavo apie 120 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Juozas ir Genė Janušaičiai iš Bielefeld, V. Vokietijoj, Marytė Sandanavičiūtė iš Los Angeles, Kazys Mažonis iš Klevelando, Juozas ir Nijolė Paulaičiai bei sūnus Linas iš Sudburio, Juozas ir Vera Jociai iš Delhi, Erna ir Justas Šimkai iš Westono.

— Automobilio nelaimėje nukentėjęs Pranas Bastys sparčiai sveiksta. Dar nesugiję burnos sužeidimai, tai negali laisvai kalbėti. Bet šiuo metu jau aišku, kad jis bus pajėgus suredaguoti Lietuvių Namų 25-čio leidinį.

— Į JAV yra atvažiavusi pas gimines Vilniaus operos solistė Danguolė Juodikaitytė, koloratūrinis sopranas. Š.m. liepos 18 d. ji lankysis pas gimines Toronte. Ta proga ji sutiko Lietuvių Namuose padainuoti ir Toronto lietuviams. Sekmadienio popietės koncertą globos "Dainos" organizacija.

— Buvę LN organizacijos valdybos nariai, ypač pirmininkai, prašomi atsiųsti savo asmenines ir grupines nuotraukas. Būtų gera gauti betkurias lietuvių grupines nuotraukas, susijusias su LN. Nuotraukos bus panaudotos 25-mečio leidiniui.

— Suvestos sąskaitybos rodo, kad 1976 m. iki gegužės 31 d. LN sumokėjo $71.000 skolų. Tą dieną LN dar turėjo skolų $559.000.

— LN nario įnašus sumokėjo: Linas Paulaitis ir Justinas Šimkus po $100, Viktoras Prialgauskas $25.

Dalinio paralyžiaus ištiktas Kostas Kalendra gydosi generalinėje Etobicoke ligoninėje, globojamas dr. L. Leknickienės.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Liną Saplį ir Astą Senkevičiūtę, sukūrusius lietuvišką, skautišką šeimą.

— Santuokai rengiasi: Elena Zita Kartavičiūtė ir Stanley Gott; Birutė Marija Jurėnaitė ir Richard H. Tremple; Simonė Gailiūtė Čeponytė ir Gerald H. Harris.

— Karavano metu autoaikštė prie Neilsono įmonės bus atidara kasdien nuo 6 v.v. iki 11 v.v. Įvažiavimas iš Gladstone gatvės.

— Prašome kuo greičiau registruoti parapijos raštinėje jaunimą "Aušros" ir ateitininkų stovykloms. "Aušros" stovykla prasidės liepos 4, sekmadienį, 3 v.p.p., ir truks iki liepos 17 d. Ateitininkai stovyklaus liepos 18-31 d.d.

— Šv. Mišios mūsų stovyklavietėje N. Wasagoje prasidės liepos 4 d. ir kas sekmadienį per visą vasarą bus laikomos 11 v. Apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

— Vakarinės Mišios mūsų šventovėje sekmadieniais, pradedant liepos 4, vietoje 7 v.v. bus 8.30 v.v.

— Giliai užjaučiame Antaną Masį, kurio dėdė kan. Antanas Misevičius mirė Lietuvoje.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Juozą Martinaitį, užpr. S. Martinaitienė; 8.30 v. už Romualdą Marcinkevičių, užpr. Alb. Starkus; 9 v. už Stasį Starkų; užpr. Alb. Starkus; 9.30 v. už Oną ir Juozą Padolskius, užpr. J. Smolskienė; sekmadienį 8 v. už Mykolą Ramanauską, užpr. I. Norvaišienė; 9 v. už Petrą Mulevičių ir Elzbietą, užpr. B. Molis; 10 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 11.30 v. už Joną Valatką ir Mariją Stuikienę, užpr. S. A. Stuikiai; 7 v. v. už Karoliną Priščepionkienę, užpr. jos vyras.

Lankytojai. Anapilyje ir "TŽ" lankėsi **mons. K. Dobrovolskis** iš Šv. Kazimiero kolegijos Romoje. Pasinaudodamas savo atostogomis, aplankė savo gimines Kanadoje ir JAV. — **Elena Gimbutienė - Karosaitė** iš Los Angeles aplankė savo gimines bei pažįstamus, domėjosi Toronto lietuvių institucijomis, jų tarpe ir "TŽ". Iš profesijos ji yra agronomė ir mokytoja, taip pat spaudos bendradarbė. Jos sūnus inž. Jurgis Gimbutas yra Lituanistikos Instituto pirmininkas. Vysk. A. Karosas buvo jos giminaitis.

Kun. A. Valiuška iš Phoenix, Arizona, atostogų proga aplankė daugelį Kanados vietovių ir lietuvių kolonijų. Toronte aplankė Anapilį, "T. Žiburius" ir kitas institucijas. Phoenixe yra apie 150 lietuvių, kur kun. A. Valiuška yra katalikų misijos vedėjas ir leidžia biuletenį "Arizonos Lietuvis".

Daugiakultūriniame Centre Hamiltone lietuviai įrengė "Lietuvių Sodybą Vilnius". Įrengimo darbus atliko P. Imbrasas iš Toronto. Šiuo projektu rūpinosi buvusi KLB Hamiltono apylinkės valdyba, pirmininkaujama L. Skripkutės. Sodybos šventinimo iškilmė įvyko birželio 18 d. Iš Toronto joje dalyvavo KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, "TŽ" administratorė ir Carling Community Foundation komisijos narė J. Kaknevičienė, projekto įrengėjas P. Imbrasas.

Ontario Etninės Spaudos Sąjungos valdybos surengta ekskursija į Thunder Bay, Ont., įvyko birželio 14-19 d.d. "T. Žiburiams" atstovavo Vitalius Matulaitis ir Dalia Grajauskaitė (iš Hamiltono). Iš viso ekskursijoje dalyvavo 24 asmenys. Jie aplankė miesto įžymybes, susipažino su vietos tautinėmis grupėmis, jų įrengtu tautybių parku. V. Matulaitis vietos lietuviams parodė savo paruoštą filmą "Laisvoje tėvynėje", kuriame matyti vaizdai iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Filmo pažiūrėti susirinko apie 30 tautiečių.

A.a. Stasys Čuplinskas, 88 m., mirė birželio 20 d. Laidotuvės — šį trečiadienį, 10 v.r., iš Prisikėlimo šventovės. Rožinis — antradienį, 8 v.v., Turner ir Porter laidotuvių namuose.

Toronto Lietuvių Choras "Varpas" nuoširdžiai dėkoja Broniui Mikšiui už iš jo gautą didelę paramą chorui — $100.00 auką.

Valdyba

Eugenijus Čuplinskas, mechanikos inžinierius, kuris yra dalininku inžinerijos konsultantų firmos "Okins, Lepiciger, Cuplinskas, Kaminker & Assoc. Ltd." Toronte, specializuojasi šiluminės energijos konservavime ir iš tos srities yra paskelbęs straipsnių technikinėje spaudoje. Naujausias jo straipsnis apie suprastintą šildymo - šaldymo šiluminio sandėliavimo sistemą atspaustas "ASHRAE Journal" š.m. kovo mėnesio numeryje.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVĖ norėtų susipažinti su būsimu gyvenimo draugu, gero būdo rimtu inteligentu 50-58 metų amžiaus. Suinteresuotus prašau rašyti "Tėviškės Žiburių" administracijai (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3), pažymint M. Lietuvei.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Simonkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

PIGIAI PARDUODAMI tautiniai drabužiai, 19 Stirton St., Hamilton, Ont. Tel. 522-6995. Kristina.

IŠNUOMOJAMI su baldais du kambariai ir virtuvė: 41 Indian Trail, Toronto, Ont. Tel. 767-8079.

PRIMINKITE PAVOJŲ VISIEMS

Senatoriaus C. W. Carter kalba sibirinių trėmimų minėjime

Birželio 15 d. Toronto estai, latviai ir lietuviai surengė bendrą sibirinių trėmimų minėjimą Lietuvių Namuose. Nors nuo pagrindinių trėmimų praėjo 35 metai, laisvojo pasaulio baltiečiai jų neužmiršta, nes tai didelė žaizda tautoms, kovojančioms už savo gyvybę.

Perskaičius invokaciją kun. Aug. Simanavičiui, OFM, įžanginį žodį tarė šių metų Kanados Baltiečių Federacijos ir KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, pabrėždamas šio minėjimo reikšmę. Pagrindinį kalbėtoją senatorių C. W. Carter pristatė KBF vicepirm. L. Leivat. Senatorius pasakė labai turiningą, aktualių minčių kalbą, kuri net keliais atvejais susilaukė klausytojų plojimų. Jis dėstė, kad laisvųjų baltiečių pareiga perspėti demokratinius kraštus apie gresiantį pavojų iš totalistinių valstybių pusės. Laisvė esanti didelė vertybė, kurią kanadiečiai nelabai tebrangina, nes laiko ją savaime suprantamu dalyku. Demokratiniams kraštams gresia pavojus ir iš vidaus, būtent, atsakingumo stokos. Kur daug laisvės, o mažai savitvardos, prasideda anarchija. Laisvė, neribojama atsakingumo, darosi pavojinga. Ji gali nuvesti į totalistinę sistemą, kur viską diktuoja jėga bei prievarta. Taip esą Sov. Sąjungoje, kur konstitucija laiduoja daug laisvių, bet valdžia jos nesilaiko. Matant tokias totalizmo pasekmes, reikia budėti, tobulinti laisvųjų kraštų gyvenimą, atsiremiant į pasaulio Kūrėją ir iš Jo plaukiančią moralę. Tiktai tuo būdu įmanoma įgyvendinti tikrąją laisvę ir išvengti priespaudos.

Už tas mintis senatorius (karininkas, dviejų karų dalyvis) susilaukė karštų auditorijos plojimų.

Baltiečių Moterų Tarybos pirmininkė I. Kairienė perskaitė paruoštą laišką Kanados premjerui P. E. Trudeau, kuriame atkreipiamas vyriausybės dėmesys į Sov. Sąjungos vykdomą priespaudą. I. Šernaitė-Meiklejohn perskaitė KBF vadovybės paruoštą raštą Kanados vyriausybei, kuriame taip pat primenama padaryta skriauda Baltijos tautoms ir prašoma humanitarinės pagalbos priespaudai panaikinti.

Meninėje dalyje pasirodė estų nonetas, vadovaujamas Katrin Kuuskne ir palydimas Inga-Pia Korjus, su lotyniška religine giesme ir pora estiškų dainų, subtyliai atliktų. Latvių vyrų choras, vadovaujamas J. Dzeguze, padainavo trejetą patriotinių dainų. Lietuviai šį kartą pasirodė scenoje su jungtiniu choru, kurį sudarė "Varpo" ir Prisikėlimo par. chorai. E. Krikščiūnas dirigavo dvi dainas — J. Dambrausko "Malda už tėvynę" ir J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja". J. Govėdas dirigavo kitas dvi dainas — J. Žilevičiaus "Laisvės daina" ir St. Sodeikos "Šiaurės pašvaistė" (žodžiai Bern. Brazdžionio). Abu jaunieji dirigentai ir choras susilaukė gražaus įvertinimo, pasireiškusio karštais plojimais.

Užbaigiamąjį žodį tarė dr. L. Lukss, KBF vicepirmininkas. Po jo buvo sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai.

Programą labai sklandžiai pranešinėjo I. Šernaitė-Meiklejohn, KLB krašto valdybos vicepirmininkė.

Minėjime dalyvavo Baltijos valstybių konsulai, keletas kanadiečių svečių bei viešnių ir gausi baltiečių auditorija. Kviestiniams svečiams lietuvių moterų grupė paruošė jaukų priėmimą, kuriame visi gėrėjosi kulinariniu lietuvaičių menu. **D.**

PASAULIO LATVIŲ DIENOS

Birželio 27 — liepos 4 Toronte rengiamos Pasaulio Latvių Dienos, apimančios dainų ir tautinių šokių šventę bei įvairius kitus plataus masto renginius. Tą savaitę vyks ir įvairių organizacijų suvažiavimas. PLD atidarymas įvyks birželio 27 d., 5 v.p.p., St. Lawrence Centre. Pasirodys jų pianistas A. Ozolins ir keletas chorų. Simfoninis koncertas bus birželio 30, 8 v.v., Massey Hall. Jame Toronto orkestras atliks latvių kompozitorių kūrinius, diriguojant prof. A. Strombergs. Kaikurie kūriniai bus nauji, užsakyti per "Canada Council". Tautinių šokių grupių varžybos numatytos liepos 1 d., 12 v., "Four Seasons Sheraton" viešbutyje. Jaunųjų muzikų koncertas įvyks liepos 2 d., 2 v.p.p., St. Lawrence Centre. Programą atliks varžybų laimėtojai. Religinės muzikos koncertas — liepos 2d., 8 v. v., Yorkminster Baptist Church (dalyvaus 300 choristų). Teatro spektaklis — birželio 29, 8 v. v. (ir kitais vakarais) Queen Elizabeth Theatre, CNE. **Tautinių šokių šventė** — liepos 3 d., 4 v. p.p., Maple Leaf Gardens (1100 šokėjų, orkestras). Šventės balius — liepos 3 d., 8 v.v., "Four Seasons Sheraton" viešbutyje. Vaikų chorų koncertas — liepos 4 d., 12 v., "Four Seasons Sheraton". **Dainų šventė — liepos 4, sekmadienį, 4 v.p.p., Maple Leaf Gardens.** Dalyvaus 1.000 dainininkų iš Kanados, JAV, Europos ir Australijos, solistė I. Peterson ir orkestras. Bilietų kainos: $8, 7, 5, 4. Bilietai iš anksto gaunami latvių kredito unijos patalpoje — 491 College St., Toronto, Ont.

Be to, Pasaulio Latvių Dienose numatytos parodos — tapybos, rankdarbių, pašto ženklų. Jos visos bus "Four Seasons Sheraton" viešbutyje. Dalyvauja latviai iš viso laisvojo pasaulio. Sporto varžybos (tinklinio ir krepšinio) bus liepos 3 d., 9.30 v.r., Ryerson Polytechnical Institute. Pasaulio Latvių Federacijos suvažiavimas vyks "Four Seasons Sheraton" viešbutyje. Ekumeninės pamaldos bus liepos 1 d., 10 v.r., anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje.

Informacijos centras veiks taip pat minėtame viešbutyje. Jo vedėjas — G. Gubins, 55 Pine Crest Rd., Toronto, Ont. M6P 396. Tel. 767-1398.

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

Dominion Day (Canada Day) — 1976 m. liepos 1, ketvirtadienį, atmatos nebus išvežamos.

Sekantis išvežimas bus atliktas liepos 5 — sekančią reguliarią išvežimo dieną.

R. M. Bremner,
Toronto miesto viešųjų darbų priežiūros viršininkas

KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas įvyko birželio 8 d. "TŽ" patalpose Anapilyje. Jame buvo apsvarstyti administraciniai bei redakciniai savaitraščio reikalai. Nutarta ateityje valdybą rinkti trejiem metam rotacine eile, kasmet pasitraukiant dviem ar trim asmenim. Pakeisti kaikurie statuto paragrafai, prisitaikant prie dabarties sąlygų. Valdyba palikta ta pati: P. Bražukas, A. Bumbulis, F. Urbonienė, Almis Kuolas, S. Čepas, Algis Čepas, kun. P. Ažubalis, kun. Aug. Simanavičius, OFM. Taipgi palikta ir revizijos komisija ta pati: V. Montvilas, V. Sendžikas, St. Dargis.

"Speak Up", mėnraštis, kurio leidėju nurodomas Giliaras Urbonas, balandžio-gegužės numeryje išspausdino visą eilę aktualių antikomunistinių rašinių bei informacijų. Kaikurie jų yra perspausdinti iš kitų laikraščių. Beveik du puslapiai skirti Pijaus XI enciklikai "Quadragesimo anno". Išspausdintas ir lietuvių kilmės žurnalistės Patricia Young rašinys "Patricia Young Says..." Mėnraščio adresas: POB 272, Station B, Toronto, Ont., M5T 2W2.

Atitaisymas. "TŽ" 25 nr. Toronto kronikos žinutėje apie Anapilyje planuojamą vaikų darželį įvyko korektūros klaida. Telefono numeris, kuriuo suinteresuoti prašomi kreiptis, turėjo būti 239-7268. — To pat numerio vedamajame gen. Lietuvos konsulo Kanadai p. Gylio inicialai turėjo būti V. J. (Vytautas Jonas).

Anapilio vaikų darželio reikalu tėvų pasitarimas įvyks š.m. birželio 28, pirmadienį, 7.30 v. v., mažojoje Anapilio salėje II augšte. **Anapilio taryba**

Dideles iškilmes birželio 26-27 d.d. rengia Thunder Bay, Ont., lietuviai, būtent, pašventinimą lietuvių paminklo bei savojo skyriaus tautybių parke. Iškilmėse dalyvauti yra pakviesti: gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, "TŽ" redakcijos atstovas, sol. G. Čapkauskienė, sol. V. Verikaitis, J. Govėdas, S. Leparskienė ir kt. Tikimasi, kad jų dalyvavimo nesukliudys lėktuvų pilotų bei kontrolierių streikas.

"T. Žiburių vasaros atostogos bus rugpjūčio mėnesį; jie neišeis rugpjūčio 12 ir 19 savaitę.

Australijos Lietuvių Dienos yra rengiamos Kalėdų atostogų metu Melburne gruodžio 26-31 d.d.. PLB pirm. Br. Nainys Čikagoje rengia ekskursiją lėktuvu. Iš Kanados į ALD pakviestas Hamiltono "Gyvataras", kuris tai tolimai kelionei jau pradėjo rengtis.

Tautybių savaitė — Karavanas, kurioje dalyvauja 50 paviljonų, šiais metais susilaukė didelio dėmesio kanadiečių spaudoje, televizijoje, radijuje. Platūs reportažai buvo išspausdinti didžiuosiuose dienraščiuose su gausiomis iliustracijomis. Iki šiol daugiausia dėmesio susilaukė ukrainiečių, indėnų ir australiečių paviljonai. Daug gausiau lankomas šiemet ir lietuvių paviljonas. Jo rengėjai turėjo nemaža sunkumų su salėmis, ypač dėl Karavano datos pakeitimo (pernai jis buvo rengiamas savaite vėliau).

"Vilniaus" paviljonas, kaip tautybių savaitės Karavano dalis, atidarytas birželio 18 d. Prisikėlimo par. salėje. Jam vadovauja apylinkės valdyba ir specialus komitetas. Ypač su dideliu pasisekimu praėjo sekmadienis. Paskelbus kanadiečių spaudai, kad lietuvių paviljone pernai buvo geriausias maistas, jo pareikalavimas buvo labai didelis. Ypač populiarūs yra cepelinai.

Karavanas truks iki birželio 27, šeštadienio, 12 v. nakties. "Vilniaus" paviljono lankymo valandos kasdien — nuo 6 v.v. iki 12 v. nakties, o šeštadienį — nuo 3 v.p.p. iki 12 v. nakties. Karavano rengėjai maloniai kvie visus tautiečius aplankyti savo paviljoną.

Pedagogas Antanas Rinkūnas, iki šiol dirbęs kanadiečių pradžios mokykloje, nuo šių mokslo metų pabaigos pasitraukia į pensiją. Ta proga bičiuliai birželio 19 d. jo namuose surengė jam staigmeninį pagerbimą, kurin atsilankė gausus tautiečių būrys. Kalbas pasakė J. Tamulionis, B. Sakalas, A. Viskontas, A. Sungailienė, B. Sapijonienė, įpindama praeities atsiminimų. A. Rinkūnas visiems padėkojo už dovaną, kalbas ir prisiminimą. Jis ir toliau bus lektoriumi augštesniuose lituanistiniuose kursuose, tęs savo veiklą Anapilyje, spaudoje ir kitose srityse. Jo manymu, pensininkystė neatleidžia žmogaus nuo veiklos lietuvių visuomenėje.

Ruošiamas filmas apie dailininkų Tamošaičių kūrybą. Pirmieji filmavimo darbai atlikti birželio 12-13 dienomis Kingstone, kurio artumoje yra p.p. Tamošaičių sodyba. Į filmą įjungti ir tautiniai šokiai, kuriuos atliko Hamiltono "Gyvataras". Technine filmo puse rūpinasi archit. Vyt. Petrulis, redakcine — p. Ramūnaitė - Macdonald, finansine — KLB krašto valdyba, kuri yra gavusi Kanados vyriausybės paramą tam reikalui, būtent, $6.000. Norima, kad filmas būtų geros kokybės, tinkamas rodyti ir kitataučiams.

Baigusieji augštuosius mokslus. Leidiny "Bachelor of Education" yra paskelbtos pavardės baigusių pedagogiką universitetuose bakalauro laipsniais. Jų tarpe yra devyni lietuviai: Nijolė-Marija Bočkutė, Toronto; Viktoras-Julius Juzėnas, Guelph; Loreta-Dana Krikščiūnaitė, McMaster; Vilius-Albinas Kručas, Laurentian; Kristina-Ida Stasiulytė, McMaster; Jūratė-Marija Sciuna, Toronto; Vytautas-Juozas Tamulaitis, York; Ray-Juozas-Paulius Tamulėnas, York; Donata-Jozefina Žulytė. Kaikurie jų jau yra gavę mokytojų vietas.

Baigusieji augštuosius mokslus bei gavę akademinius laipsnius (bakalauro, magistro, daktaro) kviečiami atsiųsti "TŽ" redakcijon savo nuotrauką su trumpu aprašymu. Kadangi tai yra ne vien asmenų ar šeimų laimėjimai, bet ir visos mūsų bendruomenės, tai apie juos visi norėtų platesnės informacijos.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Klebonas ir par. komitetas išsiuntinėjo visiems parapijiečiams laiškus, kuriuose prašoma paaukoti po $5 vietoje loterijos knygučių. Atsiranda šeimų, kurios ta proga aukoja daugiau, negu prašoma, kitos šeimos aukoja tik prašomą sumą, bet atsiranda ir tokių šeimų, kurios visai neatsako į šį prašymą. Vasaros atostogoms artėjant, sekmadieniais mūsų šventovėje vis matosi mažiau dalyvių, o išlaidos yra maždaug tos pačios. Supraskime tai ir nepamirškime įteikti savo aukos.

— Spalio 23 d. par. k-tas ruošia metinės loterijos vakarienę. Apie tą laiką taip pat numatoma turėti mažą savo rūšies bazarą, kurio data bus paskelbta vėliau.

— Beveik visuomet mūsų parapijiečiai, reikalui esant, naudojasi mūsų par. svetaine. Mes turėtume ją parekomenduoti ir kitataučiams savo draugams bei pažįstamiems.

— Birželio 13 d. mūsų choras užbaigė giedojimą ir vėl susirinks tik po vasaros atostogų. **K. Ž.**

Regina Staškevičiūtė ir Juozas Piečaitis susituokė birželio 12 d. AV šventovėje. Apeigas atliko jaunosios giminaitis kun. J. Staškus iš Toronto, asistuojamas kun. J. Aranausko. Vestuvinis pokylis įvyko AV par. salėje. Dalyvavo daug giminių bei artimųjų iš įvairių vietovių.

Mirusieji. A.a. Julius Genaitis mirė birželio 8 d. St. Felix ligoninėje. Palaidotas iš AV šventovės birželio 11 d. Notre Dame kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną Magdaleną, dukra su šeima ir kitus artimuosius. — **A.a. Mykolas Lukošius** mirė birželio 12 d. Royal Victoria ligoninėje. Palaidotas iš AV šventovės birželio 15 d. Paliko liūdinčią žmoną Eugeniją, dukras — seselę Eugeniją, Mikaliną, sūnų Viktorą su šeimomis, brolio vaikus — Juozą, Joną, Petrą, Moniką, Eugeniją ir Karoliną Lukoševičius su šeimomis.

A.a. Valerija Gražienė-Rudytė staigiai mirė Dainavoje gegužės 29 d., palaidota — birželio 1 d. Paliko liūdintį vyrą Antaną, dukrą Iloną, seserį A. Rudytę, brolius — Leonidą (Sudbury), Praną Lietuvoje ir Mykolą Australijoje.

N. Pradėtosios Marijos seserys, daugelį metų vadovavusios vaikų darželiui, nutarė nuo šios vasaros jį uždaryti. Sesuo Jonė perkeliama į Torontą. Minėtu vaikų darželiu lietuviai mažai tesinaudojo — ateidavo daugiausia vietinių gyventojų vaikai. Be to, sumažėjo skaičius seserų, galinčių dirbti vaikų darželyje.

Skautų ir skaučių stovykla rengiama rugpjūčio 1-15 d.d. "Baltijos" stovyklavietėje. Gali dalyvauti ir neskautai. Registruotis pas Elę Jurgutienę tel. 626-7499 arba Bronių Niedvarą tel. 487-4930.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

TORONTO MIESTAS
1976 NEJUDOMO TURTO MOKESČIAI

Pagal savivaldybių ir turto įkainojimo įstatymą bei Toronto miesto taisykles 237-76 ir 238-76 nuosavybių mokesčiai 1976 metams yra jau nustatyti. Išskyrus sumą, kuriai sąskaitos jau anksčiau pasiųstos, mokesčio likutis paskirstomas:

VISAME MIESTE:	ketvirtas mokėjimas birželio 30	penktas mokėjimas rugsėjo 1	šeštas mokėjimas spalio 20

Nuosavybių mokesčių sąskaitos visam miestui išsiųstos prieš ar birželio 16 dieną.

Mokesčių mokėtojai, negavę sąskaitų iki minėtos datos, prašomi kreiptis informacijų skyriun pagrindiniame augšte miesto rotušėje asmeniškai arba telefonu 367-7115. Kreipiantis raštu, adresuoti: Tax Collector, City Hall, Toronto.

MOKESČIŲ MOKĖJIMAI: mokesčiai gali būti sumokami nustatytomis sumomis kiekviename banko skyriuje visame metropoliniame Toronte tik iki paskutinės mokėjimo datos. (Bankai gali paimti mažą patarnavimo mokestį).

Čekiai ar perlaidos — gali būti išrašomi City Treasurer vardu ir pasiunčiami į City Hall.

Įstaigos darbo valandos: 8.30 v. r. iki 4.30 v. p. p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

W. A. WILFORD,
City Treasurer.

JOHNSON CARNEY Ltd. Realtor

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę, visada jums sąžiningai patarnaus —

Silvija Augaitytė 231-7416
Gražina Strimaitienė 270-0035

700 DUNDAS ST. E. • MISSISSAUGA
270-8270